

Nationaal Archief
Ministerie van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap

Nummer Toegang: 2.16.32

**Inventaris van het archief van
Oorlogsonderscheidingen voor het Koopvaardij- en
Luchtvaartpersoneel, 1940-1975**

Versie: 10-11-2022

Jac. Vos

Nationaal Archief, Den Haag 1977

This finding aid is written in Dutch.

INHOUDSOPGAVE

Beschrijving van het archief.....	7
Aanwijzingen voor de gebruiker.....	8
Openbaarheidsbeperkingen.....	8
Beperkingen aan het gebruik.....	8
Materiële beperkingen.....	8
Aanvraaginstructie.....	8
Citeerinstructie.....	8
Archiefvorming.....	9
Geschiedenis van de archiefvormer.....	9
Dapperheids-onderscheidingen.....	9
Inleiding.....	9
Militaire Willems-Orde.....	10
Het Bronzen Kruis.....	10
Het Kruis van Verdienste.....	12
Het Vliegerkruis.....	14
De Bronzen Leeuw.....	15
Omwisseling Kruis van Verdienste met Gesp/Bronzen Leeuw.....	18
Persoonlijke bemoeienissen van de Koningin terzake van het onderscheidingsbeleid.....	20
Posthume onderscheidingen.....	22
Lange en trouwe dienst in oorlogstijd.....	23
Herinneringskruizen.....	24
Oorlogs-Herinneringskruis.....	24
Instelling.....	24
Wijzigingen.....	26
Uitvoeringsmaatregelen.....	29
Advies-Commissies.....	30
Aanmaak der modelversierselen.....	30
Het Mobilisatie-Oorlogskruis.....	31
'Oorlogskruis Nederland 1940'.....	32
Commissie onderscheidingen koopvaardij.....	33
Overzicht van de onderscheidingen.....	34
Adressen van Britse Fabrikanten.....	34
Vergelijkend overzicht Britse - Nederlandse onderscheidingen.....	34
Overzicht van de departementen, waaronder Scheepvaartzaken ressorteerden in de periode 1940 - 1976.....	35
Geschiedenis van het archiefbeheer.....	36
De verwerving van het archief.....	36
De verwerving van het archief.....	36
Inhoud en structuur van het archief.....	37
Selectie en vernietiging.....	37
Verantwoording van de bewerking.....	37
Verwant materiaal.....	39
Beschikbaarheid van kopieën.....	39
Verwante archieven.....	39
Overzicht van geraadpleegde bronnen.....	39
Beschrijving van de series en archiefbestanddelen.....	41
A DE INSTELLING VAN DAPPERHEIDS-ONDERSCHIEDINGEN TE LONDEN.....	41
A.1 STUKKEN VAN ALGEMENE AARD.....	41
A.2 ONDERSCHIEDINGEN TE LONDEN INGESTELD.....	41
1. Bronzen Kruis.....	41
2. Kruis van Verdienste.....	41

3. Vliegerkruis.....	42
4. Bronzen Leeuw.....	42
B DE UITREIKING VAN DAPPERHEIDS-ONDERSCHIEDINGEN.....	43
B.1 HET ARCHIEF VAN SCHEEPVAARTZAKEN UIT LONDEN, 1940-1946.....	43
1. De bemoeienissen met de C.O.K.....	43
2. Algemene regelingen en voorschriften.....	43
3. Bijzondere regelingen.....	44
4. Aanschaffingen en betalingen.....	44
5. Investituren.....	45
6. Koninklijke onderscheidingen.....	45
7. Bijzondere onderscheidingen.....	54
8. Diversen.....	54
B.2 HET ARCHIEF VAN HET MINISTERIE VAN WATERSTAAT TE LONDEN, 1940-1945.....	55
1. Algemene regelingen.....	55
2. Koninklijke onderscheidingen.....	55
3. Commissie decoratie Britse onderdanen.....	55
B.3 HET ARCHIEF VAN DE COMMISSIE ONDERSCHIEDINGEN KOOPVAARDIJ TE LONDEN, 1940 - 1946.....	56
1. Stukken van algemene aard.....	56
2. Algemene en bijzondere regelingen.....	56
3. Correspondentie.....	57
4. Ingekomen voorstellen, rapporten en scheepsverklaringen.....	57
5. Koninklijke onderscheidingen.....	68
6. Investituren.....	74
7. Bijzondere onderscheidingen.....	75
B.4 HET ARCHIEF VAN HET DIRECTORAAT-GENERAAL VAN SCHEEPVAART TE 'S-GRAVENHAGE, 1946 - 1960.....	75
1. Stukken van algemene aard.....	75
2. Bemoeienissen met de Commissie Onderscheidingen Koopvaardij.....	75
3. Investituren.....	76
4. Koninklijke onderscheidingen.....	76
5. Koninklijke Vermelding bij Dagorder.....	79
C BUITENLANDSE ONDERSCHIEDINGEN AAN NEDERLANDERS VERLEEND.....	81
C.1 HET ARCHIEF VAN SCHEEPVAARTZAKEN UIT LONDEN, 1941-1945.....	81
1. Regelingen en voorschriften.....	81
2. Britse onderscheidingen.....	81
3. Andere buitenlandse onderscheidingen.....	82
C.2 HET ARCHIEF VAN HET MINISTERIE VAN WATERSTAAT TE LONDEN, 1942 - 1944.....	83
C.3 HET ARCHIEF VAN DE C.O.K. TE LONDEN, 1940 - 1945.....	83
1. Britse onderscheidingen.....	83
2. Andere buitenlandse onderscheidingen.....	84
C.4 HET ARCHIEF VAN HET DIRECTORAAT-GENERAAL VAN SCHEEPVAART TE 'S-GRAVENHAGE, 1945 - 1947.....	84
D NEDERLANDSE HERINNERINGSKRUIZEN.....	86
D.1 OORLOGS-HERINNERINGSKRUIS VOOR KOOPVAARDIJ-PERSONEEL.....	86
1. Instellingsbesluit en de wijzigingen daarvan.....	86
2. Aanwijzingen en algemene regelingen.....	86
3. Bijzondere regelingen en gevallen.....	87
4. Correspondentie over diverse onderwerpen.....	88
5. Aanmaak en aanschaffing van de modelversierselen.....	88
6. Adviescommissies.....	89
a. Commissie van advies inzake de toekenning van het Oorlogs-herinneringskruis aan personen.....	89
b. Sub-commissie ter bepaling voor welke reizen gespen voor bijzondere krijgsverrichtingen kunnen worden toegekend.....	89
7. Toekenning van het Oorlogs-herinneringskruis.....	90
8. Investituren.....	92
9. Diversen.....	93
10. Gedeponeerde archivalia (N.S.H.C.).....	93

D.2 OORLOGS-HERINNERINGSKRUIS VOOR LUCHTVAART-PERSONEEL.....	93
1. Instellingsbesluit, wijzigingen en aanwijzingen.....	93
2. Toekenning van het O.H.K.....	93
D.3 MOBILISATIE - OORLOGSKRUIS.....	94
1. Directoraat-Generaal van Scheepvaart.....	94
2. Rijksluchtvaartdienst.....	94
D.4 DIVERSE HERINNERINGSKRUIZEN.....	94
Bijlagen.....	97
Lijst van gebruikte afkortingen.....	97

BESCHRIJVING VAN HET ARCHIEF

Naam archiefblok:

Ministerie van Waterstaat: Oorlogs onderscheidingen Koopvaardijpersoneel en Luchtvaartpersoneel

Archiefbloknummer:

W23183

Omvang:

959 inventarisnummer(s) 9,50 meter

Taal van het archiefmateriaal:

Het merendeel der stukken is in het Nederlands

Soort archiefmateriaal:

Het meest normale geschreven, getypte en gedrukte documenten. Geen bijzondere handschriften. Verder zitten er ook enkele ontwerpen, een lijntekening, kleurentekeningen voor onderscheidingen en zwart/wit foto's en drie chamois foto's in dit archief.

Archiefdienst:

Nationaal Archief

Locatie:

Den Haag

Archiefvormers:

Commissie Onderscheidingen Koopvaardij
Ministerie van Handel, Nijverheid en Scheepvaart
Ministerie van Scheepvaart en Visserij
Ministerie van Verkeer en Waterstaat, Directoraat-Generaal van Scheepvaart
Ministerie van Waterstaat
Nederlandse Scheepvaart- en Handelscommissie
Netherland Shipping and Trading Committee Ltd

Samenvatting van de inhoud van het archief:

Het archief is een verzameling van materiaal betreffende oorlogs onderscheidingen voor koopvaardij en luchtvaartpersoneel, afkomstig van verschillende archiefvormers. In het archief bevinden zich stukken over de instelling van nieuwe onderscheidingen zoals het Bronzen Kruis, het Kruis van Verdienste, het Vliegerkruis, de Bronzen Leeuw, het Oorlogs-Herinneringskruis en het Mobilisatie-Oorlogskruis. Het grootste deel van het archief wordt gevormd door dossiers met voordrachten voor onderscheidingen. Het archief bevat ook informatie over Nederlandse onderscheidingen aan buitenlanders en buitenlandse (vooral Britse) onderscheidingen voor Nederlanders. De voordrachten zijn geordend per gebeurtenis. De toegang heeft een register op scheeps- en persoonsnamen.

Aanwijzingen voor de gebruiker

OPENBAARHEIDSBEPERKINGEN

Volledig openbaar.

BEPERKINGEN AAN HET GEBRUIK

Reproductie van originele bescheiden uit dit archief is, behoudens de algemene regels die gelden voor het kopiëren van stukken, niet aan beperkingen onderhevig. Er zijn geen beperkingen krachtens het auteursrecht.

MATERIËLE BEPERKINGEN

Het archief kent beperkingen voor het raadplegen van stukken als gevolg van slechte materiële staat.

AANVRAAGINSTRUCTIE

Openbare archiefstukken kunnen online worden aangevraagd en gereserveerd. U kunt dit ook via de terminals in de studiezaal van het Nationaal Archief doen. Om te kunnen reserveren dient u de volgende stappen te volgen:

1. [Creëer een account of log in.](#)
2. Selecteer in de archiefinventaris een archiefstuk.
3. Klik op 'Reserveer' en kies een tijdstip van inzage.

CITEERINSTRUCTIE

Bij het citeren in annotatie en verantwoording dient het archief tenminste éénmaal volledig en zonder afkortingen te worden vermeld. Daarna kan worden volstaan met verkorte aanhaling.

VOLLEDIG:

Nationaal Archief, Den Haag, Ministerie van Waterstaat: Oorlogs onderscheidingen
Koopvaardijpersoneel en Luchtvaartpersoneel, nummer toegang 2.16.32, inventarisnummer ...

VERKORT:

NL-HaNA, Waterstaat / Oorlogs onderscheidingen, 2.16.32, inv.nr. ...

Archiefvorming

GESCHIEDENIS VAN DE ARCHIEFVORMER

DAPPERHEIDS-ONDERSCHIEDINGEN

INLEIDING

Bij het uitbreken van de oorlog in mei 1940 kende men in Nederland slechts een militaire Koninklijke Onderscheiding, te weten de Militaire Willems-Orde, ingesteld bij de wet van 30 april 1815, Stb. no. 33. Deze onderscheiding kent vier rangen.

In Nederlandsch-Indië kende men nog de 'Eervolle Vermelding', welke in de vorm van een kroon op het lint van het Kruis voor Belangrijke Krijgsverrichtingen -ook wel 'Expeditie-Kruis' genaamd- werd gedragen. Alhoewel geen Koninklijke Onderscheiding, was dit toch een hoog aangeslagen decoratie, welke werd ingesteld bij Koninklijk Besluit van 8 september 1877, no. 20¹. Naast deze militaire eretekens was er nog een viertal civiele onderscheidingen, waarvan twee ridderorden, n.l.

- de Orde van de Nederlandse Leeuw, ingesteld bij de wet van 29 september 1815, Stb. no. 47;
- de Orde van Oranje-Nassau, ingesteld bij de wet van 4 april 1892, Stb. no. 55.

Beide hebben meerdere rangen.

De 'Nederlandse Leeuw' en de 'Oranje-Nassau' zijn ridderorden, welke in hoofdzaak worden verleend wegens 21 diensten buiten de strijd (zie 'd'Artillac', blz. 103.). Artikel 7 van de wet op de Orde van Oranje-Nassau bepaalt: "Voor militairen worden, in stede de laurierkrans, aan het versiersel aangebracht twee zilveren zwaarden met gouden gevest, schuin gekruist achter het schild."

Ofschoon dus voor militairen een ander versiersel werd ingesteld, bleef het een civiele onderscheiding, welke werd toegekend aan hen, die zich jegens de Koning en de Staat of jegens de Maatschappij op bijzondere wijze verdienstelijk gemaakt hebben.

Toch werd deze civiele onderscheiding gedurende de oorlog enkele malen gebruikt om daden van heldhaftigheid te belonen. Voor zijn aandeel in de redding van Nederlandse zeelieden werd een Zweedse gezagvoerder benoemd tot Ridder in de Orde van Oranje-Nassau; een Britse sleepbootkapitein werd daarvoor de Eremedaille in zilver toegekend. Verder werd een achttal Nederlandse zeelieden, die met toestemming van de Koningin in dienst waren bij de Royal Navy en die voor hun daden van heldhaftigheid niet in aanmerking kwamen voor het Bronzen Kruis, met de Orde van Oranje-Nassau begiftigd². Voorts beschikte men over de Erepennig voor menslievend Hulpbetoon, ingesteld bij Koninklijk Besluit van 11 februari 1918, no. 37, welke toegekend wordt aan hen, die een menslievende daad hebben verricht, welke kenmerken draagt van moed, beleid en zelfopoffering. Bij Koninklijk Besluit van 23 maart 1907, no. 1, Nederlandse Staatscourant 1907, no. 71, werd ter gelegenheid van de herdenking van de 300e geboortedag van Michiel Adriaanszoon de Ruyter een ereteken ingesteld, bekend onder de naam van de De Ruyter Medaille. Deze onderscheiding wordt toegekend aan: "schippers, stuurlieden en verdere bemanning van koopvaardij- en vissersschepen en andere personen, die zich door verdienstelijke daden voor de Nederlandse scheepvaart hebben onderscheiden."³

Deze beide laatste onderscheidingen kennen drie rangen, te weten goud, zilver en brons.

¹ zie 'Bax', blz. 5.

² Inv. No's 69, 171 en 174.

³ zie 'd'Artillac' blz. 190.

De Erepenning voor menslievend Hulpbetoon werd gedurende de oorlog door de Koningin meerdere malen toegekend. ⁴ Voor zover bekend werd de De Ruyter Medaille gedurende de oorlog niet toegekend, ofschoon het gestelde op bladzijde 3 van het verslag van de bespreking tussen de ministers van Defensie en van Handel, Nijverheid en Scheepvaart en de C.O.K. (Commissie Onderscheidingen Koopvaardij) op 2 januari 1941 daartoe wel de indruk zou wekken. ⁵ Het in dit verslag aangehaalde vergaan van de tanker 'SLIEDRECHT' vond reeds plaats op 16 november 1939 tengevolge van torpedering door de U28. ⁶

MILITAIRE WILLEMS-ORDE

In de considerans van de wet van 1815 staat dat men, om voor een onderscheiding in aanmerking te komen, uitstekende daden van moed, beleid en trouw moet hebben betoond in de krijgsveld dienst te water en te land. Het is dus een zuiver militaire onderscheiding, welke men kan verwerven in de strijd met de vijand. ⁷ Bij de wetswijziging van 30 april 1940, Stb. 100 werd de mogelijkheid geschapen om in bijzondere gevallen niet militaire - ook vrouwelijke - Nederlandse onderdanen in de Orde op te nemen. Van deze laatste mogelijkheid werd na de Tweede Wereldoorlog een enkele maal gebruik gemaakt. Het meest bekende voorbeeld hiervan was de benoeming tot Ridder-Grootkruis van Prinses Wilhelmina door Koningin Juliana bij Haar troonsbestijging.

Artikel 11 van de wet schrijft een Kapittel der Orde voor, waarvan de kanselier der Nederlandse Orden de voorzitter is. Zijn taak is nader omschreven in het 91 Reglement op de Militaire Willems-Orde. ⁸

In 1840 droeg Koning Willem II de minister van Binnenlandse Zaken op een Kapittel voor de Militaire Willems-Orde in te stellen. Financiële bezwaren van de zijde der regering verhinderde echter deze instelling en in 1940 was er dan ook nog steeds geen Kapittel. Tijdens het verblijf van de Koningin en Haar regering te Londen werd de noodzakelijkheid gevoeld te kunnen beschikken over een commissie, die adviseerde inzake de toekenning van dapperheids onderscheidingen aan militairen. Zo'n commissie werd dan ook bij Koninklijk Besluit van 30 juni 1941, no. 1 ingesteld. In het desbetreffende besluit werd tevens bepaald dat de C.M.O. (Commissie Militaire Onderscheidingen) voor de duur van de toen bestaande buitengewone omstandigheden als Kapittel van de Militaire Willems-Orde zou fungeren. De eerste voorzitter was vice-admiraal J.Th.Furstner. De C.M.O. heeft omstreeks 1 april 1946 haar werkzaamheden beëindigd.

HET BRONZEN KRUIS

In de mei-dagen van 1940 werden in de strijd met de Duitse legers vele daden van heldhaftigheid betoond door de leden van de Nederlandse strijdkrachten. Deze daden van moed en beleid kwamen in aanmerking voor een van de zijde van de Nederlandse regering gegeven blijk van erkenning. De Militaire Willems-Orde werd hiervoor - wellicht op een enkele uitzondering na te zwaar geacht. Immers er waren wel 'daden van moed en beleid' betoond, maar geen 'uitzonderlijke' zoals de wet op de Militaire Willems-Orde voorschrijft. Het was dus duidelijk dat naast de bestaande militaire onderscheidingen er een nieuwe ingesteld diende te worden.

Reeds in de Ministerraads-vergadering van 20 mei 1940 werd op voorstel van de minister van Defensie gediscussieerd over de instelling van een 'oorlogskruis' of een 'oorlogsmedaille'. Dit mondde uit in een voorstel van minister A.Q.H. Dijkhoorn op 9 juni 1940 aan de Koningin om over te gaan tot de instelling van het Bronzen Kruis, te verlenen aan hen die zich door moedig of beleidvol optreden tegenover de vijand hebben onderscheiden, zonder nochtans in aanmerking te

4 Volgens het overzicht d.d. 23 september 1943 in inv. No. 639: 1x goud, 5x zilver en 22x brons.

5 In inv. No. 5, blz. 3.

6 Mededeling van de heer K.W.L. Bezemer te Wassenaar.

7 zie 'd'Artillac', blz. 145 voor een beschouwing over het begrip "in de strijd" zie blz. 76 en 77.

8 zie Koninklijk Besluit van 30 juni 1941, Stb. 61, d.d. 16 juli 1941.

komen voor een Eervolle Vermelding, dan wel voor benoeming tot Ridder in de Militaire Willems-Orde. Tevens werd voorgesteld aan hen die - niet in het bezit zijnde van het Bronzen Kruis - in aanmerking zouden komen voor toekenning van de Eervolle Vermelding tevens het Bronzen Kruis toe te kennen. De aanmaak van de modelversierselen zou worden uitgesteld tot na de oorlog.

De Koningin hechtte Haar goedkeuring aan het voorstel en bekrachtigde het bij Koninklijk Besluit van 11 juni 1940, no. 2.⁹

In de Londense archieven van het departement van Defensie werd een schrijven van de minister aan de Koningin, gedateerd 23 april 1941, afd. I, no. 11, aangetroffen waarin verklaard werd waarom men voor de naam 'Bronzen Kruis' gekozen had en niet voor 'Metalen Kruis'. Men vond de laatste naam teveel doen herinneren aan de in de jaren 1830 - 1831 bedreven krijgsverrichtingen. De benaming 'Oorlogskruis' wilde men reserveren voor een eventueel later in te stellen herinneringskruis.

Blijkens de tekst van dit besluit kon het Bronzen Kruis uitsluitend worden toegekend aan militairen van de Nederlandse land- en zeemacht. Bij schrijven van 20 augustus 1940 vestigde de N.S.H.C. (Nederlandsche Scheepvaart en Handelscommissie) de aandacht van de minister van Handel, Nijverheid en Scheepvaart op twee gevallen waarbij scheepsbemanningen zich bijzonder heldhaftig gedragen hadden in acties van die schepen tegenover de vijand. Het betrof een aanval door twaalf Duitse vliegtuigen op het m.s. 'OMLANDIA' op 8 augustus 1940, waarbij de gezagvoerder zeer zwaar werd gewond¹⁰ en een Duitse aanval op het m.s. 'DELTA' op 10 augustus 1940, waarbij de Engelse kanonnier Evans kans zag het aanvallende vliegtuig neer te schieten.¹¹ De N.S.H.C. stelde de minister voor om de gezagvoerder en de bemanningsleden van het eerstgenoemde schip en de Engelse kanonnier voor een Koninklijke onderscheiding bij de Koningin voor te dragen.

Voor de gezagvoerder leverde dit geen probleem op daar hij werd voorgedragen voor en door de Koningin werd benoemd tot Ridder der 4e klasse van de Militaire Willems-Orde. Kapitein C.V. Posthumus was hiermede de eerste koopvaardij-man, die tijdens de oorlog met deze onderscheiding begiftigd werd.

Ten einde de andere bij de minister binnengekomen voorstellen te kunnen realiseren was een wijziging van het Koninklijk Besluit van 11 juni 1940 noodzakelijk.

Bij Koninklijk Besluit van 8 augustus 1940, no.3¹² werd de mogelijkheid geschapen het Bronzen Kruis ook aan niet tot de weermacht behorende personen toe te kennen. De vice-admiraal J.Th. Furstner deed bij zijn schrijven d.d. 8 november 1940, no. K2/1/2, het voorstel aan de minister van Defensie om ook aan niet-Nederlanders, indien hun optreden had gestrekt ten behoeve van de Nederlandse Staat, het Bronzen Kruis toe te kennen.¹³ Bij Koninklijk Besluit van 27 november 1940, no.8, werd dit mogelijk gemaakt¹⁴ en kon de Britse kanonnier worden onderscheiden.

In het Londense archief van het departement van Defensie werd een schrijven van de directeur van het Kabinet van de Koningin gedateerd 16 augustus 1940 aangetroffen waarin aan de Koningin -kennelijk op Haar verzoek- een nadere toelichting door hem werd gegeven op de in het Koninklijk Besluit van 8 augustus 1940 gerealiseerde wijziging en waarbij het ontwerp-besluit wederom aan Hare Majesteit werd voorgelegd. Gezien de op deze brief door de Koningin zelf gestelde aantekening schijnt Zij na dit schrijven het Koninklijk Besluit bekrachtigd te hebben. Voor dit verschil in datering is geen verklaring gevonden.

9 Stb. A 22, d.d. 17 februari 1942.

10 Inv. No. 68.

11 Inv. No. 75.

12 Stb. A 23, d.d. 17 februari 1943.

13 Ontleend aan het Londense archief van het departement van Defensie, voor toekenning zie inventaris no. 456.

14 Stb. A 24, d.d. 17 februari 1943

Hoewel de minister van Defensie in juni 1940 besloten had met de aanmaak der modelversierselen te wachten tot na de oorlog richtte hij zich echter op 7 januari 1941 in een schrijven tot de Koningin waarin hij Haar voorstelde om een modelversiersel te doen vervaardigen ongeveer gelijk aan het Metalen Kruis daterende uit de veldtocht 1830 - 1831.¹⁵ Het schijnt dat dit de stoot tot de aanmaak in Engeland heeft gegeven, ofschoon een Koninklijk Besluit houdende de vaststelling van de vorm van het Bronzen Kruis niet werd aangetroffen.

Bij Koninklijk Besluit van 24 april 1941, no. 2¹⁶ werd een nieuw artikel toegevoegd, houdende de bepaling dat het toegekende Bronzen Kruis en de Eervolle Vermelding wederom ontnomen konden worden aan hen "die zich deze eeretekenen niet waardig toonen".

De instelling van de Bronzen Leeuw¹⁷ maakte een wijziging van het instellings-besluit noodzakelijk. Van deze gelegenheid werd gebruik gemaakt om het besluit geheel opnieuw te redigeren alsmede de aanduiding van het meerdere malen verlenen van een onderscheiding op het desbetreffende versiersel nader vast te leggen. Was tot dan toe de minister van Defensie belast geweest met de uitvoering van het besluit, thans tekenden daarvoor de ministers van Algemene Zaken, van Oorlog, van Marine en van Koloniën. De Koningin bekrachtigde het Koninklijk Besluit op 1 juni 1944 onder no.1¹⁸ Het Bronzen Kruis .wordt gedragen aan een 37 mm breed oranje lint met in het midden een 6 mm brede verticale streep van Nassaus-blauw.

HET KRUIS VAN VERDIENSTE

In de eerste vergadering van de C.O.K. op 8 oktober 1940 besprak men de torpedering en het behouden binnenbrengen door kapitein J.P.Wepster van de 'VOLENDAM'. Men was het er over eens dat zijn 'beleidvol' optreden een hoge Koninklijke onderscheiding rechtvaardigde. Daar het hier geen optreden tegenover de vijand betrof - en dus het Bronzen Kruis niet in aanmerking kwam stelde de commissie bij schrijven van 14 Oktober 1940 aan de minister voor deze gezagvoerder bij de Koningin voor te dragen voor een benoeming tot Officier in de Orde van Oranje-Nassau.¹⁹

In de daarop volgende vergadering kwam de houding van de bemanning van de 'MOENA' tijdens de zware luchtbombardementen van de Victoria Docks te Londen op 7, 8 en 9 september 1940 ter sprake. De deelname aan de blussingswerkzaamheden door deze bemanning kwalificeerde men als "uiterste plichtsbetrachting onder zeer moeilijke omstandigheden". De gezagvoerder en één opvarende werden voor het Bronzen Kruis aanbevolen. Verder stelde men voor een bedrag van £300.-.- aan de gezagvoerder te doen overhandigen om naar zijn inzicht onder de bemanning te verdelen.²⁰ In het algemeen vond men het echter ongewenst om dit soort daden geldelijk te belonen. De minister van Handel, Nijverheid en Scheepvaart deelde kennelijk deze mening. Door de heer Speekenbrink liet hij in de derde vergadering van de C.O.K. vragen hem advies te geven inzake de instelling van "een onderscheidingsteken voor het personeel van de handels- marine".

Na ampele overwegingen bracht de commissie op 11 november 1940 haar advies uit.²¹

Men stelde voor om een 'Bronzen Koopvaardij Kruis', van dezelfde vorm als het bestaande militaire eereteken, in te stellen doch gedragen aan een lint van een andere kleur, bijvoorbeeld Nassaus-blauw met een verticale oranje streep.

15 Inv. No. 4.

16 Stb. B. 101, d.d. 17 februari 1943

17 zie hoofdstuk 'De Bronzen Leeuw' op blz. 31 e.v.

18 Stb. E 37, d.d. 3 Juli 1944.

19 Inv. No. 292, notulen van de 1e vergadering van de C.O.K. Na de instelling van het Kruis van Verdienste werd dit voorstel ingetrokken.

20 Inv. No. 292, notulen van de 2e vergadering van de C.O.K.

21 Inv. No. 5, brief no. E 10.

Aan het verkrijgen van deze onderscheiding zou de voorwaarde verbonden kunnen worden van: "het verrichten van uitstekende daden in verband met vijandelijke actie". Als verdere bepalingen gaf men in overweging:

- Toekenning aan buiten-de-koopvaardij-staande personen diende mogelijk te zijn.
- Er wordt een 'Eervolle Vermelding' aan verbonden, welke slechts toegekend kon worden aan hen die reeds in het bezit van het kruis zijn.
- Ook niet-Nederlanders moesten met dit kruis begiftigd kunnen worden.

De 'Eervolle Vermelding' werd hier dus beschouwd als een hogere rang. Daarmede koos men dus bewust voor twee rangen, dit in tegenstelling tot het Bronzen Kruis, dat slechts een rang kende.

Blijkens een interne nota aan de minister²² achtten zowel de minister van Defensie als vice-admiraal Furstner de instelling van een nieuw kruis overbodig. Kolonel van Asbeck, chef van het Bureau Koopvaardijzaken bij de Marine-staf, tevens voorzitter van de C.O.K., kon deze mening niet delen. Hij en de andere leden van de commissie wilden het Bronzen Kruis reserveren ter beloning van daden van dapperheid, waarbij meer actief tegenover de vijand werd opgetreden dan het geval was bij blussingswerkzaamheden, het redden van drenkelingen en dergelijke. Door de instelling van een nieuw kruis wilde men tevens een veelvuldige toekenning van de Orde van Oranje-Nassau voorkomen daar men bevreesd was dat daardoor deze onderscheiding in waarde zou devalueren.

Inmiddels had de Bevelhebber der Zeestrijdkrachten zich tot de minister van Defensie gewend met het voorstel - dit in tegenstelling tot zijn eerder ingenomen standpunt - te komen tot de instelling van een algemene burgerlijke onderscheiding en het bestaande Bronzen Kruis hierbij aan te passen.²³ Hij meende dit te kunnen doen door:

- Instelling van een Bronzen Kruis 'met de zwaarden' voor militaire verrichtingen en te verlenen op voordracht van de minister van Defensie.
- Instelling van een Bronzen Kruis 'met lauwerkrans' voor civiele verrichtingen en te verlenen op voordracht van die minister tot wiens competentie de behandeling van het desbetreffend geval geacht diende te worden.

Ook met dit voorstel kon de C.O.K. niet meegaan. Na de bespreking tussen de ministers van Defensie, van Handel, Nijverheid en Scheepvaart en de C.O.K. op 2 januari 1941²⁴ - waarbij de minister van Defensie enigermate op zijn eerder ingenomen standpunt terugkwam - kwam de commissie in haar schrijven van 4 januari 1941 met het voorstel tot de instelling van het Kruis van Verdienste. Dit voorstel werd door minister Steenberghe overgenomen. Bij schrijven van 18 januari 1941 deed deze het aan de voorzitter van de Raad van Ministers ter bespreking in haar vergadering op 21 januari 1941 toekomen. Nadat ook laatstgenoemde haar goedkeuring aan dit plan had gehecht werd bij schrijven van 12 februari 1941 het ontwerp-besluit door de ministers van Algemene Zaken, van Handel, Nijverheid en Scheepvaart en van Koloniën ter goedkeuring aan de Koningin aangeboden. Zij bekrachtigde de instelling van het Kruis van Verdienste bij Koninklijk Besluit van 20 februari 1941, no. 1.²⁵

Nadat schout-bij-nacht C. baron de Vos van Steenwijk, adjudant van Hare Majesteit de Koningin, reeds in de elfde vergadering van de C.O.K. gewezen had op de minder gelukkig gekozen benaming van de 'Eervolle Vermelding' op het Kruis van Verdienste als aanduiding van een hogere rang werd in een bespreking op 9 mei 1941 met de minister van Algemene Zaken voorgesteld om de 'Eervolle Vermelding' op het Kruis van Verdienste aan te geven door een gesp en gelijktijdig in het besluit van 20 februari 1941 de bewoording 'Eervolle Vermelding' te doen vervangen door het woord 'Gesp'.

22 Inv. No. 5, nota no. A 71

23 Inv. No. 292, notulen van de 6e vergadering van de C.O.K.

24 Inv. No. 5

25 Nederlandsche Staatscourant 1941, no. 3

Men was van mening dat het in de praktijk gewenst was gebleken een onderscheid te maken tussen de gesp die tegelijk met het kruis werd verleend en de gesp die later zou worden verleend ter beloning van een bij herhaling betoonde moedige daad, doch waarvan het karakter niet kon worden gelijkgesteld met dat van de zeer bijzondere daad. Daarom werd in het ontwerp-besluit de mogelijkheid geopend om de gesp in twee uitvoeringen te verlenen.²⁶

De Koningin hechtte Haar goedkeuring aan dit ontwerp en bekrachtigde het bij Koninklijk Besluit van 15 mei 1941, no. 1.²⁷

Inmiddels was van Messrs. Spink & Son Ltd. een door deze firma op aanwijzingen van de heer L. Bohlken vervaardigd ontwerp van het te vervaardigen modelkruis ontvangen. Dit ontwerp werd - zij het met enkele kleine wijzigingen - algemeen aanvaard en aan de Koningin ter goedkeuring voorgelegd. Bij Koninklijk Besluit van 18 september 1941, no. 1 werd de vorm van het versiersel vastgelegd.²⁸

Dwars door de besprekingen in 1941 omtrent de vormgeving van het Kruis van Verdienste liepen nog twee problemen. Men wilde - zoals eerder geschetst - twee verschillende gespen ontwikkelen en daarnaast komen tot de instelling van een nieuwe onderscheiding, waaraan de naam 'Zilveren Kruis van Verdienste' werd toegedacht. Deze nieuwe onderscheiding zou moeten dienen als pendant van de Militaire Willems-Orde - welke slechts in acties tegenover de vijand verworven kon worden - en zij zou tevens als beloning moeten dienen voor uitzonderlijke daden van moed en beleid in verband met vijandelijke acties. Dit laatste voorstel bleef voorlopig in portefeuille en kwam eerst in oktober 1942 tijdens de behandeling van de plannen om te komen tot de instelling van een 'Gouden Kruis' wederom ter tafel.

Ten aanzien van de ontwikkeling van twee verschillende gespen legde de C.O.K. haar visie bij haar ongedateerd schrijven no. E 114 aan minister Steenberghe voor. Noch de minister van Handel, Nijverheid en Scheepvaart, noch de minister van Algemene Zaken konden zich met dit voorstel verenigen daar men het gekozen systeem veel te gecompliceerd achtte en dit daarom tot verwarring aanleiding zou kunnen geven. Derhalve weigerden zij het voorstel ter beoordeling aan de Koningin voor te leggen.

Bij Koninklijk Besluit van 20 november 1941, no. 1 werd - evenals dit bij het Bronzen Kruis het geval was geweest - een nieuw artikel toegevoegd, houdende de bepaling omtrent het ontnemen van het Kruis van Verdienste aan personen, die zich deze onderscheiding niet meer waardig toonden. Bij Koninklijk Besluit van 1 juni 1944, no. 2²⁹ werd een geheel nieuwe redactie vastgesteld, analoog aan die van het Bronzen Kruis wat mede werd veroorzaakt door de instelling van de Bronzen Leeuw. Tevens werden nu de ministers van Oorlog en van Marine mede belast met de uitvoering van het besluit.

Het Kruis van Verdienste wordt gedragen aan een 37 mm breed lint van Nassaus-blauw met in het midden een 6 mm brede verticale streep van oranje.

HET VLIAGERKRUIS

Blijkens de aanbiedingsbrief aan de Koningin van de minister van Oorlog bij het ontwerp-besluit tot instelling van het Vliegerkruis geschiedde die instelling op Haar uitdrukkelijke wens.³⁰

26 Inv. No. 6, brief van de minister van Algemene Zaken aan de Koningin

27 Aangetroffen in het Londense archief van het ministerie van Algemene Zaken. Zie ook de Nederlandsche Staatscourant 1941, no. 6.

28 Nederlandsche Staatscourant 1941, no. 11.

29 Stb. E. 38, d.d. 14 juli 1944

30 Inv. No. 10, brief d.d. 23 augustus 1941, afd. IV (3209/41) no. 9.

Evenals zulks in het Verenigd Koninkrijk het geval was, werd het ontwerp aldus geredigeerd, dat: "voor alle in tijd van oorlog in de lucht bedreven daden het Vliegerkruis kan worden toegekend". Dus niet alleen voor acties tegenover de vijand, doch ook voor daden tengevolge van vijandelijke acties. Ook niet-militairen konden met deze onderscheiding worden begiftigd. De Koningin kon Haar goedkeuring aan het ontwerp verlenen en bekrachtigde het bij Koninklijk Besluit van 28 augustus 1941, Stb. B 77.

Bij Koninklijk Besluit van 18 december 1941, no. 1 werd de vorm van het versiersel vastgesteld. Het opvallende hierbij is dat het Vliegerkruis de enige oorlogs onderscheiding is welke niet in brons doch in zilver werd uitgevoerd.

Op 26 mei 1944 bekrachtigde de Koningin een geheel nieuwe redactie van het besluit tot instelling van het Vliegerkruis.³¹

Een aan het militair-luchtvaartpersoneel toegekende Eervolle Vermelding kon op het lint van het Vliegerkruis worden gedragen.

Voor zover bekend werd het Vliegerkruis in Engeland slechts aan zeven niet-in-militaire-dienst-zijnde personen toegekend. Het betrof hier twee bemanningen van een KLM-vliegtuig op de Lissabon-lijn, die hun vliegtuig - in beide gevallen de PH-ALI - na een aanval door Duitse jagers veilig aan de grond wisten te zetten.

Het Vliegerkruis wordt gedragen aan een diagonaal gestreept oranje-wit zijden lint, breed 27 mm, elke streep ter breedte van 2,7 mm; de strepen lopen onder een hoek van 45 van links naar rechts, beginnende met een oranje streep.

DE BRONZEN LEEUW

De minister van Marine scheen in 1942 niet buitengewoon gelukkig te zijn met de wijze waarop betoonde daden van heldhaftigheid werden gewaardeerd. In zijn schrijven van 11 februari 1942, no. S 356/3/4 richtte hij zich inzake dit probleem tot de C.M.O.³² Na ampele overwegingen kwam deze commissie in haar schrijven van 28 augustus 1942, no. 31/33/80 tot de slotsom dat een geheel nieuwe opzet beter zou zijn. In haar gedachtegang zou de schaal van beloningen voor daden 'tegenover de vijand' of 'inverband met vijandelijke actie' bedreven er, afdalend in belangrijkheid, uit dienen te zien als volgt:

1. Militaire Willems-orde,
2. Gouden Kruis - Gouden Vliegerkruis,
3. Kruis van Verdienste met Gesp,
4. Bronzen Kruis - Vliegerkruis,
5. Kruis van Verdienste,
6. Loffelijk getuigschrift.

Men stelde daarbij:

³¹ Stb. E 34, d.d. 30 juni 1944.

³² De Londense archieven van de C.M.O. en van het ministerie van Marine konden helaas niet geraadpleegd worden. Voor zover het de voorgeschiedenis van de Bronzen Leeuw betreft werd gebruik gemaakt van de in het Londense archief van het ministerie van Algemene Zaken aangetroffen bescheiden.

"Het woord "Eervolle Vermelding" heeft altijd eenigszins verwarrend gewerkt, in dien zin, dat men deze onderscheiding voor zijn gevoel, en ook wat de benaming betreft, eigenlijk onder aan de rij van militaire eerebeloningen zou willen plaatsen, zoals aanvankelijk, en feitelijk tot aan dezen wereldoorlog toe, ook inderdaad het geval was. Door deze onderscheiding met haar oude, reeds lang bestaande benaming, in waarde tusschen het "Bronzen Kruis" "en de "Militaire Willems-Orde" te plaatsen, is een toestand geschapen, die bij velen begripsverwarring heeft gegeven."

Derhalve stelde de commissie voor om over te gaan tot de instelling van een nieuw ordeteken en koos daarvoor de naam 'Gouden Kruis'. Dit nieuwe kruis zou dus de oude 'Eervolle Vermelding', te weten de gouden kroon op het Bronzen Kruis c.q. Vliegerkruis, dienen te vervangen. Voor het luchtmacht-personeel zou dan het 'Gouden Vliegerkruis' dienen te worden ingesteld. In het hier aangehaalde advies stelde de commissie dat de waardering van het Kruis van Verdienste, wat betreft het dragen van deze onderscheiding, moest vallen beneden die van het Bronzen Kruis en het Vliegerkruis. Weliswaar kon dit laatste worden verleend voor daden al dan niet in onmiddellijke aanraking met de vijand, zij zag er echter geen bezwaar in om in het laatste geval het Vliegerkruis toch zijn plaats op dezelfde hoogte als het Bronzen Kruis te doen behouden, dit ter voorkoming van al te veel voorschriften en regelingen.

De commissie deelde de mening van de minister van Marine, dat er behoefte bestond om militairen en ook niet-militairen, die zich hadden onderscheiden zonder nochtans voor een Koninklijke onderscheiding in aanmerking te komen, een blijk van waardering toe te kennen. Ten einde alle gedachten aan de oude Eervolle Vermelding te bannen stelde zij voor hiervoor de benaming 'Loffelijk Getuigschrift voor moedige daden in Oorlogstijd' te kiezen. Voorlopig zou kunnen worden volstaan met een schrijven van de betrokken minister. Ten einde ook een zichtbaar teken daarvan te hebben werd gedacht aan een lauwertak op het lint van een vermoedelijk later wel in te stellen 'Oorlogs-Herinneringsmedaille'.

In zijn schrijven van 12 september 1942, no. S 356/4/8 deelde de minister van Marine aan de C.M.O. mede dat hij in grote lijnen wel akkoord kon gaan met het gegeven advies. De instelling van een 'Gouden Vliegerkruis' achtte hij -naar analogie van het Britse decoratiesysteem- echter niet noodzakelijk. Verder verzocht hij de commissie nog eens haar gedachten te laten gaan over de naam van het nieuwe ordeteken. Persoonlijk dacht hij aan het 'Militaire Willems-Kruis' of het 'Eendrachts-Kruis'.

Inmiddels was het probleem van het creëren van een nieuwe onderscheiding ook reeds in de Ministerraad ter sprake gekomen. In een interne nota aan de minister van Handel, Nijverheid en Scheepvaart van 12 oktober 1942 komt naar aanleiding daarvan wederom de vervanging van het Kruis van Verdienste met Gesp door een andere onderscheiding, bijvoorbeeld het 'Gouden Kruis' of het 'Wilhelmina Kruis' te noemen, aan de orde.³³

De C.M.O. zat overigens ook niet stil. Op 16 oktober 1942 ging zij uitvoerig in op de brief van de minister van Marine van 12 september 1942. Na ampele overwegingen was men tot de slotsom gekomen dat de nieuw in te stellen onderscheiding 'Het Gouden Kruis' zou moeten heten, eventueel met de toevoeging 'Voor moedige Krijgsverrichtingen'. Deze woorden zouden dan wel aan de voorzijde op de armen van het kruis moeten staan. Ook over het lint was van gedachten gewisseld. De commissie beval in haar schrijven een oranje lint met twee smalle verticale witte strepen aan. Een formulering van de voorwaarden, waaronder het in te stellen kruis zou worden verleend, werd de minister eveneens in overweging gegeven. Deze voorwaarden luiden: "Het 'Gouden Kruis' kan worden verleend aan die militairen, in dienst van het Koninkrijk der Nederlanden, die zich in de strijd tegenover de vijand door het bedrijven van bijzondere, moedige en beleidvolle daden, hebben onderscheiden."

33 Inv. No. 13, nota E 287 De in dit stuk genoemde bijlage werd in geen der geraadpleegde archieven aangetroffen.

De C.M.O. wilde dus uitdrukkelijk een militaire onderscheiding instellen, zonder de mogelijkheid te scheppen dat deze ook aan niet-militairen toegekend kon worden. Dit in tegenstelling tot de Militaire Willems-Orde en het Bronzen Kruis, terwijl het 'Gouden Kruis' qua gradatie tussen deze beide in zou komen te liggen. Op 12 februari 1943 richtte de minister van Marine zich tot de minister van Algemene Zaken, waarbij hij hem een ontwerp-besluit tot instelling van het 'Gouden Kruis' aanbood met het verzoek dit ter bekrachtiging aan de Koningin voor te leggen. Daar de instelling van dit kruis wijzigingen noodzakelijk maakte in de instellingsbesluiten van het Bronzen Kruis en van het Vliegerkruis, wilde minister Furstner van deze gelegenheid tevens gebruik maken om de posthume toekenning van het Bronzen Kruis, het Vliegerkruis en het Kruis van Verdienste met Gesp mogelijk te maken.

Na een uitputtende correspondentie tussen de betrokken ministers werd op 27 oktober 1943 een ontwerp-besluit door de ministers van Algemene Zaken, van Oorlog, van Marine en van Koloniën aan de Koningin ter goedkeuring aangeboden.

Ofschoon de Koningin dit besluit nog niet had bekrachtigd, had de minister van Marine - blijkens zijn schrijven van 26 november 1943 aan de minister van Algemene Zaken - toch reeds opdracht gegeven tot de aanmaak van het voorgestelde lint en voorbereidingen getroffen voor de vervaardiging van de kruizen door de firma Garrard & Co. Ltd.

Het voorstel tot instelling van het 'Gouden Kruis', zoals dit in maart 1943 ter tafel lag, werd de minister van Marine door de mensen uit koopvaardij-kringen niet in dank afgenomen. In de vergadering van de C.O.K. op 23 maart 1943 werd deze zaak besproken, waarbij men besloot zich in een schrijven tot de minister van Handel, Nijverheid en Scheepvaart te wenden inzake de dreigende declassatie van het Kruis van Verdienste met Gesp.³⁴ In haar schrijven van 29 maart 1943, no. E 339 gaf zij de minister in overweging het Kruis van Verdienste met Gesp te veranderen in het 'Gouden Kruis van Verdienste'.³⁵ Binnen de kring van het ministerie kon men met dit idee wel meegaan.³⁶

In juli 1943 stelde de C.M.O. in een schrijven aan de minister van Algemene Zaken echter dat men deze benaming nogal verwarrend vond en stelde voor deze nieuwe onderscheiding 'Kruis voor Byzondere Verdienste' te noemen. Het versiersel ware te dragen aan een wit lint met daarop twee verticale oranje strepen. Bij schrijven no. 27807 deed de minister van Handel, Nijverheid en Scheepvaart op 17 januari 1944 aan zijn ambtgenoot van Algemene Zaken een ontwerp-besluit tot instelling van een 'Kruis voor Byzondere Verdienste' ter goedkeuring toekomen.³⁷

Inmiddels had de Koningin Haar goedkeuring aan het ontwerp-besluit tot instelling van het 'Gouden Kruis' onthouden.

Bij monde van Haar adjudant, schout-bij-nacht C. baron de Vos van Steenwijk, had Zij de C.M.O. opdracht gegeven met spoed aan de betrokken ministers advies uit te brengen over de door Haar tot uiting gebrachte wens om in plaats van het voorgestelde 'Gouden Kruis' een andere onderscheiding in te stellen onder de naam van 'Bronzen Leeuw', te dragen aan een lint in de kleuren van het vroegere Lombokkruis, n.l. oranje en blauwe verticale strepen.³⁸

Op grond van de door Baron de Vos van Steenwijk verstrekte inlichtingen onthield men zich van een advies omtrent de gekozen naam van het onderscheidingsteken en de kleuren van het lint. Men beperkte zich er toe als vorm een kruis aan te bevelen en niet een medaille, daar de laatste in algemene zin een lagere waarde aangeeft dan een kruis.

34 Inv. No. 294, notulen van de 37e vergadering van de C.O.K.

35 Inv. No. 13.

36 zie noot 35.

37 Inv. No. 13.

38 Inv. No. 943, brief no. 279 van 27 november 1944.

In antwoord op zijn schrijven van 17 januari 1944 deelde de minister van Algemene Zaken aan zijn ambtgenoot van Handel, Nijverheid en Scheepvaart bij schrijven van 17 februari 1944, Kab/AZ no. 43³⁹ mede, dat het verlangen van de Koningin was de 'Bronzen Leeuw' in te stellen in plaats van het voorgestelde 'Gouden Kruis'. In het, ingevolge dit verlangen, hernieuwde voorstel was tevens opgenomen dat de 'Bronzen Leeuw' in de plaats zou komen van het Kruis van Verdienste met Gesp, dit ter verkrijging van meerdere eenheid. Dit hernieuwde voorstel was inmiddels aan de minister van Algemene Oorlogvoering ter behandeling in de Ministerraad toegezonden. De minister van Algemene Zaken meende zich derhalve ontslagen te achten het hem toegezonden ontwerp-besluit tot instelling van het 'Kruis voor Byzondere Verdienste' verder in behandeling te doen nemen en aan de Koningin ter bekrachtiging voor te leggen.

Met schrijven van de ministers van Algemene Zaken, van Oorlog, van Marine, van Waterstaat en van Handel, Nijverheid en Scheepvaart d.d. 27 maart 1944 werd het ontwerp-besluit inzake de instelling van de 'Bronzen Leeuw' ter goedkeuring aan de Koningin aangeboden. Zij bekrachtigde dit bij Koninklijk Besluit van 30 maart 1944, Stb. E 21.

De Bronzen Leeuw wordt gedragen aan een 37 mm breed zijden lint, verdeeld in negen gelijke verticale banen, afwisselend oranje en Nassaus-blauw, de banen aan de randen beide Nassaus-blauw.

OMWISSELING KRUIS VAN VERDIENSTE MET GESP/BRONZEN LEEUW

⁴⁰

In het instellingsbesluit van de Bronzen Leeuw werd in artikel 2 bepaald dat deze onderscheiding kon worden toegekend aan hen "... die zich in den strijd tegenover den vijand door het bedrijven van byzondere moedige en beleidvolle daden hebben onderscheiden".

In zijn schrijven van 28 april 1944, no. S 356/8/7/44 ontwikkelde de minister van Marine zijn bezwaren tegen de geschapen mogelijkheid om het Kruis van Verdienste met Gesp om te wisselen tegen de Bronzen Leeuw.

Hij stelde in dit schrijven o.m.:

"... merk ik op, dat bij het invoegen in art. 9 van het besluit van de aanvulling: en van de tot dusver verleende gesp, gedragen op het Kruis van Verdienste, over het hoofd werd gezien, dat deze aanvulling zonder meer niet wel mogelijk is. Het gevolg van het handhaven van deze aanvulling zou n.l. zijn:

dat de redactie van art. 2 vermeldende de redenen waarom de Bronzen Leeuw wordt toegekend, in strijd zal zijn met de redactie van art. 2 van het Koninklijk Besluit van 20 februari 1942 no. 1 inzake de instelling van het Kruis van Verdienste, vermeldende de redenen waarom tot dusverre het Kruis van Verdienste met Gesp werd toegekend; aan degenen die tot op heden reeds met deze laatste onderscheiding werden beloond, kan de "Bronzen Leeuw", gezien het fundamentele verschil in de mutaties der beide Koninklijke onderscheidingen, niet wel worden toegekend."

Verder ontwikkelde hij nog enkele andere bezwaren doch hoofdzaak bleef toch de kwestie der verschillen in de mutaties, n.l. 'tegenover de vijand' en 'tengevolge van vijandelijke acties'. Ook de minister van Koloniën had zijn bedenkingen op dat punt.

³⁹ Minute hiervan in het Londense archief van het ministerie van Algemene Zaken.

⁴⁰ Inv. No. 14.

Bij schrijven van 25 mei 1944, Kans. A.Z. no. 119 gaat de minister van Algemene Zaken uitvoerig in op de brief van minister Furstner - waarbij men niet aan de indruk ontkomt dat hij zich wel wat al te veel aan een woordenspel waagt - en stelt aan het slot daarvan dat hij niet genegen was aan de Koningin een redressering van het Koninklijk Besluit voor te leggen.

De minister van Scheepvaart en Visserij ⁴¹ echter ging wel mede met de gedachten van zijn ambtgenoten en bij schrijven van 15 juni 1944, no. 190 aan de minister van Algemene Zaken bood hij zijn ontwerp-besluit tot de instelling van de 'Ster van Verdienste' aan.

Na gevoerd interdepartementaal overleg deed de minister van Algemene Zaken in juli 1944 een schrijven uitgaan, vergezeld van een ontwerp tot redressering van het Koninklijk Besluit van 30 maart 1944, no. 4. In oktober van datzelfde jaar bleek het ontwerp op haar tocht langs de diverse ministeries in augustus verloren te zijn gegaan. Mitsdien bood de minister van Algemene Zaken dit nogmaals aan zijn ambtgenoten aan. Of dit ontwerp de Koningin ooit bereikt heeft is uit de aangetroffen archivalia niet gebleken.

Op 5 augustus 1944 richtte de minister van Scheepvaart en Visserij - op aanraden van de directeur van het Kabinet der Koningin, de heer Van Tets van Goudriaan - zich tot de Koningin met een schrijven, waarin Haar het plan inzake de instelling van de 'Ster van Verdienste' ter goedkeuring werd voorgelegd. Een reactie hierop van de zijde van Hare Majesteit werd niet aangetroffen. Het is echter zeer wel mogelijk dat Zij positief heeft gereageerd gezien het feit dat in mei 1945 hierover nog correspondentie werd gevoerd tussen de ministeries van Binnenlandse Zaken en van Scheepvaart en Visserij. De zaak bleef echter rusten tot begin 1948.

Met zijn schrijven no. 408, afd. B.B. Kabinet, Bureau Bestuurszaken, richtte de minister van Binnenlandse Zaken zich op 16 april 1948 namens de Ministerraad tot de C.O.M. inzake de interpretatie van het begrip "in de strijd". ⁴² Men wilde tot een ruimere interpretatie daarvan komen dan tot nu toe het geval was geweest en daartoe - met de reeds verkregen toestemming van de Koningin - een herziening van het Reglement op de Militaire Willems-Orde bewerkstelligen. De commissie kon zich met de voorgestelde plannen verenigen en maakte van deze gelegenheid gebruik om zelf ook nog enkele praktische wijzigingen voor te stellen.

Naar aanleiding van deze voorgestelde wijzigingen van het Reglement en de daaruit voortvloeiende ruimere interpretatie van het begrip "in de strijd" vroeg de minister van Verkeer en Waterstaat ⁴³ in een schrijven van 30 september 1948 aan zijn ambtgenoot van Binnenlandse Zaken zich af of de toekenning van het Kruis van Verdienste dan nog wel zin had en of het niet beter zou zijn deze onderscheiding op te heffen.

De Koningin had inmiddels in principe de plannen om te komen tot de instelling van een 'Kruis van Verdienste met Palm' goedgekeurd. Door de C.M.O. en de C.O.K. waren reeds enkele voorstellen tot toekenning van deze onderscheiding gedaan en als voordrachten aan de Koningin voorgelegd. Daaraan had Zij voorlopig - in afwachting van het instellingsbesluit - Haar goedkeuring gehecht.

Het wachten was echter op de vaststelling van het nieuwe Reglement op de Militaire Willems-Orde. Op 27 november 1948 verzocht de minister van Overzeese Gebiedsdelen zijn ambtgenoot van Binnenlandse Zaken deze zaak spoedig bij de Koningin aanhangig te willen maken. Het schijnt dat Binnenlandse Zaken niet erg veel haast maakte met de realisering van deze plannen. Immers op 27 maart 1950 deed de minister van Overzeese Gebiedsdelen zijn ambtgenoot een rappèl terzake toekomen. Op dezelfde datum deed hij een brief uitgaan, waarin hij er tevens aan herinnerde:

41 Bij de kabinetsformatie in begin 1945 was dit ministerie per 31 mei tot stand gekomen

42 Voor de navolgende beschouwingen zie inv. No. 15.

43 Bij de kabinetsformatie in 1946 werd het ministerie van Scheepvaart opgeheven en was als Directoraat-Generaal een onderdeel van het ministerie van Verkeer geworden.

"... dat bij brief van de Directeur van het Kabinet der Koningin van 3 Juni 1947 No. 106 aan de toenmalige Minister van Binnenlandse Zaken heeft doen weten, dat Hare Majesteit Koningin Wilhelmina (aan) de instelling van vorengenoemd kruis (i.e. het Kruis van Verdienste met Palm, J.V.) Hoogst derzelve goedkeuring heeft gehecht. In verband hiermede acht ik het tegenover Hare Majesteit de Koningin wel zeer gewenst, dat deze aangelegenheid thans spoedig wordt afgedaan ..."

Op 21 december 1950 werd op het ministerie van Verkeer en Waterstaat een schrijven, gedateerd 20 juni 1950, no. 808, afd. B.B. Kabinet Bureau Bestuurszaken, van de minister van Binnenlandse Zaken ontvangen waaruit blijkt dat de laatste zich reeds in 1947 had laten voorlichten door de kanselier der Nederlandse Orden inzake de diverse problemen rond de instelling van een nieuwe onderscheiding. Hij stelt daarin - dit in navolging van het advies van de kanselier - er in het algemeen weinig voor te voelen tot instelling daarvan over te gaan omdat: "... zou zulks betekenen, het opnieuw teruggaan naar het enge standpunt, indertijd door de Londense wetgever bij de instelling van het Bronzen Kruis en het Kruis van Verdienste, vermoedelijk wegens onvoldoende bekendheid met de door de Minister van Oorlog in de Tweede Kamer gedane mededelingen met betrekking tot de term "in de strijd", ingenomen. Een dergelijk afdwalen van de goede weg, waarop werd teruggekeerd door de in April 1948 door het Kabinet, in overeenstemming met de opvatting van Hare Majesteit de Koningin genomen beslissing nopens de term "in de strijd", meen ik te moeten ontraden."

De andere ministers waren het met dit standpunt niet eens en hernieuwd interdepartementaal overleg bleek noodzakelijk.

Bij gemeenschappelijk schrijven van de ministers van Uniezaken en Overzeese Rijksdelen, van Oorlog, van Marine en van Verkeer en Waterstaat aan de minister van Binnenlandse Zaken werd deze Gordiaanse knoop doorgesneden. Men stelde enkele wijzigingen voor in de besluiten betreffende de Bronzen Leeuw en het Bronzen Kruis, te weten: naast het begrip 'in de strijd' te doen inlassen het begrip 'in verband met vijandelijke acties'. Daarmede was de instelling van het 'Kruis van Verdienste met Palm' overbodig geworden en de omzetting van het Kruis van Verdienste met Gesp in de Bronzen Leeuw gelegaliseerd.

Tevens ware het Koninklijk Besluit betreffende het Kruis van Verdienste niet in te trekken. Toch heeft het nog tot 1956 geduurd eer het aan de leden der koopvaardij toegekende Kruis van Verdienste met Gesp werd omgewisseld tegen de Bronzen Leeuw.⁴⁴

PERSOONLIJKE BEMOEIENISSEN VAN DE KONINGIN TERZAKE VAN HET ONDERSCHIEDINGSBELEID

Zoals uit het vorenstaande reeds bleek voelde Koningin Wilhelmina zich nauw betrokken bij de bepaling van het beleid - en ook de uitvoering daarvan - terzake van de dapperheids onderscheidingen en, zoals later nog zal blijken, bij het totstandkomen van het Koninklijk Besluit van 11 maart 1944 betreffende het Oorlogs-Herinneringskruis. Er werd dan ook wel degelijk door de regering met Haar wensen rekening gehouden. Ter illustratie enkele voorbeelden.

In juli 1940 slaagden Kees van Eendenburg, Karel Michielsen en Freddie Vas Nunes er als eersten in om vanuit bezet gebied met een klein zeilscheepje Engeland te bereiken. De tocht, welke drie dagen duurde, begon in Noordwijk en eindigde bij Smith's Knoll.⁴⁵ Voor de Koningin was dit aanleiding deze drie mannen op Roehampton Park te ontvangen bij welke gelegenheid Zij hen persoonlijk direct onderscheidde met het Bronzen Kruis, dus zonder ruggespraak met Haar daarvoor verantwoordelijke minister(s). Zij had hiermede een precedent geschapen!

⁴⁴ Inv. No. 16.

⁴⁵ Voor een uitvoerig verslag van deze tocht, zie 'Visser' hoofdstuk 2, blz. 85.

Naar aanleiding van deze geslaagde tocht gaf Zij als Haar wens te kennen dat allen die uit bezet gebied per boot over de Noordzee Engeland wisten te bereiken automatisch het Bronzen Kruis zou worden toegekend. Dit blijkt uit de notulen van de vergaderingen van de C.M.O., waarin diverse van dit soort gevallen ter sprake kwamen en waarbij de commissie zich - gezien deze Koninklijke wens - niet bevoegd verklaarde hierover aan de minister advies uit te brengen.⁴⁶

In de vergadering van deze commissie op 30 maart 1942 kwam de door de Koningin uitgesproken wens om ook niet per boot vanuit bezet gebied naar Engeland ontkomen Nederlanders te onderscheiden ter tafel. Deze zouden in sommige gevallen eventueel in aanmerking gebracht kunnen worden voor een benoeming in de Orde van Oranje-Nassau. Een tweede markant geval vond plaats in 1944.

De 'ACTINIA' bevond zich op 9 juni 1944 op de haar aangewezen ligplaats nabij de kust van Normandië toen een hevig vijandelijk luchtbombardement vlak voor middernacht het afweergeschut op dit schip in actie bracht. Een in de onmiddellijke omgeving van het schip neerkomende bom veroorzaakte aanzienlijke schade, terwijl er doden en gewonden aan boord te betreuren vielen. Door de C.O.K. werd geadviseerd de gezagvoerder en drie opvarenden bij de Koningin voor het Kruis van Verdienste voor te dragen, waarbij in de mutaties o.m. gesteld werd: "... moedig optreden tijdens hevige luchtaanvallen bij landingsoperaties ...".

Op 30 augustus 1944 deed de minister van Scheepvaart en Visserij de voordracht hiertoe aan de Koningin toekomen. Bij kabinetsrescript van 8 september 1944, no.1 deelde de directeur van het Kabinet der Koningin mede dat: "Hare Majesteit is van meening dat aan kapitein de Vries en de overige voorgedragenen het Bronzen Kruis toekomt en noodigt Uwe Excellentie uit een daartoe strekkende voordracht wel te willen indienen." De Koningin zag deze zaak dus kennelijk als een moedige daad 'tegenover de vijand' en niet - zoals de C.O.K. - 'tengevolge van vijandelijke actie'.⁴⁷ Het laatste hier te bespreken geval vond eveneens in 1944 plaats.

In het Londense archief van het ministerie van Oorlog werd een door de Koningin eigenhandig geschreven notitie aangetroffen, waarvan de tekst luidt: (afbeelding 7)

"Zoudt U op bijgaand briefje den Veldprediker B mijn dank willen overbrengen. Zoals U weet heb ik nogal relaties met hem. Overtuigd van de wenschelijkheid spoedig den betrokkenen de M.W.O. of andere oorlogsonderscheidingen toe te kennen, waar nu zoo nabij gevochten wordt, verzoek ik U mij in te lichten hoe dit ware te verwezenlijken. Winkelman nam zelf het initiatief; hoe is dit thans geregeld? Kan mijn schoonzoon, wat zijn manschappen betreft, dit doen? Hoe staat het met den brigade commandant in dezen?"

De minister van Oorlog liet zich door diverse personen omtrent deze vraag adviseren. Kapitein A.C.H. van der Reijt, sous-chef van de afd. I, richtte een nota aan de Secretaris-Generaal, luitenant-generaal J.F. van der Vijver, waarin hij stelde dat deze aangelegenheid moeilijk te beoordelen was. Hij was voorstander van een voorzichtige politiek. Letterlijk schreef hij:

"Ik zou er voor huiveren aan den B.N.S. de "bevoegdheid te geven 'uit de hand' onderscheidingen aan 'zijn manschappen' te geven."

Beter achtte hij het deze bevoegdheid aan de minister te delegeren.

Blijkens een notitie van de Secretaris-Generaal, gedateerd 6 oktober (1944), kon deze met de ontwikkelde gedachtegang wel meegaan. Een derde aangetroffen notitie - van wiens hand is onbekend - luidt:

⁴⁶ Londense archieven van het ministerie van Koloniën, afd. Militaire Zaken, dossier 01.01.04, vergaderingen van de C.M.O.

⁴⁷ Inv. No. 199.

"in bijzondere gevallen, nl. bij buitengewoon heldhaftig gedrag in gevechten met den vijand, waarbij aanleiding bestaat een onderscheiding te verlenen. niet W.O."

In een ander handschrift de aantekening:

"B.N.S, machtigen onderscheidingen te verlenen, gewone onderscheidingen in bijzondere gevallen, M.W.O. in zeer bijzondere gevallen."

De minister van Oorlog kon zich met deze beide laatste adviezen verenigen en wist ook zijn daarbij betrokken ambtgenoten te overtuigen. Bij gemeenschappelijk schrijven van 16 oktober 1944, afdeling I A, no. 8, werden de benodigde ontwerp-besluiten ter goedkeuring aan de Koningin voorgelegd. Zij bekrachtigde deze bij Koninklijk Besluit van 9 november 1944, resp. onder no. 21 voor wat betreft de Bronzen Leeuw, no. 22 voor wat betreft het Bronzen Kruis en no. 23 voor wat betreft het Kruis van Verdienste.⁴⁸

Voor wat de Militaire Willems-Orde betrof kon Prins Bernhard -als B.N.S.- deze bevoegdheid niet verkrijgen uit hoofde van het feit dat de wet op de Militaire Willems-Orde het advies van het Kapittel dwingend voorschrijft.

De Brigade-Commandant kreeg niet de bevoegdheid om enige onderscheiding te velde uit te reiken.

POSTHUME ONDERSCHIEDINGEN

In de besluiten betreffende het Bronzen Kruis, het Vliegerkruis en het Kruis van Verdienste waren geen voorschriften opgenomen welke een posthume toekenning daarvan mogelijk maakte, dit in tegenstelling tot de Militaire Willems-Orde.⁴⁹

In mei 1941 deed de C.O.K. aan de minister van Handel, Nijverheid en Scheepvaart een tweetal voorstellen tot posthume toekenning van een onderscheiding aan koopvaardij-personeel.

In één van deze voorstellen stelde men:⁵⁰

"De commissie vraagt zich af, of het rechtvaardig moet worden geacht, dat aan iemand, die zich door zijn optreden voor de toekenning van een Koninklijk eereteken in aanmerking heeft gebracht, dit eere- teken wordt onthouden, nu dit niet meer persoonlijk "in ontvangst kan worden genomen, omdat de betrokkene tengevolge van zijn zoo verdienstelijk gedrag het leven heeft gelaten. De commissie is zich terdege ervan bewust, dat het toekennen van posthume onderscheidingen, onder omstandigheden, tot ongewenste complicaties aanleiding zou kunnen geven. Daartegenover staat naar haar meening het groote belang vooral voor de nagelaten betrekkingen, dat gehecht moet worden aan de huldiging van de gedachtenis van hen, die in den strijd voor de bevrijding van "het Vaderland vielen."

Met schrijven van 4 juni 1941, no. 3318/3583 richtte de minister zich tot zijn ambtgenoot van Defensie, waarbij hij de mogelijkheid van posthume onderscheidingen aanhangig maakte. Hij kon zich met het standpunt van de minister van Defensie wel verenigen hiertoe niet over te gaan, doch betwijfelde of men zover moest gaan dat de verlening van posthume onderscheidingen principieel moest worden uitgesloten.⁵¹

48 Resp. de Stb. E 147, E 148 en E 149 d.d. 6 december 1944.

49 Reglement op de Militaire Willems-Orde, art. 27.

50 Inv. No. 475. brief no. E 92 d.d. 27 mei 1941.

51 Inv. No. 473.

Met zijn schrijven no. 21, afd.V, van 17 juli 1941 liet de minister van Defensie weten tegen het posthuum verlenen van onderscheidingen bezwaren te hebben.⁵²

Naar aanleiding daarvan besloot de C.O.K. een register aan te leggen van overledenen, die voor een decoratie in aanmerking gebracht zouden zijn als ware zij nog in leven geweest. Dit register zou niet door de regering worden bijgehouden, daar dat in zo'n geval praktisch zou neerkomen op het wel verlenen van posthume onderscheidingen. De titel zou luiden: "Gevallen dapperen van de Nederlandsche Koopvaardij".⁵³

In de 32e vergadering van de C.O.K. op 17 november 1942 las de heer Van Eendenburg een schrijven van de N.S.H.C. voor waarin de aandacht gevestigd werd op de posthume verlening van enige Bronzen Kruizen aan in Nederlandsch- Indië in de strijd tegen de Japanners gevallen militairen. De vergadering sprak daarop als haar mening uit dat er aanleiding bestond te zijner tijd bij de regering er op aan te dringen op haar eerder genomen beslissing terug te komen.

In december van datzelfde jaar komt het voorstel van admiraal C.E.L. Helfrich om de gesneuvelde hoofd-machinist van de "ONDINA" posthuum het Bronzen Kruis toe te kennen ter sprake. De conclusie van de commissie was dat dit geval ongetwijfeld aanleiding zou moeten zijn voor de regering om op de bij schrijven no. 21, afd.V, van 17 juli 1941 van de minister van Defensie ter kennis gebrachte beschikking terug te komen.⁵⁴

Bij de voorbereidende werkzaamheden voor het instellingsbesluit van de Bronzen Leeuw bracht de minister van Marine bij zijn schrijven van 12 februari 1943 aan de minister van Algemene Zaken deze kwestie wederom ter sprake.⁵⁵ Ook de minister van Koloniën was er voorstander van dat posthume onderscheiding mogelijk gemaakt zou worden.⁵⁶

De voorzitter van de C.O.K. deelde in de 34e vergadering op 15 januari 1943 mede dat de voorbereiding voor het verlenen van posthume onderscheidingen in een ver- gevorderd stadium verkeerde. Als gedragslijn zou worden vastgesteld om, behalve de Militaire Willems-Orde, ook nog het Bronzen Kruis met Eervolle Vermelding, het Kruis van Verdienste met Gesp en het Vliegerkruis met Eervolle Vermelding posthuum toe te kennen. Het lag op dat moment niet in de bedoeling in deze regeling ook nog andere en lagere onderscheidingen hierbij te betrekken. Een en ander sloot aan bij de in Engeland gevolgde procedure, waar slechts het Victoria Cross posthuum kon worden verleend en dit niet mogelijk was bij de Distinguished Service Order. Het resultaat was dat bij het instellingsbesluit van de Bronzen Leeuw de posthume onderscheiding hiervan mogelijk werd gemaakt.

Deze toestand bleef zo totdat bij Koninklijk Besluit van 10 april 1946 werd bepaald dat het Bronzen Kruis, het Vliegerkruis en het Kruis van Verdienste eveneens posthuum kon worden toegekend indien het hoofd van het betrokken departement van Algemeen Bestuur dit wenselijk achtte.⁵⁷

LANGE EN TROUWE DIENST IN OORLOGSTIJD

In januari 1942 richtte de Admiralty zich met een schrijven tot de minister van Handel, Nijverheid en Scheepvaart, waarin gewezen werd op de goede diensten van drie Nederlandse tankers welke langs de Engelse kust benzine vervoerden. Deze brief kwam ter sprake in de 24e vergadering van de C.O.K. op 13 februari 1942. Het commissielid De Booy vertelde in deze vergadering dat deze schepen op hun tochten herhaaldelijk werden aangevallen, doch tot op dat moment was er niets

52 Inv. No. 293, notulen van de 19e vergadering van de C.O.K.

53 Inv. No. 293, notulen van de 20e en 21e vergadering van de C.O.K. Het hier genoemde 'Register' werd echter niet aangetroffen in het archief van de C.O.K.

54 Inv. No. 294, notulen van de 33e vergadering van de C.O.K.

55 zie blz. 37, 1e alinea.

56 Inv. No. 13, brief no. 1409/010104 d.d. 10 april 1943.

57 Stb. G 89, d.d. 3 mei 1946.

bijzonders gebeurd, tenminste wanneer men het plichtsgetrouw vervullen van een taak gedurende langere tijd niet als een bijzondere verrichting wilde beschouwen. Hij stelde voor dit soort gevallen bij Hare Majesteit de Koningin ter gelegenheid van een bijzondere gebeurtenis, bijvoorbeeld 31 augustus, voor een onderscheiding voor te dragen. Dit bleek onmogelijk daar de regering besloten had, dat zolang zij buiten Nederland verbleef men zou breken met de gewoonte van 'lintjesregen' ter gelegenheid van de verjaardag van de Koningin. Men ging akkoord met het idee om contact op te nemen met de minister om na te gaan in hoeverre onderscheidingen voor plichtsgetrouwe dienst zouden kunnen worden verleend. Met schrijven E 243 van 8 juni 1942 richtte de commissie zich tot de minister met het voorstel om te komen tot het opstellen van voordrachten tot toekenning van Koninklijke onderscheidingen in gevallen van uitstekende plichtsvervulling. Bij de Koninklijke Marine vonden dergelijke 'periodieke' voordrachten reeds plaats, dit in navolging van de Royal Navy, die ook deze 'periodic Awards' kende voor 'outstanding leadership, zeal or devotion to duty'.⁵⁸

Met zijn schrijven van 7 juli 1942, no. 9345 ging de minister hiermede akkoord.

Uitvoerig is er in de commissie over gediscussieerd of men behalve de gezagvoerder ook de (hoofd)machinist, 1e stuurman en bootsman hiervoor in aanmerking diende te brengen. In de 31e vergadering op 31 oktober 1942 werd tenslotte besloten dat alleen gezagvoerders, na een dienstdienst van tenminste twee jaren in gevaarlijke wateren, in aanmerking zouden komen voor een onderscheiding voor lange en trouwe dienst. In 1945 werd nogmaals uitvoerig van gedachten gewisseld over het wel of niet toekennen van het Kruis van Verdienste voor lange en trouwe dienst aan machinisten en ander koopvaardij-personeel. Daar echter inmiddels het Oorlogs-Herinneringskruis was ingesteld, waardoor praktisch elke zeeman een onderscheiding voor zijn diensten in oorlogstijd ontving, werd dit punt van de agenda afgevoerd.

Men had in de beginne steeds het standpunt gehuldigd dat een gezagvoerder, eenmaal gedecoreerd voor een bijzonder feit, niet in aanmerking kwam voor het Kruis van Verdienste wegens langdurige en trouwe dienst. Bij schrijven no. E 512 van 31 mei 1945 ging de commissie akkoord met het voorstel van de minister van Scheepvaart en Visserij om deze gezagvoerders wel deze onderscheiding toe te kennen voor langdurige en trouwe dienst.⁵⁹

HERINNERINGSKRUIZEN

OORLOGS-HERINNERINGSKRUIS

INSTELLING

In zijn schrijven no. S 356/49/1/3 van 24 juli 1943 aan de ministers van Handel, Nijverheid en Scheepvaart, van Kolonien, de C.M.O. en de C.O.K. deed de minister van Marine J.Th. Furstner zijn voorstel om te komen tot de instelling van een zee-oorlogsmedaille.⁶⁰

Het was hem namelijk gebleken, zo stelde hij, dat zowel van de zijde van de Nederlandse koopvaardij als van de Koninklijke Marine het op prijs zou worden gesteld indien aan zeevarenden, van wie velen reeds meer dan drie jaren onder vaak moeilijke omstandigheden hun diensten aan den lande hadden bewezen, tijdens - en niet na afloop van de oorlog - van de zijde van de regering een zichtbaar blijk van waardering werd gegeven in de vorm van een oorlogsmedaille.

58 Inv. No. 35.

59 Inv. No. 297, bijlage bij de notulen van de 58e vergadering van de C.O.K.

60 Inv. No. 295, notulen van de 41e vergadering van de C.O.K.

Een dergelijke onderscheiding zou naar zijn mening een zeer gunstige invloed kunnen hebben op het moreel, in het bijzonder op dat van het koopvaardij-personeel. Hoewel bij de opzet dus in eerste instantie aan het koopvaardij-personeel werd gedacht, lag het in de bedoeling van de minister deze medaille ook aan het zeegaand personeel van de Koninklijke Marine toe te kennen. De naam van de in te stellen onderscheiding zou derhalve 'Zee-oorlogsmedaille' kunnen zijn.

Een ontwerp-Koninklijk Besluit ging als bijlage bij dit schrijven. In dit ontwerp werd de termijn, waarop de aanspraak gegrond kon worden, gesteld op minimaal een jaar, zulks om te voorkomen "... dat degenen die, na met tegenzin korten tijd in oorlogszones gevaren te hebben, er in slaagden een goed heenkomen te vinden in een of andere walbetrekking, tot de gegadigden zullen behoren."

Het ontwerpen en aanmaken van de medaille zou kunnen wachten tot na de oorlog, voorshands zou kunnen worden volstaan met de verstrekking van batons.

Na ontvangst van verschillende reacties, die zijn voorstel had teweeg gebracht, waarbij aangetekend moge worden dat het merendeel van de leden van de C.M.O. ten opzichte van het plan om ook het personeel van de Koninklijke Marine voor deze onderscheiding in aanmerking te doen komen afwijzend stond, ⁶¹ volgde op 27 september 1943 met schrijven S 356/49/6/43 aan de minister van Algemene Zaken een herziene versie van zijn voorstel. ⁶²

Thans stelde de minister van Marine voor om te komen tot de instelling van twee verschillende medailles, te weten:

1. de '1940-43 Oorlogsmedaille', bedoeld voor militairen der Nederlandse strijdkrachten, opvarenden dienende a.b. van koopvaardij-schepen der Nederlandse regering en leden van de vliegtuigbemanningen van de Nederlandse civiele luchtvaart onder geallieerde controle;
2. de '1940-43 Herinneringsmedaille', bedoeld voor alle Nederlanders of Nederlandse onderdanen, die na de bezetting van Nederland, respectievelijk Nederlandsch-Indië in militaire dienst op enigerlei wijze de strijd hadden voortgezet en niet in aanmerking kwamen voor de onder 1. genoemde oorlogsmedaille.

De 'Oorlogsmedaille' zou in rangorde vóór de 'Herinneringsmedaille' moeten gaan, terwijl het bezit van een dezer medailles elke aanspraak op de andere uitsloot.

Tevens werd de mogelijkheid geschapen om eveneens aan geallieerde onderdanen, dienende bij de Nederlandse strijdkrachten, aan boord van koopvaardij-schepen der Nederlandse regering of vliegtuigen van de Nederlandse civiele luchtvaart onder geallieerde controle, de '1940-43 Oorlogsmedaille' toe te kennen, onder voorwaarde dat hun diensten door de betrokken geallieerde regering niet reeds op gelijksoortige wijze waren gewaardeerd. Dit in navolging van de voorschriften terzake bij de door de Britse regering ingestelde '1939-43 Star'. Ook werd de termijn van actieve dienst waarna men aanspraak op één der beide medailles kon maken van twaalf op zes maanden teruggebracht. Deze voorstellen werden aanmerkelijk minder enthousiast ontvangen dan het eerder gedane. Allereerst liet de minister van Algemene Zaken weten dat de instelling van deze medaille niet tot zijn bemoeienissen behoorde. ⁶³ Verder was men algemeen van mening dat de instelling van een 'Herinneringsmedaille', te vergelijken met het Mobilisatiekruis 1914-1918, op dat moment prematuur was. Beter werd het geacht hiermede te wachten tot na de beëindiging van de oorlog en de terugkeer naar Nederland. Eveneens was men het niet eens met de toevoeging '1940-43' daar de vijandelikheden nog steeds voortduurden en het jaar 1943 ook in ander opzicht nauwelijks geacht kon worden een bepaalde periode af te sluiten.

⁶¹ Inv. No. 812, brief no. 215, d.d. 19 augustus 1943,

⁶² Inv. No. 295, notulen van de 44e vergadering van de C.O.K.

⁶³ Inv. No. 812, brief no. S 356/49/7/43, d.d. 26 oktober 1943.

Voor wat de 'Oorlogsmedaille' betrof kon men zich hierin wel vinden, al werden enkele kleinere redactionele wijzigingen in het ontwerp aangebracht. De keuze van het lint, namelijk 37 mm breed van oranje zijde met in het midden drie verticale 3 mm brede banen in de kleuren rood, wit en blauw, werd door de betrokken ministers goedgekeurd, ofschoon er in de C.O.K. één stem opging tegen de keuze van het oranje daar "...oranje reeds op de linten van vrijwel alle bestaande Nederlandsche onderscheidingen en ridderorden wordt gebruikt en dat het aanbeveling zou verdienen deze kleur niet voor de oorlogsmedaille te gebruiken." ⁶⁴

In december 1943 werd het ontwerp-Koninklijk Besluit aan de Koningin ter bekrachtiging voorgelegd. Uit het advies van de C.M.O. van 27 januari 1944 aan de betrokken ministers blijkt dat de Koningin aan dit ontwerp niet Haar goedkeuring heeft willen verlenen. Lag het in de bedoeling om ondermeer de medaille eerst na de oorlog te laten ontwerpen, de Koningin echter had de wens te kennen gegeven in plaats van de 'Oorlogsmedaille' een kruis in te stellen onder naam van 'Oorlogs-Herinneringskruis', zijnde, wat de uitvoering betrof, in hoofdzaak het oude "Expeditiekruis" (met de beeldenaar van Koning Willem III en met weglating van de woorden "Voor belangrijke Krijgsverrichtingen") en te dragen aan een lint in de kleuren van het oude "Expeditiekruis", namelijk oranje en groen. ⁶⁵

In dit advies stelde de C.M.O. onder andere dat zij van mening was dat het gewent ware, dat niet de beeldenaar van Koning Willem III op dit kruis zou worden geslagen, doch die van Koningin Wilhelmina, als zijnde de regerende Vorstin in die voor het land zo gewichtige periode.

Volgens het voorstel van de Koningin zou ook de kleur van het lint van het O.H.K. gelijk zijn aan die van het "Expeditiekruis", hetgeen tot verwarring zou kunnen leiden. Immers aan leden van K.N.I.L. was voor hun acties op het eiland Timor dit kruis uitgereikt met de gesp 'TIMOR'. De commissie was derhalve van oordeel dat het beter ware de kleuren te verwisselen, dus groen-oranje-groen.

Met het eerste advies kon de Koningin zich niet verenigen, het tweede kon wel Haar goedkeuring verwerven.

Eind februari 1944 werd Haar het gewijzigde ontwerp-Koninklijk Besluit ter bekrachtiging aangeboden, hetgeen geschiedde bij Koninklijk Besluit van 11 maart 1944, no. 6. ⁶⁶

WIJZIGINGEN

In juli 1945 stelde Prins Bernhard in zijn functie van Bevelhebber van de Nederlandse Strijdkrachten voor om een nieuwe gesp voor bijzondere krijgsverrichtingen te creëren.

Deze gesp, 'ARNHEM-NIJMEGEN-WALCHEREN 1944' zou hij gaarne toegekend zien aan de commando's, die hadden deelgenomen aan de luchtlandingen bij Arnhem en Nijmegen, de bekende operatie 'Market- Garden' en de landingen op het eiland Walcheren op 1 november 1944.

Met het oog op de buitengewone moeilijkheden en de hevigheid van de op die plaatsen geleverde gevechten namen de betrokken ministers dit voorstel gaarne over. Bij Koninklijk Besluit van 6 oktober 1945, no. 51 werd deze gesp ingesteld. ⁶⁷

Op 21 januari 1946 deed de minister van Marine een voorstel tot het aanbrengen van enige wijzigingen in het Koninklijk Besluit van 11 maart 1944 om het daarmee aan te passen aan reeds ingevoerde veranderingen. Van deze gelegenheid wilde hij in maart van dat jaar tevens gebruik

⁶⁴ Inv. No. 295, notulen van de 44e vergadering van de C.O.K.

⁶⁵ Inv. No. 943, brief no. 279 d.d. 27 januari 1944 van de C.M.O.

⁶⁶ Stb. E 16, d.d. 3 april 1944.

⁶⁷ Inv. No. 815.

maken om de tekst van artikel 10, waarin de omschrijving van het model volgens de door de Koningin in 1944 geuite wens werd gegeven, te wijzigen en te doen vervangen door: "Het versiersel van het kruis zal nader door Ons worden vastgesteld."

Minister de Booy stelde in zijn aanbiedingsbrief aan zijn ambtgenoten inzake dit punt: "Het ligt in mijn bedoeling bij afzonderlijk schrijven aan H.M. de Koningin op deze aangelegenheid terug te komen, waarbij Hoogstdezelve zal worden verzocht toestemming te geven tot het ontwerpen van een nieuw versiersel." ⁶⁸

Het advies van de C.M.O. van januari 1944 was kennelijk niet in vergetelheid geraakt, alhoewel er enkele nieuwe elementen aan werden toegevoegd, zoals "dat zij voor "Koningin en Vaderland" hun leven hebben "ingezet" en dat men gaarne een meer modernen "vorm" zag.

Op 24 augustus 1946 liet de directeur van het Kabinet der Koningin bij schrijven no. 57 aan de minister van Marine weten ⁶⁹

"Naar aanleiding van den door Uwe Excellentie en Uwe Ambtgenoten (.) betreffende vervanging van de beeltenis van wijlen Koning Willem III door de beeltenis van Hare Majesteit de Koningin op het Oorlogs-Herinneringskruis, benevens de modernisering hiervan, heb ik de eer U ingevolge de bevelen van Hare Majesteit de Koningin het volgende te berichten."

'Tijdens den oorlog is het versiersel van het "Eereteeken" voor belangrijke krijgsverrichtingen aangewezen als versiersel van het "Oorlogs-Herinneringskruis" op persoonlijk voorstel van Hare Majesteit de Koningin. Hare Majesteit werd daarbij geleid door het verlangen een traditie voort te zetten. Zij wenschte daarmede tevens de herinnering aan de(n) laatste(n) Koning levendig te houden'.

Hare Majesteit zou het nu ten zeerste betreuren dat uit zucht tot modernisering met de traditie zou worden gebroken.

De Koningin kan op grond van een en ander voor alsnog haar goedkeuring aan het voorstel niet geven."

En daarmede bleef deze zaak voorlopig rusten.

Op 21 februari 1947 stelde het Directoraat-Generaal van Scheepvaart, hetwelk door de andere daarbij betrokken departementen was uitgenodigd de vervaardiging van het O.H.K. voor te bereiden, in een nota ⁷⁰ aan de minister deze zaak wederom aan de orde. Het Directoraat-Generaal had zich tot de Rijksmunt en tot de N.V.Koninklijke Begeer te Voorschoten gewend met het verzoek om een ontwerp te doen maken. Slechts de laatstgenoemde zond een ontwerp in ⁷¹

De Rijksmuntmeester had medegedeeld dat hij nog geen opdracht tot het maken van een tekening had gegeven omdat hij het kruis voor die tijd niet bijzonder fraai vond, ".. terwijl de beeltenis van Koning Willem III hem niet ter zake dienende voorkwam, daar de personen, die aan dezen oorlog daadwerkelijk hebben deelgenomen voor het overgrootste deel beneden de 50-jarige leeftijd zijn en zij den Koning niet persoonlijk hebben gekend."

Voorgesteld werd deze aangelegenheid nog eens in de Ministerraad te bespreken en door de Minister-President namens de betrokken ministers aan de Koningin te doen voorleggen.

68 Inv. No. 817, brief no. PD 105/63/2/46, d.d. 9 maart 1946.

69 Inv. No. 817.

70 Inv. No. 817

71 Voor een volledig in kleuren uitgewerkte tekening zie inv. No. 817.

Blijkens een aantekening van minister Vos heeft hierover nader overleg in de Ministerraad plaats gevonden, echter zonder resultaat. Artikel 10 bleef zoals het was. Met zijn schrijven no. 13352 van 14 maart 1947 zond de minister van Verkeer, waaronder toen het D.G.S. ressorteerde, het thans ter tafel liggende ontwerp aan de Koningin ter goedkeuring toe. Gelijktijdig werd dit ontwerp aan Prins Bernhard, in zijn functie van Inspecteur-Generaal der Koninklijke Landmaocht en der Koninklijke Marine, ter kennisneming toegezonden.

De directeur van het Kabinet der Koningin liet bij schrijven van 22 maart 1947, no. 5 weten:

"In antwoord op Uwer Excellentie's rapport van 14 maart 1947 (.) heb ik de eer aan Uwe Excellentie mede te deelen, dat de Koningin heeft goedgevonden den beeldenaar van Zijne Majesteit Koning Willem III op het ontwerp-kruis van het Oorlogherinneringskruis te vervangen door den Hare. Het is echter de wensch van Hare Majesteit, dat voor het overige, ter wille van de traditie, zooveel mogelijk aansluiting wordt gezocht bij het Eereteeken voor belangrijke krijgsverrichtingen."

Het thans door de Koningin ingenomen standpunt maakte een wijziging van het Koninklijk Besluit van 11 maart 1944 noodzakelijk. Op 5 april 1947 legde de minister van Verkeer het ontwerp-besluit ter goedkeuring aan de Koningin voor. In zijn aanbiedingsbrief schreef de minister aan Haar:

"Uit dit ontwerp moge Uwe Majesteit blijken, dat met Haar Hooge wensch om terwille van de traditie, zooveel mogelijk aansluiting te zoeken bij het Eereteeken voor belangrijke krijgsverrichtingen, rekening is gehouden, daar de omschrijving van beide eereteeken geheel gelijk is, behoudens de beeldenaar en behoudens het metaal, waarvan het Oorlogherinneringskruis zal worden geslagen. Het Eereteeken voor belangrijke krijgsverrichtingen bestaat uit het zgn. Berlijnsch Zilver. Het is gebleken, dat dit metaal zeer spoedig zijn glans verliest en op lood gaat gelijken, terwijl het in het geheel niet bestand is tegen de zeelucht."

Afgezien van het hiervoren geschetste probleem, werd door het O.H.K. in brons te slaan bovendien overeenstemming verkregen met het metaal, waaruit de zgn. dapperheidsonderscheidingen werden vervaardigd. De Koningin had de wens te kennen gegeven om enige buitenlandse Staatshoofden en hooggeplaatste personen bij Haar besluit het O.H.K. te kunnen toekennen. Daar de toekenning van het O.H.K. slechts aan de in artikel 2 van het besluit met name genoemde categorieën van personen door de betrokken minister kon geschieden, werd het noodzakelijk een nieuw artikel 13 aan het Koninklijk Besluit toe te voegen, dat de toekenning van het O.H.K. aan anderen dan die met name genoemde categorieën van personen bij Koninklijk Besluit mogelijk maakte.

Bij Koninklijk Besluit van 10 juni 1947, no. 70 bekrachtigde de Koningin het Haar voorgelegde ontwerp.⁷²

Door alle besognes inzake de beeldenaar op het kruis waren de oorspronkelijke plannen van de minister van Marine uit januari 1946 min of meer in het vergeetboek geraakt. In september 1947 kwam deze minister, mede in verband met de opgedane ervaringen, wederom met een voorstel het oorspronkelijke Besluit van 1944 geheel te herzien.⁷³

Tijdens besprekingen tussen vertegenwoordigers van de ministeries van Marine, van Oorlog, van Overzeese Gebiedsdelen en van Verkeer en Waterstaat was een geheel nieuwe tekst ontworpen. De belangrijkste wijzigingen waren:

- Er werden twee nieuwe gespen voor bijzondere krijgsverrichtingen ingesteld; een voor de landingen en de gevechten in Normandië en een voor de strijd buiten bezet gebied in Oost-Azië.
- Bij iedere gesp werd de einddatum genoemd van de tijdperken welke deze bestreek.

⁷² Stb. H 175, d.d. 27 juni 1947.

⁷³ Inv. No. 818, brief no. 67992/38630, d.d. 13 september 1947.

- De eisen voor de gesp 'Noord-Afrika - Italië' werden geheel gewijzigd, teneinde de mogelijkheid te scheppen ook de opvarenden van de schepen, die in het oostelijk deel van de Middellandse Zee o.m. bij de evacuatie van Griekenland en Kreta geopereerd hadden en degenen, die voor de invasie van Italië deelgenomen hadden aan de zgn. Malta-convooien, deze gesp te kunnen toekennen. Bovendien werden hierin betrokken de bemanningen van die schepen, die deelgenomen hadden aan de landingen in Marokko.
- Verder werd "de machtiging tot het dragen van" omgezet in "toekenning van het Oorlogs-Herinneringskruis", omdat op dat moment met voldoende zekerheid vast stond aan wie het kruis kon worden toegekend en aan wie niet.

In het Koninklijk Besluit van 11 maart 1944 werd in artikel 11 vastgelegd dat:

"Certificaten van aanspraak op het dragen van het "Oorlogs-Herinneringskruis" en de gespen kunnen posthuum worden gegeven, indien dit in bijzondere gevallen door den betrokken Minister wenschelijk wordt geacht."

Nu was er in september 1945 een precedent geschapen door aan de weduwe van een opvarende van de in 1944 vergane sleepboot 'ROODE ZEE' posthuum de baton van het O.H.K. toe te zenden, zonder aan het in dit artikel gestelde te hebben voldaan. Bij schrijven van 12 februari 1946 gaf de minister van Scheepvaart achteraf alsnog zijn fiat aan het gebeurde. Hij tekende hierbij echter nadrukkelijk aan dat aan het gestelde in artikel 11 strikt de hand diende te worden gehouden. Posthume toekenning, zondermeer, bleef dus onmogelijk. In de thans ter tafel liggende voorstellen werd de mogelijkheid van posthume toekenning alsnog mogelijk gemaakt.

De voorgestelde nieuwe redactie van het besluit werd door de Koningin goedgekeurd en bij Koninklijk Besluit van 6 januari 1948, no. 99 bekrachtigd.⁷⁴

Bij Koninklijk Besluit van 2 november 1967, Stb. 557 werd bepaald dat na 31 december 1967 Oorlog-Herinneringskruizen en de gespen voor krijgsverrichtingen niet meer mochten worden toegekend.

UITVOERINGSMAATREGELEN

Artikel 9 van het Koninklijk Besluit bepaalde dat de betrokken ministers, ieder voor hun departement van Algemeen Bestuur, aanwijzingen dienden te geven omtrent de wijze waarop de machtiging tot het dragen van het O.H.K. - en de gespen - werd verleend en de "daarvan te houden aantekening".

In het besluit was niet bepaald dat deze 'aanwijzingen' aan de Koningin ter inzage moesten worden ingezonden, doch met zijn schrijven van 20 maart 1944 deelde de directeur van het Kabinet der Koningin mede:⁷⁵

"Ingevolge de bevelen van Hare Majesteit de Koningin heb ik de eer Uwer Excellentie te berichten, dat Hare Majesteit gaarne inzage zal ontvangen van de aanwijzingen bedoeld in art. 9 van het K.B. van 16 maart 1944 No. 6, houdende instelling van een Oorlogs-Herinneringskruis."

Ook nu weer bleek dat Koningin Wilhelmina niet alleen aandacht had voor de grote lijnen van het te voeren beleid, doch dat ook de geringste details van de uit-voering van dat beleid Haar intense belangstelling genoten.

⁷⁴ Stb. I 6, d.d. 24 februari 1948.

⁷⁵ Inv. No. 820.

Aangenomen mocht worden dat vrijwel alle Nederlandse zeelieden zouden voldoen aan de eis van zes maanden dienst a.b. van zeegaande koopvaardij-schepen sedert 10 mei 1940 in gebieden waar actieve oorlogsoperaties hadden plaats gevonden.

Wat betreft de beoordeling van 'goede plichtsbetrachting en goed gedrag', werd het gewenst geacht hiervoor de bemanningsafdelingen van de N.S.H.C. in te schakelen. Zij alleen immers beschikten over de complete conduitestaten en staten van dienst van het koopvaardij-personeel. Uit dien hoofde, en mede gezien de omvangrijke werkzaamheden aan het verlenen van de voorlopige machtigingen verbonden, werd de uitvoering aan deze instantie gedelegeerd.

Daar de Nederlandse koopvaardij-vloot alle wereldzeeën tot haar werkterrein had, konden deze werkzaamheden niet te Londen gecentraliseerd plaats vinden. Men besloot derhalve om naast de N.S.H.C. te Londen tevens de Nederlandse Scheepvaart Commissie te New-York en te Willemstad in te schakelen. Voor zover het gezagvoerders, officieren en scheepsgezellen van de K.P.M. betrof, dienst doende in en nabij Brits-Indië en Australië, werd de directie van de K.P.M. te Bombay, resp. de agent van de K.P.M. te Sydney ingeschakeld. Deze beide laatsten als gemachtigden van de N.S.H.C. te Londen.

In 1946 werd aan al deze instanties medegedeeld dat de verstrekking van Voorlopige Machtigingen in Nederland zou worden gecentraliseerd. Men werd derhalve verzocht de archieven, betrekking hebbende op het O.H.K. aan het ministerie van Scheepvaart over te dragen.⁷⁶ Vanaf 21 oktober 1946 vond de toekenning van het O.H.K. centraal vanuit 's-Gravenhage plaats.

ADVIES-COMMISSIES

In de 'aanwijzingen' werd door de minister bepaald dat in gevallen, waar aan zeelieden een voorlopige machtiging door één der eerdergenoemde instanties werd geweigerd, dit door tussenkomst van de N.S.H.C. aan hem ter kennis gebracht moest worden. Hij zou dan ter zake beslissen, na de Commissie van Advies te hebben gehoord. Tevens werd bepaald dat zeelieden, aan wie een voorlopige machtiging werd geweigerd, een met redenen omkleed bezwaarschrift konden richten tot de minister. De minister nam dan hierover een beslissing, mede gehoord de Commissie van Advies.

Deze commissie bestond uit drie gezagvoerders ter koopvaardij en wel de heren F.Drijfhout, C.J.van Malland en J.J.A.Oepkes.⁷⁷

De C.O.K. moest, met het oog op de toekenning van de gespen voor bijzondere krijgsverrichtingen, alle reizen van schepen beoordelen. Opdat de commissie zich zou kunnen beperken tot de beoordeling van moeilijke en zgn. twijfelgevallen stelde zij twee sub-commissies in, namelijk één voor de Grote Vaart, bestaande uit de heren L.P.Ruys, J.C.Hoynck van Papendrecht, J.J.A.Oepkes en E.Klein, en één voor de Korte- en Kustvaart bestaande uit de heren L.Bohlken, H.J.van Gelder, J.J.A.Oepkes en E.Klein.⁷⁸

AANMAAK DER MODELVERSIERSELEN

Na de totstandkoming van het Koninklijk Besluit van 10 juni 1947, no. 70 nodigde het Directoraat-Generaal van Scheepvaart drie firma's uit om een ontwerp in te zenden, namelijk de Rijksmunt, de fa. Gerritsen en van Kempen te Zeist en de N.V. Koninklijke Begeer te Voorschoten. Het ontwerp voor de beeldenaar van de Koningin, welke volgens de bepalingen van het genoemde Koninklijk Besluit op het kruis moest komen, zou door een beeldhouwer geleverd worden. Hiervoor werd de heer A.Termote uitgenodigd.

⁷⁶ Inv. no's 841 en 842.

⁷⁷ Inv. no. 849.

⁷⁸ Inv. no. 296, notulen van de 52e vergadering van de C.O.K.

De Rijksmunt deelde mede dat zij niet ingesteld was op de vervaardiging van bedoeld kruis. De beide andere firma's dienden ontwerpen in, van welke ontwerpen dat van de N.V. Koninklijke Begeer gekozen werd. Toen deze laatste firma een proefexemplaar, met daarop de door de heer Termote ontworpen beeldenaar, afleverde en dit aan de Koningin werd voorgelegd, werd de beeldenaar, als zijnde niet gelijkend, afgekeurd. De N.V. Koninklijke Begeer, die in het bezit was van een beeldenaar, die voor meer penningen was gebruikt, leverde daarna een proefkruis dat de goedkeuring van de Koningin kon wegdragen.⁷⁹ Daarna werd het Rijksinkoopbureau verzocht bij de N.V. Koninklijke Begeer het benodigde aantal kruizen te bestellen, waarbij in het contract opgenomen werd dat de stempels het eigendom van het ministerie zouden blijven en dat de fabrikant slechts van die zijde opdrachten zou mogen aanvaarden. Dit teneinde de kruizen buiten de handel te houden.

In juni 1948 werden de eerste kruizen door de N.V. Koninklijke Begeer afgeleverd en in maart 1949 werd met de uitreiking daarvan een begin gemaakt.

HET MOBILISATIE-OORLOGSKRUIS

In 1948 werd overgegaan tot het instellen van het 'Mobilisatie-Oorlogskruis' naast het Oorlogs-Herinneringskruis. Dit nieuwe kruis moest voorzien in een leemte welke ontstond doordat er bepaalde categorieën mensen waren, die voor hun actieve dienst gedurende de mobilisatie en tijdens de oorlogsdagen weliswaar voor een onderscheiding in aanmerking kwamen doch niet voor het Oorlogs-Herinneringskruis, daar zij aan de daarvoor gestelde eisen niet voldeden. De voorwaarden voor toekenning van het 'Mobilisatie-Oorlogskruis' waren dan ook wezenlijk verschillend, waarbij de nadruk op het begrip 'mobilisatie' werd gelegd.

Men diende het 'Mobilisatie-Oorlogskruis' zelf aan te vragen bij een daartoe door de minister van Oorlog benoemd comité en niet bij het ministerie waaronder men qua status behoorde. Het kruis zelf werd niet vanwege de Staat verstrekt doch men diende dit, na verkregen machtiging daartoe, zelf aan te schaffen. Het kruis kon ook posthuum worden toegekend.

In augustus 1948 werd het ontwerp-besluit aan Prinses Juliana, uit hoofde van Haar functie van Regentes van het Koninkrijk, ter goedkeuring voorgelegd. Zij bekrachtigde het uit naam van Koningin Wilhelmina bij Koninklijk Besluit van 11 augustus 1948, no. 52.⁸⁰

Op 15 januari 1949 benoemde de minister van Oorlog, mede namens zijn ambtgenoten van Marine, van Overzeese Gebiedsdelen, van Verkeer en Waterstaat, van Landbouw, Visserij en Voedselvoorziening en van Binnenlandse Zaken bovengenoemd comité.⁸¹ Het bestond uit:

- de Ere-voorzitter, de gepensionneerd generaal H. G. Winkelman, oud-opperbevelhebber van Land- en Zeemacht
- het lid, tevens voorzitter, de gepensionneerd generaal-majoor-titulair der artillerie K.E. Oudendijk, voorzitter van de Koninklijke Nederlandse Vereniging "Ons Leger"
- het lid, tevens plaatsvervangend voorzitter, de gepensionneerd kolonel der artillerie W.J.Rijkens, secretaris-penningmeester van de Koninklijke Nederlandse Vereniging 'Ons Leger'
- de leden: J.J. Hondong, oud-gezagvoerder der Koninklijke Luchtvaart Maatschappij; W.H.C. Hoog, gepensionneerd kapitein ter zee; A. Meinsma, oud-gezagvoerder ter koopvaardij en J.Slagter, luitenant-kolonel der infanterie K.N.I.L.
- het lid, tevens secretaris, de reserve kapitein der Grenadiers H.F.D. Oxenaar

79 Inv. no. 819.

80 Stb. I 366, d.d. 24 augustus 1948.

81 Staf van de adjudant-generaal, afd. A 1, Bureau Onderscheidingen no. 591.

In 1951 waren de betrokken ministers van mening, dat - gezien de inmiddels verstreken tijd - een ieder, die meende recht te hebben op het Mobilisatie-Oorlogskruis, voldoende tijd had gehad deze onderscheiding aan te vragen en dat aanvragen, na 15 november van dat jaar binnengekomen, niet meer gehonoreerd dienden te worden. Op 12 oktober 1951 legden de ministers een daartoe strekkend ontwerp-besluit aan Koningin Juliana ter goedkeuring voor. Zij bekrachtigde het bij Koninklijk Besluit van 19 Oktober 1951.⁸² Het kruis wordt gedragen aan een 38 mm breed paars lint met in het midden een 6 mm brede verticale oranje baan.

'OORLOGSKRUIS NEDERLAND 1940'

Artikel 5 van het Koninklijk Besluit van 11 maart 1944 betreffende het O.H.K. bepaalde dat zij die in mei 1940 in Nederland hadden deelgenomen aan feitelijke gevechtsacties in aanmerking kwamen voor de gesp voor bijzondere krijgsverrichtingen 'Nederland Mei 1940'. Deze gesp kon alleen gedragen worden op dit kruis.

In art. 2 van genoemd besluit was echter gesteld dat men vanaf 10 mei 1940 tenminste zes maanden dienst gedaan moest hebben buiten bezet gebied.

Het was slechts een klein aantal leden van de Koninklijke Marine, de Koninklijke Landmacht en de Koninklijke Luchtmacht, die aan feitelijke gevechtsacties tegen de Duitsers hadden deelgenomen, gelukt naar Engeland te ontkomen. Het grootste deel van de Nederlandse strijdkrachten was gedwongen in Nederland achter te blijven. Zij kwamen derhalve wel in aanmerking voor de gesp 'Nederland mei 1940' doch niet voor het Oorlogs-Herinneringskruis.

Na langdurige overwegingen waren de ministers van Marine, van Oorlog, van Overzeese Gebiedsdelen en van Algemene Oorlogvoering van mening dat het eerdergenoemde personeel niet voor het Oorlogs-Herinneringskruis in aanmerking gebracht moest worden. De gevolgen hiervan waren echter dat de verschillende onderdelen en leden der strijdkrachten zich hierdoor tekort gedaan voelden. Op de ontstane tegenstelling tussen hen, die vanuit het buitenland de strijd konden voortzetten en hen die moesten achter blijven, werd hierdoor nog meer de nadruk gelegd dan voor een goede verstandhouding wenselijk werd geacht. Het was uit deze overweging dat men in 1946 wilde komen tot de instelling van het 'Oorlogskruis Nederland 1940', toe te kennen aan hen die in mei 1940 in Nederland feitelijk hadden deelgenomen aan gevechtsacties. Het 'Oorlogskruis' zou niet gedragen kunnen worden naast het Oorlogs-Herinneringskruis.

Het versiersel van het 'Oorlogskruis' zou dat van het Oorlogs-Herinneringskruis zijn; alleen het lint zou een andere kleur hebben. Men dacht aan een 40 mm breed lint verdeeld in drie banen wit en groen, de beide buitenste witte banen 12 mm, de groene 16 mm breed. Op 27 februari 1946 werd het ontwerp-besluit aan de Ministerraad toegezonden.⁸³

Inmiddels had de minister van Marine in januari 1946 voorstellen ingediend tot het aanbrengen van enige wijzigingen in het Koninklijk Besluit van 11 maart 1944 betreffende het Oorlogs-Herinneringskruis.⁸⁴

Deze voorstellen zouden uiteindelijk leiden tot een geheel nieuwe redactie van dit besluit, waarbij nu wel de mogelijkheid geschapen was ook aan hen die in mei 1940 daadwerkelijk in vuur-contact met de vijand waren geweest - doch in Nederland hadden moeten achterblijven eveneens het Oorlogs-Herinneringskruis toe te kennen met de gesp 'Nederland mei 1940'.⁸⁵

82 Stb. 458, d.d. 6 november 1951.

83 Inv. no. 958.

84 zie blz. 75 e.v.

85 Koninklijk Besluit van 6 januari 1948, no. 99; Stb. I 6 d.d. 24 februari 1948.

En daarmee kwam het voorstel tot de instelling van het 'Oorlogskruis Nederland mei 1940' te vervallen.

COMMISSIE ONDERSCHIEDINGEN KOOPVAARDIJ

Op 5 september 1940 richtte de N.S.H.C. zich met haar schrijven PD/McF 61 tot de minister van Handel, Nijverheid en Scheepvaart waarbij men hem verzocht te willen komen tot de instelling van een commissie, die tot taak moest krijgen "zonder verwijl" een onderzoek in te stellen naar al die gevallen van heldenmoed van opvarenden aan boord van Nederlandse koopvaardij-schepen, die in aanmerking zouden kunnen komen voor openlijke erkenning door de Nederlandse regering. Men stelde voor een hoofdofficier van de Koninklijke Marine tot voorzitter te benoemen, terwijl als leden genoemd werden de heren J.M.de Booy, L.Bohlken en L.C.M.van Eendenburg, leden van de Sub-commissie voor Arbeidszaken van de N.S.H.C. Minister Steenberghe kon zich met dit voorstel verenigen.

Op 16 september d.a.v. wendde hij zich tot zijn ambtgenoot van Defensie met het verzoek de kapitein ter zee C.J. baron van Asbeck, chef van het Bureau Koopvaardij-zaken van de Marine-staf tot voorzitter van deze te vormen commissie te benoemen. Van de zijde van het ministerie van Handel, Nijverheid en Scheepvaart zou drs. A.B.Speekenbrink worden toegevoegd.

Bij gemeenschappelijke beschikking van beide genoemde ministers werd op 26 september 1940 de Commissie tot het beoordelen van daden van heldhaftigheid betoond door personeel ter koopvaardij, kortweg de commissie onderscheidingen koopvaardij (C.O.K.) genoemd, ingesteld. De samenstelling der commissie heeft in de loop der jaren nogal eens wat wisselingen te zien gegeven.

Door de overplaatsing van kolonel van Asbeck in januari 1942 werd het noodzakelijk een nieuwe voorzitter te benoemen. Hiertoe werd schout-bij-nacht C. baron de Vos van Steenwijk, adjudant van Hare Majesteit de Koningin, bereid gevonden.

In haar ruim vijfjarig bestaan heeft de commissie 62 vergaderingen gehouden. Zij kwam op 8 oktober 1940 voor de eerste maal bijeen en voor het laatst op 26 maart 1946.

Naar aanleiding van een schrijven d.d. 24 mei 1946 van de vice-admiraal Baron de Vos van Steenwijk aan de minister van Scheepvaart besloot minister De Booy commissie, welke officieel nog steeds te Londen zetelde, op te heffen en een nieuwe commissie te 's-Gravenhage in te stellen.⁸⁶ Bij gemeenschappelijke beschikking van 26 juli 1946, no. 10093 Kab. van de ministers van Verkeer⁸⁷ en van Marine werd aan de heren C. baron de Vos van Steenwijk, als voorzitter, P.Dijkstra en J.Olyslager, als lid en E.Klein, als secretaris van de C.O. K. , eervol ontslag verleend.

Bij dezelfde beschikking werd een nieuwe commissie ingesteld, bestaande uit:

- C.J. baron van Asbeck, vice-admiraal b.d. - voorzitter
- L. Bohlken, B. Brouwer, J.A.J.W. Nieuwenhuys en ir. L.P. Ruys - leden
- A.Mol - secretaris

Deze tweede commissie heeft haar werkzaamheden tot juli 1955 verricht. Zij werd bij gemeenschappelijke beschikking van 18 juli 1955, no. 30571/Kab./1005/1005/10 van de ministers van Verkeer en Waterstaat en van Marine met ingang van 1 augustus 1955 ontbonden.⁸⁸

86 Inv. no. 664.

87 zie noot 45.

88 Inv. no. 667.

OVERZICHT VAN DE ONDERSCHIEDINGEN

ONDERSCHIEDING	FABRIKANTEN	VERSCHIL IN UITVOERING
Bronzen Kruis	Spint & Son Ltd.	kleur van metaal en glans
	J.R. Gaunt	kleur van metaal en glans
Kruis van Verdienste	Spint & Son Ltd.	kleur van metaal en glans
	J.R. Gaunt	kleur van metaal en glans
Vliegerkruis	J.R. Gaunt	in keerzijde 'SILVER'
	's-Rijksmunt	Mercurius-staf
Bronzen Leeuw	Garrard & Co. Ltd.	onbekend
	Spink & Son Ltd.	onbekend
	's-Rijksmunt	Mercurius-staf
	N.V. Koninklijk Begeer	gekroonde 'B'
Oorlogs-Herinneringskruis	N.V. Koninklijk Begeer	-
Mobilisatie-Oorlogskruis	N.V. Koninklijk Begeer	-

ADRESSEN VAN BRITSE FABRIKANTEN**Medaillefabrikanten**

- Garrard & Co. Ltd.
- 24 Albermarle Street
- LONDON W. 1
- (Leverancier van Britse Admiraliteit)
- J.R. Gaunt Ltd.
- 1 - 8 Bateman Buildings
- Soho Square
- LONDON W. 1
- Spink & Son Ltd.
- 5 King Street - St. James
- LONDON W. 1

Lintweverij

- Messrs. Oatey & Co. Ltd.
- COVENTRY

VERGELIJKEND OVERZICHT BRITSE - NEDERLANDSE ONDERSCHIEDINGEN

The Most Excellent Order of the British Empire	Orde van Oranje-Nassau
Commander (C.B.E.)	Commandeur
Officer (O.B.E.)	Officier
Member (M.B.E.)	Ridder
British Empire Medal (B.E.M.)	ere-medailles Oranje-Nassau
Distinguished Service Order (D.S.O.)	Bronzen Kruis + eervolle vermelding (later Bronzen Leeuw)
Distinguished Service Cross (D.S.C.)	Bronzen Kruis en Kruis van Verdienste
Distinguished Service Medal	Bronzen Kruis en Kruis van Verdienste

(D.S.M.)

Mentioned in Despatches	geen vergelijkbare onderscheiding
Commendations	geen vergelijkbare onderscheiding
Lloyds-Medal for Bravery at Sea	geen vergelijkbare onderscheiding

Vergelijkend overzicht Nederlandse - Britse onderscheidingen

Vliegerkruis	Distinguished Flying Cross/Distinguished Flying Medal
Bronzen Kruis + eervolle vermelding	Distinguished Service Order
Vliegerkruis + eervolle vermelding	Distinguished Service Order
Kruis van Verdienste	George Medal

OVERZICHT VAN DE DEPARTEMENTEN, WAARONDER SCHEEPVAARTZAKEN RESSORTEERDEN IN DE PERIODE 1940 - 1976**Londen****Handel, Nijverheid en Scheepvaart, mei 1940 -31 mei 1944**

08-05-1940 - 20-11-1941	Minister mr. M.P.L. Steenberghe
20-11-1941 - 08-01-1942	Minister dr. J.van den Tempel (a.i.)
08-01-1942 - 31-05-1944	Minister P.A. Kerstens

Scheepvaart en Visserij, 31 mei 1944 - 24 juni 1945

31-05-1944 - 24-06-1945	Minister J.M.de Booy
-------------------------	----------------------

's-Gravenhage**Scheepvaart, 24 juni 1945 - 3 juli 1946**

24-06-1945 - 03-07-1946	Minister J.M.de Booy (a.i.)
-------------------------	-----------------------------

Verkeer (Directoraat-Generaal van Scheepvaart), 3 juli 1946 - 28 febr. 1947

03-07-1946 - 28-02-1947	Minister ir. H. Vos
-------------------------	---------------------

Verkeer en Waterstaat (Directoraat-Generaal van Scheepvaart), 28 febr.1947 -

28-02-1947 - 07-08-1948	Minister ir. H. Vos
07-08-1948 - 01-11-1948	Minister mr. J.R.H. van Schaik (a.i.)
01-11-1948 - 15-03-1951	Minister mr. D.G.W. Spitzen
15-03-1951 - 02-09-1951	Minister H.H. Wemmers
02-09-1951 - 13-10-1956	Minister mr. J. Algera
13-10-1956 - 19-05-1959	Minister mr. J. van Aartsen

's-Gravenhage (vervolg)

19-05-1959 - 24-07-1963	Minister drs. H.A. Korthals
24-07-1963 - 14-04-1965	Minister mr. J. van Aartsen
14-04-1965 - 22-11-1966	Minister J.G. Suurhoff
22-11-1966 - 05-04-1967	Minister dr. J.E. de Quay

's-Gravenhage (vervolg)

05-04-1967 - 06-07-1971	Minister drs. J.A. Bakker
06-07-1971 - 20-07-1972	Minister dr. W. Drees jr.
20-07-1972 - 11-05-1973	Minister drs. B.J. Udink (a.i.)
11-05-1973 -	Minister drs. T.E. Westerterp

GESCHIEDENIS VAN HET ARCHIEFBEHEER

Oorlogs-Herinneringskruis.

Zoals reeds eerder werd beschreven, was de uitreiking van de voorlopige machtiging tot het dragen van het O.H.K. door de minister mede gedelegeerd aan enkele instanties buiten Engeland.⁸⁹ Er werden derhalve een aantal 'archieven' betreffende deze toekenning aangelegd.

Met een telegram van 17 oktober 1946 werd deze instanties opgedragen per 21 oktober van dat jaar te stoppen met de uitreiking van deze voorlopige machtigingen. De op het O.H.K. betrekking hebbende archivalia moesten met spoed naar het Directoraat-Generaal van Scheepvaart van het ministerie van Verkeer te 's-Gravenhage worden gezonden.⁹⁰

Bij schrijven van 4 april 1946 deelde de heer H.Wolfraad uit Londen aan het ministerie van Scheepvaart te 's-Gravenhage mede dat hij per die datum de gegevens betreffende het O.H.K. naar Nederland had verzonden. Deze verzending verliep echter niet zonder problemen. Op 16 mei 1946 berichtte men, althans vanuit Londen, dat er op talrijke moeilijkheden werd gestuit, aangezien de Bank of England de verzending ophield.

Het schijnt dat lange tijd delen van dit Londense archief zoek zijn geweest. Immers, in oktober 1946 werd er nog gecorrespondeerd over het deel afkomstig van de sectie Korte- en Kustvaart, dat niet in Den Haag te vinden, c.q. niet aangekomen was.

Uit alle van de genoemde instanties ontvangen archief- bescheiden werd op het ministerie te 's-Gravenhage een nieuw 'archief Oorlogs-Herinneringskruis' gevormd, waarbij men niet heeft geschroomd eveneens stukken uit het archief van de afdeling Scheepvaartzaken te lichten en over te brengen naar dit nieuw gevormde archief.

Het aldus ontstane archiefbestanddeel werd door het Directoraat-Generaal van Scheepvaart aan het Bureau Semi-Statistische Archieven van het ministerie van Verkeer en Waterstaat in de loop van 1975 overgedragen.

DE VERWERVING VAN HET ARCHIEF

Overbrenging van een overheidsarchief

DE VERWERVING VAN HET ARCHIEF

Het archief is krachtens bepalingen van de Archiefwet overgebracht.

89 zie blz. 89.

90 Inv. no. 841.

Inhoud en structuur van het archief

SELECTIE EN VERNIETIGING

- Aanbiedings- en doorzendbrieven van eenvoudige aard.
- Correspondentie met gemeenten en familieleden inzake het achterhalen van adressen.
- Correspondentie met het ministerie van Buitenlandse Zaken en het vm. ministerie van Koloniën inzake de toekenning en het uitreiken van onderscheidingen aan koopvaardijpersoneel.
- Uitnodigingen tot het bijwonen van investituren.
- Correspondentie met betrokkenen inzake de vervanging van verloren gegane kruizen, batons en K.B.'s.
- Dubbelen van scheepsverklaringen, verslagen etc., welke reeds in de geïnventariseerde archieven van de Buitengewone Raad voor de Scheepvaart en/of van de Inspecteur in buitengewonen dienst te Londen aanwezig zijn, voor zover zij geen deel uitmaken van een onderzoek- c.q. voordrachtsdossier.
- Overzichten en courantenknipsels inzake het toekennen van Britse onderscheidingen aan Britse zeelieden.

Voor deze vernietiging werd met schrijven d.d. 21 september 1977, R.A.I./287 door de Algemeen Rijksarchivaris toestemming verleend.

VERANTWOORDING VAN DE BEWERKING

In 1975 werd de samensteller de opdracht verstrekt de Londense archieven, aanwezig op het ministerie van Verkeer en Waterstaat, te ordenen en te beschrijven. Het betrof archivalia van het departement van Waterstaat en van de afdeling Scheepvaartzaken, resp. van het departement van Handel, Nijverheid en Scheepvaart en van Scheepvaart en Visserij. Het aanbrengen van een caesuur in de archivalia van de afdeling Scheepvaartzaken bleek niet mogelijk daar deze afdeling als beleids- en dus als archiefvormend-orgaan onveranderd haar werkzaamheden voortzette. De verbalen liepen over de scheidslijn tussen de beide genoemde departementen heen.

In de archieven van beide departementen werden stukken aangetroffen betreffende de instelling van de dapperheidsonderscheidingen. Een nader onderzoek daarvan wees uit dat bij beide instellingen de desbetreffende dossiers verre van volledig waren en dat samenvoeging daarvan weliswaar reeds een beter beeld van de historie omtrent deze onderscheidingen gaf, doch dat er nog steeds grote hiaten bleven bestaan. Een eerste idee werd geboren om tot 'blok'-inventarisatie te besluiten, dit om te vermijden gedwongen te worden om tot een groot aantal verwijzingen te moeten overgaan. Tijdens deze voorstudie van de genoemde archieven werd door het Directoraat-Generaal van Scheepvaart het archief van de Commissie Onderscheidingen Koopvaardij te Londen aan het Bureau Semi-Statistische Archieven van het ministerie van Verkeer en Waterstaat overgedragen.

Dit archief bleek eveneens stukken te bevatten betreffende de instelling van de dapperheids-onderscheidingen te Londen, welke stukken weer niet aangetroffen werden in de beide departements-archieven.

In overleg met de Rijksarchiefdienst werd besloten over te gaan tot het samenstellen van een inventaris van alle archivalia betreffende de oorlogs-onderscheidingen voor het koopvaardij- en luchtvaart-personeel, ongeacht het archiefvormend orgaan.

Hierbij zou slechts daar tot samenvoeging van archivalia van de verschillende organen worden overgegaan, waar dit het historisch onderzoek in de toekomst ten goede zou kunnen komen. Dit resulteerde in het hoofdstuk 'De instelling van dapperheidsonderscheidingen in Londen' samengesteld uit archivalia van het departement van Waterstaat, herkenbaar aan een langwerpige

zwart stempel, uit archiefbescheiden van de afdeling Scheepvaart, herkenbaar aan de codering 'C.O.K.' gevolgd door een nummer en uit archiefstukken van de C.O.K. te Londen, herkenbaar aan een nummer of een nummer / getal.⁹¹

Ondanks deze ingreep bleven er toch nog lacunes bestaan. Bij het samenstellen van de 'Inleiding' konden deze goeddeels worden verholpen door raadpleging van de Londense archieven van enkele andere ministeries.⁹²

In het archief van de C.O.K. werden een groot aantal minuten van de afdeling Scheepvaart aangetroffen, welke in het eigen archief van deze afdeling in de vorm van niet gearafeerde doorslagen waren bewaard. Dit was een gevolg van het feit dat de beide archieven door dezelfde ambtena(a)r(en) werden verzorgd. Uit de aard der zaak werden deze stukken zoveel mogelijk naar de dossiers, waarvan zij in wezen deel uitmaakten, overgebracht.

Bij de geschiedenis van het archiefbeheer is verhaald over hoe het archief betreffende "Oorlogs-Herinneringskruis" in 's-Gravenhage opnieuw gevormd en samengesteld was uit archiefbescheiden van verschillende instanties. Uit praktische overwegingen werd besloten deze archiefvorming niet terug te draaien, daar dit weer zou leiden tot een groot aantal verwijzingen hetgeen de overzichtelijkheid van het geheel nadelig zou beïnvloeden.

De samenstelling van deze inventaris vergde - enkele kleine onderbrekingen daargelaten - ongeveer anderhalf jaar. Daarbij werd circa 20 m' archief doorgenomen. Na de verwijdering van een groot aantal doublures en de vernietiging van die stukken, welke niet van historisch belang werden geacht, bleef er 9,5 m' over.

Ondanks alle naspeuringen werd het archief van de C.O.K. te 's-Gravenhage over de jaren 1946 - 1955 niet teruggevonden.

91 Het betreft hier de inv. no's 1-16.

92 zie hiervoor het 'Voorwoord'

Verwant materiaal

BESCHIKBAARHEID VAN KOPIEËN

Inventarisnummers van dit archief zijn niet in kopievorm beschikbaar

VERWANTE ARCHIEVEN

Voor verwant archief materiaal kan men terecht in de volgende archieven:

Buitengewone Raad voor de Scheepvaart te Londen, (1939) 1940-1946 onder toegangsnummer 2.16.31;

Het Inspecteur in Buitengewone Dienst voor de Scheepvaart te Londen, 1940-1946 onder toegangsnummer 2.16.40;

En de archieven van het Ministerie van Scheepvaart en Visserij (1940-1945), Directoraat-Generaal van Scheepvaart (1945-1979), Inspecteur-Generaal van Scheepvaart (1941-1964), Scheepvaartinspectie (1957-1972); Supplement allen onder nummer 2.16.87.16.

OVERZICHT VAN GERAADPLEEGDE BRONNEN

Artillac Brill, Sr., P.J.d', *Beknopte geschiedenis der Nederlandse Ridderorden*. 's-Gravenhage, 1951. Bax, W.F., *Ridderorden, Eereteekenen, Draagteekens en Penningen, betreffende de Weermacht van Nederland en Koloniën 1813 - heden*. Maastricht, herdruk z.j. Ette, A.J.H. van, *Onze Ministers sinds 1798*. Alphen a.d. Rijn, 1948. Visser, Frank, *De Schakel. De geschiedenis van de Engelandvaarders*. Baarn, 1976. *Wet op de Militaire Willemsorde*. Stb. B.60, 16 juli 1941. *Wet op de Orde van Oranje-Nassau*, Stb. 55 van 1892, zoals sindsdien gewijzigd. t.m. 21-3-1923, Stb. 105.

BESCHRIJVING VAN DE SERIES EN ARCHIEFBESTANDDELEN

A DE INSTELLING VAN DAPPERHEIDS-ONDERSCHIEDINGEN TE LONDEN.

A.1 STUKKEN VAN ALGEMENE AARD

- 1** Memorandum van Baron van Asbeck inzake het dragen van een cijfer op het lint bij het meerdere malen toekennen van het Bronzen Kruis c.q. Kruis van Verdienste aan dezelfde persoon. Doorslag.
(1941) 2 stukken.
- 2** Correspondentie met betrekking tot het voorstel van de Nederlandse gezant te Washington om een 'ereteken' voor Nederlandse zeelieden in te stellen.
jan.-maart '41 1 omslag.

A.2 ONDERSCHIEDINGEN TE LONDEN INGESTELD.

1. BRONZEN KRUIS

- 3** Staatsblad A 22, d.d. 11 juni 1940 houdende de instelling van het Bronzen Kruis.
Gedrukt.
juni '40 1 stuk.
- 4** Correspondentie en Staatsbladen met betrekking tot wijzigingen van en aanvullingen op het Staatsblad A 22, d.d. 11 juni 1940 inzake het Bronzen Kruis.
aug. '40-nov. '44 1 omslag.

2. KRUIS VAN VERDIENSTE.

- 5** Stukken met betrekking tot de instelling van het Kruis van Verdienste.
nov. '40-maart '41 1 omslag.
- 6** Stukken met betrekking tot het vaststellen van de vorm van het Kruis van Verdienste.
aug-sept. '41 1 omslag.
- 7** Correspondentie met betrekking tot wijzigingen van en aanvullingen op het Koninklijk Besluit no. 1 van 20 februari 1941 inzake het Kruis van Verdienste.
mei '41-juni '44 1 omslag.
- 8** Brief aan de voorzitter van de Commissie Onderscheidingen Koopvaardij inzake het toekennen van het Kruis van Verdienste voor langdurige en trouwe dienst aan gezagvoerders ter koopvaardij, reeds drager zijnde van deze onderscheiding.
Minuut.
april '45 1 stuk.
- 9** Correspondentie met de minister van Algemene Zaken inzake de levering van het Kruis van Verdienste door de Firma Spink & Son Ltd. te Londen.
maart '41-mei '42 1 omslag.

3. Vliegerkruis.

- 10** Stukken met betrekking tot de totstandkoming van het Koninklijk Besluit van 28 augustus 1941 houdende de instelling van het Vliegerkruis.
julie-aug. '41 1 omslag.
- 11** Koninklijk Besluit no. 1, d.d. 18 december 1941 houdende de vaststelling van de vorm van het Vliegerkruis. Authentiek afschrift.
dec. '41 2 stukken.
- 12** Correspondentie met betrekking tot wijziging van een aanvullingen op het Koninklijk Besluit van 28 augustus 1941 inzake het Vliegerkruis.
april '43-mei '44 1 omslag.

4. Bronzen Leeuw.

- 13** Dossier inzake de instelling van de Bronzen Leeuw ter vervanging van het Bronzen Kruis en het Vliegerkruis met Eervolle Vermelding en het Kruis van Verdienste met Gesp.
okt. '42 - maart '4 1 omslag.
- 14** Correspondentie inzake de tengevolge van het instellen van de Bronzen Leeuw noodzakelijk geworden wijzigingen van de Koninklijke Besluiten betreffende het Bronzen Kruis, het Kruis van Verdienste en het Vliegerkruis.
april '44 - mei '45 1 omslag.
Hierin ook aanvullingen op het Koninklijk Besluit d.d. 30 maart 1944 inzake de Bronzen Leeuw.
- 15** Correspondentie met betrekking tot het eventueel instellen van een Kruis van Verdienste met Palm en de daarmee dan noodzakelijk geworden wijziging van het Koninklijk Besluit van 30 maart 1944 houdende de instelling van de Bronzen Leeuw.
april '48 - maart '51 1 omslag.
- 16** Uitgegane circulaire inzake de omwisseling van het Kruis van Verdienste met Gesp tegen de Bronzen Leeuw. Gestencild.
maart 1956 1 stuk.

B DE UITREIKING VAN DAPPERHEIDS-ONDERSCHIEDINGEN.**B.1 HET ARCHIEF VAN SCHEEPVAARTZAKEN UIT LONDEN, 1940-1946****1. DE BEMOEIENISSEN MET DE C.O.K.**

- 17** Correspondentie met de N.S.H.C. en de minister van Defensie inzake de instelling van een commissie ter beoordeling van daden van heldhaftigheid van het koopvaardijpersoneel.
sept. '40 1 omslag.
- 18** Gemeenschappelijke beschikking van de ministers van Defensie en van Handel, Nijverheid en Scheepvaart houdende de instelling van de "Commissie tot het beoordelen van daden van heldhaftigheid betoond door personeel ter koopvaardij".
sept. '40 1 stuk.
- 19** Correspondentie met de ministers van Marine en van Waterstaat inzake de vervulling van het voorzitterschap van de C.O.K. in verband met het vertrek van de fungerend voorzitter kapitein ter zee C.J. baron van Asbeck.
jan. '42 1 omslag.
- 20** Correspondentie met de C.O.K., de ministers van Defensie, van Marine, van Justitie, de N.S.H.C. en belanghebbenden inzake de mutaties van de leden van de C.O.K.
okt. '40 - maart' 1 omslag.
- 21** Jaarverslag van de C.O.K. over de periode 26 september 1940 tot 26 september 1941. Gestencild. Met aanbiedingsbrief.
okt. '41 1 stuk.
- 22** Correspondentie met de minister van Binnenlandse Zaken inzake het voorstel van de C.O.K. om over te gaan tot de vervaardiging van Medailles voor Menslievend Hulpbetoon.
maart - juli '41 1 omslag.
- 23** Telegramwisseling met de missie Steenberghe te Washington inzake de procedure bij het voordragen van koopvaardijpersoneel op de vroegere reserve trade schepen voor een Koninklijke onderscheiding.
mei '42 2 stukken.
- 24** Telegram van de Bevelhebber van de Zeestrijdkrachten aan de Bevelhebber van de Strijdkrachten in het Oosten inzake de wijze van het doen van voordrachten tot onderscheiding van het koopvaardijpersoneel. Afschrift.
nov. '42 1 stuk.
- 25** Codetelegram van minister J.M. de Booy aan mr. M.P.L. Steenberghe te Washington inzake de beëindiging van de werkzaamheden van de C.O.K. te Londen. Minuut.
aug. '45 1 stuk.

2. ALGEMENE REGELINGEN EN VOORSCHRIFTEN.

- 26** Correspondence met de minister van Algemene Zaken inzake de uitreiking van Nederlandse Onderscheidingen tezamen met de bijbehorende 'baton'.

- nov. '41 2 stukken.
- 27** Correspondentie met de ministers van Buitenlandse Zaken, van Algemene Zaken en de N.S.H.C. inzake de gratis-verstrekking van 'batons' aan zeelieden ter vervanging van verloren gegane en/of versleten exemplaren.
dec. '42 - jan. '43 1 omslag.
- 28** Correspondentie met de ministers van Marine, van Algemene Zaken en de N.S.H.C. inzake het bewaren van aan vermiste zeelieden toekomende Koninklijke onderscheidingen.
okt. '41 - jan. '42 1 omslag.
- 29** Stukken betreffende de regeling inzake de uitreiking van Koninklijke onderscheidingen aan leden van de koopvaardij die niet op korte termijn voor de Koningin kunnen verschijnen.
juli - oct. '41 1 omslag.
- 30** Brief van de minister van Koloniën aan H.M. de Koningin betreffende het verlenen van eretekenen door de Gouverneur-Generaal van Nederlands-Indië. Afschrift.
dec. '41 1 stuk.
- 31** Stukken betreffende de regeling van de bekendmaking en uitreiking van onderscheidingen aan opvarenden van de Nederlandse koopvaardij buiten het Verenigd Koninkrijk.
jan. '42 - okt. '43 1 omslag.
- 32** Ingekomen stukken inzake de draagwijze van onderscheidingstekenen door militairen van de Koninklijke Marine, de Koninklijke Landmacht en het Koninklijk Nederlands-Indisch Leger. Doorslagen.
juli '44 3 stukken.
- 33** Correspondentie met de ministers van Binnenlandse Zaken en van Algemene Zaken inzake de afdoening van de Koninklijke Besluiten waarbij een onderscheiding wordt toegekend alsmede de vervulling van de functie van de Kanselarij der Ridderorden door het departement van Algemene Zaken.
febr. - april '41 4 stukken.
- 3. BIJZONDERE REGELINGEN.**
- 34** Stukken inzake de regeling tot het verlenen van Koninklijke onderscheidingen aan naar het Verenigd Koninkrijk overgekomen Nederlanders.
sept. '42 - mei '43 1 omslag.
- 35** Correspondentie met de C.O.K. inzake het verlenen van Koninklijke onderscheidingen in verband met langdurige en trouwe plichtsvervulling op zee in oorlogstijd.
juni - juli '42, april - mei '45 1 omslag.
- 4. AANSCHAFFINGEN EN BETALINGEN.**
- 36** Stukken inzake de aanschaf van een passende verpakking voor het Kruis van Verdienste.
mei '42 1 omslag.

- 37 Ingekomen brief van de minister van Marine inzake de kosten van aanmaak van de cijfers "2" en "3" in verband met de meermalige verlening van een onderscheiding. okt. '43 1 stuk.
- 38 Stukken inzake de betaling van leveringen door de firma Spink & Son Ltd. te Londen. maart - sept. '42 1 omslag.
- 39 Dossier inzake de totstandkoming van de uitgave van een gedrukte "Lijst van Nederlandsche Onderscheidingen toegekend door Hare Majesteit de Koningin". jan. '44 - jan. '45 1 omslag.

5. INVESTITUREN.

- 40 Correspondence inzake de data van de investituren en de daarvoor uit te nodigen personen. april '41 - maart '44 1 omslag.
- 41 Ingekomen verslagen van de uitreiking van Koninklijke onderscheidingen buiten het Verenigd Koninkrijk. aug. '42 - nov. '44 1 omslag.
- 42 Ingekomen overzichten van personen welke in de Verenigde Staten de hen toegekende Nederlandse onderscheidingen ontvingen. jan. '43- aug. '44 1 omslag.

6. KONINKLIJKE ONDERSCHIEDINGEN.

- 43 Statistisch overzicht van verleende onderscheidingen aan officieren en minderen ter koopvaardij. dec. '43 2 stukken.
- 44 Stukken betreffende de publicatie van het verlenen en uitreiken van onderscheidingen aan opvarenden ter koopvaardij. aug. '41 - maart '44 1 omslag.
- 45 Ingekomen verslag van de Nederlandse consul te Honolulu betreffende de Japanse aanval op Pearl Harbour, met doorzendingsbrief aan de C.O.K. dec. '41 - maart '42 1 omslag.
- 46 Ingekomen verzoek van J.Snijders om hem voor te dragen voor een Koninklijke onderscheiding. Verzoek door de C.O.K. afgewezen. jan. - mei '41 1 omslag.
- 47 Ingekomen verzoek van een viertal bemanningsleden van het m.s. 'BARENDS' hen voor te dragen voor een Koninklijke onderscheiding in verband met het veilig binnenbrengen van het Engelse s.s. 'TINTERN ABBEY'. Verzoek afgewezen. mei - juli '41 1 omslag.
- 48 Ingekomen verzoek van de gezagvoerder van het m.s. 'FRISO' om hem voor te dragen voor een Koninklijke onderscheiding. Verzoek afgewezen. okt. - nov. '41 3 stukken.

- 49 Ingekomen voorstel van de Bevelhebber der Strijdkrachten in het Oosten tot voordracht van een drietal Nederlandse koopvaardij-officieren voor een Koninklijke onderscheiding.
mei '42 4 stukken.
- 50 Ingekomen voorstel van de Nederlandse consul te Haifa om de gezagvoerder en de officieren van het m.s. 'ADINDA' voor te dragen voor een Koninklijke onderscheiding.
juli - aug. '42 1 omslag.
- 51 Ingekomen voorstel van de kapitein-luitenant ter zee der Koninklijke Marine H.M.van Bemmelen om de gezagvoerder en enkele opvarenden van het s.s. 'FLORA' voor te dragen voor een Koninklijke onderscheiding. Verzoek afgewezen.
juli - dec. '42 1 omslag.
- 52 Ingekomen voorstel van de C.O.K. om de gezagvoerder van het m.s. 'DE RUYTER' voor te dragen voor een Koninklijke onderscheiding. Geen voordracht.
april - mei '43 1 omslag.
- 53 Ingekomen verslagen inzake het optreden van de gezagvoerder en enkele opvarenden van het s.s. 'STAD VLAARDINGEN' tijdens een vliegtuigaanval op 8 September 1940. Doorgezonden aan de C.O.K.
dec. '42 - febr. 1 omslag.
- 54 Ingekomen verslag van het M.O.W.T. inzake het verdienstelijk gedrag van de gezagvoerder en de bemanning van het m.s. 'CRESCENDO' bij verschillende gelegenheden. Doorgezonden aan de C.O.K.
juli - aug. '43 1 omslag.
- 55 Ingekomen verslag van J.H.van der Knaap inzake zijn optreden tijdens de luchtaanvallen op het s.s. 'AMSTELKERK' op 28 en 29 juli 1943. Afwijzend advies van de N.S.H.C.
nov. - dec. '43 1 omslag.
- 56 Ingekomen verslag van de gezagvoerder van het s.s. 'EDAM' inzake het verdienstelijke gedrag van de matroos M.Tuit. Om bericht en raad aan de N.S.H.C.
april - mei '44 1 omslag.
- 57 Ingekomen voorstel van de Nederlandse Zaakgelastigde te Cairo om de tijdelijk Vlootaalmoezenier Pater J.Waterreus voor een Koninklijke onderscheiding voor te dragen. Geen voordracht.
juli - sept. '44 1 omslag.
- 58 Ingekomen voorstel van de B.S.O. om enkele zeelieden in dienst van de K.P.M. voor hun verdienstelijk gedrag bij de torpedering van het Australische s.s. 'NELLORE', waarop zij als passagiers meevoeren, voor een Koninklijke onderscheiding voor te dragen. Met bijbehorende rapporten.
juni - aug. '44 1 omslag.
- 59 Verzoek van de heer Y.C.Spyksma te Passaic, N.Y. om iemand uit de kringen van de "Christian Reformed Church" in Amerika voor een Koninklijke onderscheiding voor te dragen.
jan. - maart '45 1 omslag.

- 60** Voorstel van de minister van Handel, Nijverheid en Scheepvaart aan de minister van Binnenlandse Zaken om de Britse zeeman J. Rennison bij Hare Majesteit de Koningin voor een onderscheiding voor te dragen.
okt. '40 - maart '41 1 omslag.
- 61** Ingekomen voorstel van de Nederlandse Consul te Wellington om de heer Claude W.Heather, Hoofd van het K.P.M.-agentschap te Auckland voor een Koninklijke onderscheiding voor te dragen. Geen voordracht.
sept. - okt. '43 2 stukken.
- 62** Ingekomen voorstel van de N.S.H.C. om de Britse miss. C. Munro te Greenock wegens haar verdienstelijk gedrag ten behoeve van Nederlandse zeelieden voor een Koninklijke onderscheiding voor te dragen.
nov. '43 - Jan. '44 1 omslag.
- 63** Ingekomen voorstel van de Nederlandse Ambassadeur te Washington om de heren dr. Harold H. Kelley en Clarence G. Michalis van het "Seamans Church Institute" voor een Koninklijke onderscheiding voor te dragen. Zullen worden voorgedragen.
april '44 1 omslag.
- 64** Voorstel van de directie van de K.P.M. om de Ambonese smid Alexander Kainama voor te dragen voor de Bronzen Ster voor Trouw en Verdienste. Doorgezonden aan de minister van Kolonien.
juli - aug. '44 3 stukken.
- 65-209** Dossiers inzake de voordrachten aan en de toekenningen door Hare Majesteit de Koningin van Koninklijke onderscheidingen voor bedreven daden van heldhaftigheid.
1940 - 1950 145 omslagen.
- 65** De gezagvoerder van het s.s. 'DEUCALION'. okt. - dec. '40
- 66** De gezagvoerder en 16 opvarenden van het s.s. 'MOENA'. nov '40
nov. '42
- 67** De gezagvoerder en 8 opvarenden van het s.s. 'VOLENDAM' sept. '40
- juli '42
- 68** De gezagvoerder en een opvarende van het m.s. 'OMLANDIA'. aug.
'40 - april '42 - september '50
Zie ook inventaris no. 75. Dit dossier is incompleet.
- 69** De gezagvoerder en 10 opvarenden van het Zweedse m.s.
'RYDBOHOLM'. jan. '41 - mei '42
- 70** De gezagvoerder van het s.s. 'TEXELSTROOM'. febr. - april '41
- 71** De gezagvoerder en 7 opvarenden van het s.s. 'BATAVIER IV' febr. -
juni '41
- 72** De gezagvoerder van het m.s. 'WESTLAND'. febr. - mei '41
- 73** De gezagvoerder en 2 opvarenden van het m.s. 'ALCINOUS'. maart -
april '41
- 74** De gezagvoerder van het s.s. 'BATAVIER II'. maart '41 - dec. '42
- 75** De gezagvoerder en 4 opvarenden van het m.s. 'DELTA' aug. '40 -
april '41
Zie ook inventaris. no. 68.
- 76** De gezagvoerder en een opvarende van het m.s. 'HERMES'. maart '41
- april '43
- 77** Acht opvarenden van het s.s. 'SITOE BONDO'. maart '41 - aug. '42,
okt. '45, juni - juli '46
- 78** De gezagvoerder van het s.s. 'BODEGRAVEN'. maart - april '41

- 79** Drie opvarenden van het m.s. 'ANTJE'. maart '41
- 80** De gezagvoerder en 2 opvarenden van het m.s. 'ROLF'. maart - april '41, december '44
- 81** Twee opvarenden van het s.s. 'PRINS MAURITS'. maart '41 - febr. '43
- 82** De gezagvoerder en 12 opvarenden van het s.s. 'MARISO'. maart - juni '41, april - juli '43
Hierbij een verslag inzake de torpedering van dit schip op 20 maart 1943.
- 83** De gezagvoerder en 12 opvarenden van het s.s. 'ALHENA'. maart '41 - mei '43
- 84** De gezagvoerder en 2 opvarenden van het s.s. "HAULERWIJK". maart '41 - okt. '42
- 85** De gezagvoerder en 4 opvarenden van het m.s. 'APOLLONIA'. maart - april '41
- 86** De gezagvoerder van het s.s. 'BENNEKOM'. april '41
- 87** De gezagvoerder en 12 opvarenden van het m.s. 'DELFTDIJK'. april '41 - jan. '44, mei - juni '46
- 88** De gezagvoerder en 6 opvarenden van het m.s. 'MIJDRECHT' maart - okt. '41
- 89** Drie opvarenden van het s.s. 'BEURSPLEIN'. mei - sept. '41
- 90** De gezagvoerder en een opvarende van het m.s. 'TUVA'. mei '41 - juni '42
- 91** Twee opvarenden van het s.s. 'ITTERSUM'. mei '41
- 92** Twee opvarenden van het s.s. 'BODENGRAVEN' mei - nov. '41
- 93** De gezagvoerder en 5 opvarenden van het m.s. 'ADINDA', alsmede de Britse havenloods van Tobroek. maart '41 - april
- 94** Acht leden van het personeel van het Royal National Life-boat Institution op Arronmore Island voor het redden van de opvarenden van het s.s. 'STOLWIJK'. april '41 - maart
- 95** Vier opvarenden van het s.s. 'AMSTELLAND'. mei '41 - juli '42
- 96** De gezagvoerder en 3 opvarenden van het m.s. 'PENDRECHT'. mei - okt. '41
- 97** De gezagvoerder en 8 opvarenden van het m.s. 'TARIA'. mei - sept. '41
- 98** De gezagvoerder en 9 opvarenden van het s.s. 'IRIS'. maart - dec. '41
- 99** De gezagvoerder en 5 opvarenden van het s.s. 'SURINAME'. mei - aug. '41
Dit dossier is incompleet; zie ook het archief van de Inspecteur van de Scheepvaart in buitengewone dienst, inventaris no. 27.
- 100** Een opvarende van het s.s. 'CURACAO'. juni - sept. '41
- 101** Een opvarende van het m.s. 'RIAN'. juli - aug. '41
- 102** De gezagvoerder van de sleepboot 'THAMES'. november '41
- 103** De gezagvoerder van het s.s. 'MELISKERK'. juli - nov. '41
- 104** De gezagvoerder en een opvarende van het s.s. 'FARMSUM'. juni '41 - mei '42
- 105** Vier Britse onderdanen en een Nederlandse zeeman voor het redden van de opvarenden van de sleepboot 'WITTE ZEE'. juli - nov. '41
- 106** De gezagvoerder en 4 opvarenden van het s.s. 'MOTHERLAND'. okt. '41 - jan. '44
- 107** Een opvarende van het s.s. 'MAASDAM'. nov. '41 - jan '42
- 108** De gezagvoerder van het s.s. 'GAASTERKERK' alsmede een ministerieel schrijven van erkentelijkheid voor de Stat-major van dit schip. aug. - sept. '41
- 109** De gezagvoerder en 4 opvarenden van het s.s. 'SURINAME'. aug. '41 - maart '43
Zie ook inventaris no. 123.

- 110** De gezagvoerder van het m.s. 'ZEUS'. augustus '41
- 111** De gezagvoerder van het m.s. 'BIRMINGHAM'. augustus '41
- 112** De gezagvoerder van het m.s. 'TIBIA'. aug. - sept. '41
- 113** De gezagvoerder en een opvarende van het s.s. 'SCHIELAND'. augustus '41
- 114** De gezagvoerder en 3 opvarenden van het m.s. 'REIGER'. sept. - okt. '41
- 115** De gezagvoerder en een opvarende van het s.s. 'BERKEL'. sept. - nov. '41
- 116** De gezagvoerder en 2 opvarenden van het s.s. 'HONTESTROOM'. okt. '41 - sept. '42
- 117** De gezagvoerder en 4 opvarenden van het m.s. 'FRANS HALS'. dec. '42 - aug. '43
- 118** Een opvarende van de sleepboot 'HECTOR'. november '41
- 119** Een opvarende van het m.s. 'WOENSDRECHT'. november '41
- 120** Een opvarende van een Britse loodsmotorsloep voor het redden van de opvarenden van het m.s. 'PRINSES JULIANA'. nov. '41 - maart '42
- 121** Tien opvarenden van het s.s. 'COSTA RICA'. nov. '41 - okt. '42
- 122** De gezagvoerder en een opvarende van het s.s. 'ARUNDO'. nov. '41 - okt. '42
Zie ook het archief van de Inspecteur van de Scheepvaart in buitengewone dienst, inventaris no. 140.
- 123** Een opvarende van het s.s. 'SURINAME'. okt. '41 - jan. '42
Zie ook inventaris no. 109.
- 124** De gezagvoerder van het s.s. 'WANGI-WANGI'. dec. '41 - jan. '42 jan. - febr. '42
- 125** De gezagvoerder van het s.s. 'EIBERGEN'. nov. '41 - Jan. '42
- 126** De gezagvoerder en 2 opvarenden van het m.s. 'TILLY'. dec. '41 - jan. '42
- 127** De gezagvoerder en 11 opvarenden van het s.s. 'PENNLAND'. maart - sept. '42
- 128** De gezagvoerder van het m.s. 'KAMPAR'. april - mei '42
Zie ook inventaris no. 133.
- 129** Een opvarende van het m.s. 'ALMKERK'. april '42
- 130** Een opvarende van het m.s. 'TUVA'. april - nov. '42
- 131** Zeven gezagvoerders en 2 opvarenden van diverse Nederlandse koopvaardij-schepen wegens hun optreden tijdens de Japanse invasie en de evacuatie van Tjilatjap. April - nov. '42
- 132** De gezagvoerder en 5 opvarenden van het m.s. 'AAGTEKERK'. mei '42 - maart '43
Het.betreft hier twee verschillende vijandelijke acties tegen dit schip; zie ook inventaris no. 703.
- 133** De gezagvoerder en 2 opvarenden van het s.s. 'PATRAS'. mei '41 - okt. '43
Zie ook inventaris no. 128.
- 134** Leden van het Britse personeel van de Surrey Commercial Docks te Londen. nov. '41 - juni '43
- 135** De gezagvoerder en 2 opvarenden van het s.s. 'WILHELMINA'. febr. '42 - mei '43
- 136** De gezagvoerder en 3 opvarenden van het s.s. 'ACHILLES'. april '42 - juni '43
- 137** De gezagvoerder en 2 opvarenden van het m.s. 'CORILLA'. aug. - sept. '42
- 138** De gezagvoerder van het m.s. 'JAN BRONS' aug. - okt. '42
- 139** Een opvarende van het s.s. 'CRIJNSSEN'. juli '42 - sept. '43

- 140** De gezagvoerder en een opvarende van het s.s. 'ZAANDAM' alsmede een ministerieel schrijven van erkentelijkheid voor 2 opvarenden van dit schip. febr. '42 - juli '44
Het betreft hier twee verschillende vijandelijke acties tegen dit schip.
- 141** De gezagvoerder en 4 opvarenden van het m.s. 'NAUTILUS'. sept. '42 - jan. '43
- 142** De gezagvoerder en 3 opvarenden van het m.s. 'TANIMBAR'. sept. '42 - juni '43
- 143** De gezagvoerder van het m.s. 'WILJA'. sept. - okt. '42
- 144** De gezagvoerder van het m.s. 'DOGGERSBANK'. okt. - nov. M2
- 145** De gezagvoerder van het m.s. 'ANTONIA'. okt. '42 - jan. '43
- 146** De gezagvoerder van het m.s. 'ALIOTH'. okt. - nov. '42
- 147** De gezagvoerder van het m.s. 'MERULA' alsmede een ministerieel schrijven van erkentelijkheid voor 3 opvarenden van dat schip. sept. '42 - juni '43
Hierin ook gegevens over het s.s. 'PLANCIUS' en het m.s. 'PHRONTIS'.
- 148** De gezagvoerder van het m.s. 'VAN DER CAPELLEN'. okt. '42 - mei '43
- 149** De gezagvoerder van het s.s. 'BOERO'. sept. '42 - juni '43
- 150** Twee opvarenden van het s.s. 'AMSTELKERK'. maart - juni '43
- 151** De gezagvoerder en 14 opvarenden van het s.s. 'PIETER DE HOOGH'. nov. '42 - aug. '44
- 152** De gezagvoerder en 15 opvarenden van het m.s. 'ONDINA'.
Zie ook inventaris no. 704.
- 153** Een opvarende van het m.s. 'BRASTAGI'. nov. '42 - mei '45
- 154** De gezagvoerder en 8 opvarenden van het s.s. 'PAULUS POTTER'. dec. '42 - maart '43
- 155** De gezagvoerder en 16 opvarenden van het m.s. 'MARNIX VAN ST.ALDEGONDE'. dec. '42 - sept. '43
- 156** De gezagvoerder en 6 opvarenden van het m.s. 'FRANS HALS'. mei '43 - jan. '46
- 157** Drie opvarenden van het s.s. 'WILLEMSPLEIN'. maart - aug. '43
- 158** De gezagvoerder en 3 opvarenden van het m.s. 'DEMPO'. maart '43 - sept. '43
- 159** De gezagvoerder en 4 opvarenden van het m.s. 'TIBA'. maart - juli '43
- 160** De gezagvoerder en een opvarende van het s.s. 'GAROET'. april - juni '43
- 161** De gezagvoerder en een opvarende van het s.s. 'REGGESTROOM'. mei - aug. '43
Het betreft hier twee verschillende acties van/tegen dit schip.
- 162** De gezagvoerder van de sleepboot 'SCHELDE'. mei - juni '43
- 163** De gezagvoerder en 3 opvarenden van het m.s. 'JANSSENS'. april '43 - aug. '44
Zie ook inventaris no. 205.
- 164** De gezagvoerder van het m.s. 'NIGERSTROOM'. mei - aug. '43
- 165** De gezagvoerder en 3 opvarenden van het m.s. 'WOENS DRECHT'. mei - sept. '43
- 166** De gezagvoerder en 3 opvarenden van het m.s. 'REMBRANDT'. mei - okt. '43
- 167** De gezagvoerder en een opvarende van het m.s. 'BALIK-PAPAN'. mei '43 - juni '44
- 168** De gezagvoerder en 15 opvarenden van het m.s. 'MADOERA'. juli '43 - april '44, april '47
- 169** De gezagvoerder van het s.s. 'VAN SPILBERGEN'. juli '43 - okt. '44
- 170** De gezagvoerder en 4 opvarenden van het s.s. 'POLYDORUS'. juli '43 - april '44

- 171** De gezagvoerder van de Britse sleepboot 'EMPIRE MEADOW' voor de verleende assistentie aan het m.s. 'COEN'. mei '43 - febr. '44
- 172** De gezagvoerder en 2 opvarenden van het s.s. 'ZAAN'. aug. - nov. '43
- 173** De gezagvoerder van het m.s. 'ABBEKERK'. aug. - nov. '43
- 174** Stukken inzake de toekenning van de Orde van Oranje Nassau met de Zwaarden aan het Nederlandse personeel van het onder Britse vlag varende m.s. 'KONINGIN EMMA'. aug. - okt. '43
Een naamlijst der gedecoreerden werd aan dit dossier toegevoegd.
- 175** De gezagvoerder en 3 opvarenden van het s.s. 'VAN HEEMSKERK'. sept. - okt. '43
- 176** De gezagvoerder en 3 opvarenden van het s.s. 'MEROPE' alsmede een ministerieel schrijven van erkentelijkheid voor het machinekamer-personeel van dit schip. sept. '43 - maart '
- 177** De gezagvoerder van het s.s. 'NIEUW ZEELAND'. sept. - dec. '43
- 178** De gezagvoerder en 10 opvarenden van het m.s. 'TIBA'. sept. '45 - febr. '4
Origineel dossier niet aanwezig; bundel samengesteld uit aangetroffen doublures.
- 179** De gezagvoerder van het s.s. 'EXPORT'. sept. - okt. '43
- 180** De gezagvoerder van het m.s. 'PHRONTIS'. sept. - nov. '43
Zie ook inventaris no. 147.
- 181** Een opvarende van het s.s. 'ITTERSUM'. okt. '43 - jan. '44
- 182** De gezagvoerder van het m.s. 'VAN HEUTSZ'. okt. '43 - jan. '44
- 183** De gezagvoerder van het m.s. 'SAROENA' alsmede een ministerieel schrijven van erkentelijkheid voor 5 opvarenden van dit schip. okt. '43 - jan. '44
- 184** Een opvarende van het m.s. 'PRINS WILLEM III'. okt. '43 - jan. '44
- 185** De gezagvoerder en 2 opvarenden van het m.s. 'MIJER' en de Loods 1e klasse te Emmahaven (Sumatra). mei '43 - jan. '44
- 186** De gezagvoerder en 3 opvarenden van het m.s. 'ALPHARD' alsmede een ministerieel schrijven van erkentelijkheid voor 2 andere opvarenden van dit schip. okt. '43 - febr. '4
- 187** De gezagvoerder en 2 opvarenden van de sleepboot 'HUDSON'. nov. '43 - maart '4
- 188** De gezagvoerder van de sleepboot 'ZWARTE ZEE'. nov. '43 - febr. '4
- 189** Drie opvarenden van de sleepboot 'DEXTEROUS'. dec. '43 - jan. '45
- 190** Vijf opvarenden van het m.s. 'MARNIX VAN ST. ALDEGONDE' alsmede een ministerieel schrijven van erkentelijkheid voor de gezagvoerder van dit schip. maart '44 - april '
- 191** Twee opvarenden van het m.s. 'AGATHA' alsmede een ministerieel schrijven van erkentelijkheid voor de gezagvoerder van dit schip. april '44
- 192** De gezagvoerder en 3 opvarenden van het s.s. 'BUSSUM'. mei '44 - juni '45
- 193** De gezagvoerder en een opvarende van het m.s. 'ERINNA' alsmede een ministerieel schrijven van erkentelijkheid voor de gezagvoerder van dit schip. mei - nov. '44
Het betreft hier twee verschillende acties van/tegen dit schip.
- 194** De gezagvoerder en 2 opvarenden van het m.s. 'RUYS'. mei '44 - mei '45
- 195** De gezagvoerder en 13 opvarenden van het s.s. 'TITUS'. mei - nov. '44
- 196** De gezagvoerder van het m.s. 'MACOMA'. juli - aug. '44
- 197** De gezagvoerder en 6 opvarenden van het s.s. 'TJISALAK'. juli '44 - sept.
- 198** De gezagvoerder en 2 opvarenden van het s.s. 'PIETER DE HOOGH'.

- aug. - okt. '44, maart - april '46
- 199** De gezagvoerder en 3 opvarenden van het m.s. 'ACTINIA'. aug. dec. '44
- 200** Twee opvarenden van het m.s. 'TEGELBERG'. aug. - sept. '44, sept. '47, Jan. '48
- 201** De gezagvoerder en 4 opvarenden van het s.s. 'ODYSSEUS'. nov. '44 - Jan. '45
- 202** Een opvarende van het m.s. 'OLIVIA'. jan. - april '45
- 203** De gezagvoerder en 3 opvarenden van het s.s. 'GENERAAL VAN DER HEYDEN'. jan. - juli '45
- 204** De gezagvoerder en 2 opvarenden van het m.s. 'TROMP'. febr. - juli '45
- 205** De gezagvoerder en 7 opvarenden van het s.s. 'JANSSENS'. maart - aug. '45
Zie ook inventaris no's. 163 en 740.
- 206** De gezagvoerder en 2 opvarenden van het m.s. 'TJISADANE'. sept. - nov. '45
- 207** Een opvarende van het s.s. 'BREEDIJK'. sept. - dec. '43' okt. '43 - maart '44
- 208** De gezagvoerder en 9 opvarenden van het m.s. 'ERINNA'. okt. '43 - maart '44
- 209** De gezagvoerder en 2 opvarenden van het m.s. 'ERINNA'. november '44
- 210** Ingekomen verzoek van J. Fenenga, gezagvoerder van het s.s. 'ZUYDERBURGH', om in aanmerking te komen voor toekenning van het Kruis van Verdienste wegens langdurige en trouwe dienst. Verzoek afgewezen.
nov. '44 - maart '45 1 omslag.
- 211** Ingekomen voorstel van de C.O.K. om kapitein Tj. Kuyper voor te dragen voor de toekenning van het Kruis van Verdienste wegens langdurige en trouwe dienst.
november '43 1 stuk.
- 212-244** Dossiers inzake de voordrachten aan en de toekenningen door Hare Majesteit de Koningin van het Kruis van Verdienste aan gezagvoerders ter koopvaardij voor bewezen langdurige en trouwe dienst in oorlogstijd.
mei '43 - okt. '45 33 omslagen.
- 212** Kapitein W.Lolkema.
- 213** Kapitein J.Holstein.
- 214** Kapitein J.Witte.
- 215** Acht gezagvoerders ter koopvaardij.
- 216** Kapitein P.de Jong.
- 217** Kapitein G.J.Guttig.
- 218** Kapitein K.C.Dekker.
- 219** Kapitein J.Hardeman.
- 220** Kapitein A.Verhoef.
- 221** Kapitein W.Kaspers.
- 222** Kapitein K.J.van der Laan.
- 223** Kapitein J.J.Smit.
- 224** Kapitein L.H.Mager.
- 225** Kapitein E.H.van der Veen.
- 226** Kapitein P.de Heer.
- 227** Kapitein J.van Berkel.
- 228** Kapitein J.Klinge.

- 229** Kapitein D.de Gans.
230 Kapitein C.H.P.Coster.
231 Kapitein A.Dekema.
232 Kapitein A.Schaap.
233 Kapitein D.J.Boog.
234 Kapitein W.G.de Neef.
235 Kapitein P.A.J.Prinsen.
236 Kapitein J.D.A.Jansen.
237 Kapitein W.Visser.
238 Kapitein K.Visser.
239 Vijftien gezagvoerders ter koopvaardij.
240 Vier gezagvoerders ter koopvaardij.
241 Vijftien gezagvoerders ter koopvaardij.
242 Zeven gezagvoerders ter koopvaardij.
243 Negen gezagvoerders ter koopvaardij.
244 Acht gezagvoerders ter koopvaardij
 Zie ook inventaris no. 723.
- 245** Koninklijke Besluiten houdende de toekenning van het Kruis van Verdienste aan de gezagvoerders T.C.van Gelder en A.H.Helsdingen voor bewezen langdurige en trouwe dienst in oorlogstijd. Authentieke afschriften.
 febr. - maart '44 2 stukken.
- 246** Stukken inzake de op voordracht van de Ininisters van Oorlog en van Marine toegekende Koninklijke onderscheidingen aan zes leden van het koopvaardijpersoneel.
 juli '43 - sept. '44 1 omslag.
- 247** Stukken inzake de op voordracht van de minister van Oorlog toegekende Koninklijke onderscheiding aan vier bij de N.S.H.C. ingedeelde personen voor hun succesvolle ontsnapping uit het bezette gebied.
 maart - juli '43 1 omslag
- 248-252** Dossiers inzake de voordrachten aan en de benoemingen door Hare Majesteit de Koningin in de Orde van OranjeNassau van personen die belangrijke diensten aan de Nederlandse zaak hebben bewezen.
 aug. '42 - febr. '45 5 omslagen.
- 248** Commodore G.J.Barendse, gezagvoerder van het s.s. 'NIEUW AMSTERDAM', Officier.
249 De Britse onderdaan Oscar Siemssen, Officier.
250 De Australische Lieutenant Colonel D.G.Galbraith, officier van gezondheid aan boord van het m.s. 'ORANJE', Commandeur.
251 De Amerikaanse onderdaan mejuffrouw Nellie van der Meulen, Ridder.
252 De heer A.A.J.Haman, Hoofdwerktuigkundige aan boord van het s.s. 'NIEIW AMSTERDAM', Ridder.
- 253** Stukken betreffende de omwisseling van het Bronzen Kruis met Eervolle Vermelding tegen de Bronzen Leeuw.
 maart - okt. '45 1 omslag.
- 254** Stukken betreffende het ontnemen van toegekende Koninklijke onderscheidingen wegens wangedrag. sept.
 '42 - juni '4 1 omslag.

7. BIJZONDERE ONDERSCHIEDINGEN.

- 255-275** Dossiers inzake voorstellen van de C.O.K. aan de minister tot het doen uitgaan van een ministerieel schrijven van erkentelijkheid wegens beleidvol optreden en/of loffelijk gedrag.
febr. '41 - sept. '41 21 omslagen.
- 255** De gezagvoerder van het Britse m.s. 'ROTHLEY'.
256 De gezagvoerder en opvarenden van het s.s. 'MARS'.
257 De gezagvoerder van het s.s. 'NEREUS'.
258 De gezagvoerder en 3 opvarenden van het m.s. 'ROTULA'.
259 Zeven opvarenden van het s.s. 'TRITON'.
260 De gezagvoerder van het Panamese s.s. 'STANVAC MANILA'.
261 De gezagvoerder van het Noorse s.s. 'THORE HAPTEN'.
262 De gezagvoerders van de s.s. 'TITUS' en 'MARS'.
263 De gezagvoerder en opvarenden van het s.s. 'TALISSE'.
264 Twee opvarenden van het s.s. 'BALINGKAR'.
265 Vier opvarenden van het s.s. 'AMSTELKERK'.
266 De gezagvoerder en opvarenden van het s.s. 'ZUIDERKERK'.
267 De Britse miss Norah Brown, passagiere op het s.s. 'ALPHACCA'.
268 Zes opvarenden van het s.s. 'LISETA'.
Zie ook het archief van de Buitengewone Raad voor de Scheepvaart, inventaris no. 157.
- 269** Twee opvarenden van het s.s. 'SAWAHLOENTO'.
270 De gezagvoerder en opvarenden van het m.s. 'OVULA'.
271 Commander A.B. Clarke R.N., D.E.M.S.-officer te Durban.
272 De gezagvoerder en 6 opvarenden van het s.s. 'TRITON'.
273 De gezagvoerder van het s.s. 'KARSIK' en eerder van het s.s. 'BANTAM'.
274 De gezagvoerder en opvarenden van het s.s. 'PARKLAAN'.
275 Twee opvarenden van de sleepboot 'AMSTERDAM'.
- 276** Dossier inzake de toekenning en uitreiking aan kapitein A. Romijn van een door de te Cardiff wonende heer A. Groenberg uitgelopen zilveren beker.
okt. '44 - febr. '46 1 omslag.
- 277** Stukken inzake de toekenning van het insigne 'Voor maatschappelijk werk' van het Rode Kruis aan mevrouw M. Struycken-Maas Geesteranus te Alexandrië.
dec. '44 - febr. '45 1 omslag.

8. DIVERSEN.

- 278** Stukken inzake de door de minister aan de opvarenden van het s.s. 'MECKLENBURG' betoonde waardering in verband met hun deelname aan de invasie in Normandië.
juli - aug. '44 1 omslag.
- 279** Stukken inzake de instelling van een commissie, waarin de aangelegenheid van het decoreren van Britse onderdanen, na het vertrek van de Nederlandse regering uit Londen, zal worden besproken en het aanwijzen van de heer D. Rahusen als lid van die commissie namens de minister van Scheepvaart en Visserij.
november '44 3 stukken.
Zie ook inventaris no's. 286 -290.

- 280** Ingekomen circulaire van de heer D. Rahusen houdende het verzoek om opgave van de namen van Britse onderdanen die voor een decoratie in aanmerking zouden kunnen komen. Gestencild.
januari '45 1 stuk.
- 281** Correspondentie met de minister van Buitenlandse Zaken inzake de wenselijkheid de commissieleden in plaats van te Londen in 's-Gravenhage te laten vergaderen.
juli '45 2 stukken.

B.2 HET ARCHIEF VAN HET MINISTERIE VAN WATERSTAAT TE LONDEN, 1940-1945

1. ALGEMENE REGELINGEN.

- 282** Correspondentie tussen de ministers van Waterstaat en van Algemene Zaken en ingekomen brieven van de Commissie Militaire Onderscheidingen en de minister van Marine inzake de te volgen procedure bij het voordragen van K.L.M.-personeel voor toekenning van het Vliegerkruis.
dec. '42 - febr. 43 1 omslag.
- 283** Koninklijke Besluiten van 11 maart 1943, no's 1 en 2, houdende de besluiten om versierselen behorende bij een Koninklijke onderscheiding op rijkskosten aan betrokkenen te verstrekken. Authentieke afschriften.
maart '43 2 stukken.

2. KONINKLIJKE ONDERSCHIEDINGEN.

- 284** Dossier inzake de voordracht aan en de toekenning door Hare Majesteit de Koningin van het Vliegerkruis aan de bemanning van het K.L.M.-vliegtuig PH-ALI, de heren G. Alsem, L. Dik en Th.M.J. Verhoeven.
nov. - dec. '42 1 omslag.
- 285** Dossier inzake de voordracht aan en de toekenning door Hare Nfejesteit de Koningin van het Vliegerkruis aan de bemanning van het K.L.M.-vliegtuig PH-ALI, de heren C.van Brugge, D.de Koning, K.D.Parmentier en A.H.Sijbrant.
mei - sept. '43 1 omslag.

3. COMMISSIE DECORATIE BRITSE ONDERDANEN.

- 286** Samenstelling van de interdepartementale commissie tot bespreking van het decoreren van Britse onderdanen na het vertrek van de Nederlandse regering uit Londen. Afschriften.
dec. '44, z.j. 2 stukken.
Zie ook inventaris no's 279 - 281.
- 287** Convocatie voor de eerste vergadering en agenda voor de vierde vergadering.
dec. '44, febr. '45 2 stukken.
- 288** Notulen van de 1e - 17e vergadering. Gestencild.
jan. - juni '45 1 omslag
de notulen van de 2e vergadering ontbreken.
- 289** Ingekomen voorstellen welke door de commissie werden besproken.
z.j. [1945) 1 omslag.

- 290** Uitgegane brieven inzake het decoreren van Britse onderdanen na de oorlog.
Doorslagen.
apr. - juli '45 1 omslag.

**B.3 HET ARCHIEF VAN DE COMMISSIE ONDERSCHIEDINGEN KOOPVAARDIJ TE LONDEN,
1940 - 1946.**

1. STUKKEN VAN ALGEMENE AARD.

- 291** Agenda's voor de 7e - 62e vergadering.
dec. '40 - maart '4 1 omslag.
- 292-297** Notulen met de daarbij behorende vergaderstukken.
okt. '40 - maart '4 6 dozen.
- 292** De 1e - 14e vergadering
- 293** De 15e - 28e vergadering.
- 294** De 29e - 38e vergadering.
- 295** De 39e - 44e vergadering.
- 296** De 45e - 53e vergadering.
- 297** De 54e - 62e vergadering.
- 298** Eerste jaarverslag van de C.O.K. Gestencild. Hierbij een schrijven van de voorzitter
aan de secretaris met enkele kanttekeningen op dit verslag.
okt. '41 2 stukken.
- 299** Artikel van de hand van de heer Van Praag over "De betekenis van de beide nieuwe
Koninklijke Nederlandsche onderscheidingen" en een van de hand van C.J. baron
van Asbeck over de waarde van de verschillende Koninklijke onderscheidingen.
Gestencild. Met aanbiedingsbriefje.
z.j., juli '41 3 stukken.
- 300** Model van een strandingsrapport. Gestencild.
z.j. 1 stuk.

2. ALGEMENE EN BIJZONDERE REGELINGEN.

- 301** Ingekomen schrijven van de N.S.H.C inzake de regeling om alle scheepsverklaringen
van ten gevolge van vijandelijke actie verloren gegane schepen aan de C.O.K. toe te
zenden.
dec. '41 1 stuk.
- 302** Stukken inzake de regelingen betreffende bekendmaking en uitreiking van
Koninklijke onderscheidingen.
juni '41 - sept. 1 omslag.
- 303** Stukken betreffende het verlenen van posthume onderscheidingen aan het
koopvaardij-personeel.
juli '41, nov. '42, jan. '43 3 stukken.
- 304** Stukken inzake de regeling tot het toekennen van het Kruis van Verdienste aan het
koopvaardijpersoneel voor lange en trouwe dienst ter zee in oorlogstijd bewezen.
febr. '42 - mei '45 1 omslag.

- 305** Correspondentie inzake de regeling tot het toekennen van Nederlandse onderscheidingen aan Britten die dienst doen aan boord van Nederlandse koopvaardij-schepen.
juni '42, nov. '43 1 omslag.
- 3. CORRESPONDENTIE.**
- 306** Correspondentie inzake de beoordeling van daden van heldhaftigheid door de C.O.K. en/of door de C.M.O. bij de toekenning van militaire onderscheidingen aan koopvaardij-personeel.
juli '41 2 stukken.
- 307** Correspondentie met de M.O.W.T. inzake de toekenning van Nederlandse onderscheidingen aan Nederlandse leden van het koopvaardij-personeel.
juli '41 2 stukken.
- 308** Ingekomen schrijven gericht aan kapitein A.Meinsma inzake het uitloven van een zilveren beker door de heer A.Groenberg te Cardiff. Kopie, gehectografeerd.
mei '45 1 stuk.
- 309** Ingekomen correspondentie inzake het instellen van een speciaal insigne voor het tankerpersoneel. Kopieën, gestencild.
jan. - juni '42 3 stukken.
- 4. INGEKOMEN VOORSTELLEN, RAPPORTEN EN SCHEEPSVERKLARINGEN.**
- 310** Lijst van gevallen welke aanleiding geven tot het toekennen van onderscheidingen doch waarvan geen volledige gegevens bekend zijn. Gestencild.
z.j. 1 stuk.
- 311** Ingekomen voorstel om de heer C. Jilleba, telegrafistinspecteur a.b. van het s.s. 'NIEUW-AMSTERDAM' voor te dragen voor een Koninklijke onderscheiding.
Voorstel afgewezen.
juli - nov. '45 1 omslag.
- 312** Rapport van de gezagvoerder van het s.s. 'AMSTELLAND' inzake de torpedering op 1 juli 1940.
juli '40 1 stuk.
- 313** Rapporten inzake de luchtaanval op het m.s. 'SURTE' op 8 augustus 1940.
aug. '40 - Jan. '42 1 omslag.
- 314** Rapport van de gezagvoerder van het s.s. 'MAASDAM' inzake het blussen van een brandbom. Kopie, gestencild.
sept. '40 1 stuk.
- 315** Scheepsverklaringen inzake het verloren gaan van het s.s. 'STAD ALKMAAR' op 7 september 1940 tengevolge van torpedering. Kopie, gestencild.
sept. '40 1 stuk
- 316** Rapport van de gezagvoerder van het m.s. 'ABBEKERK' inzake de bombardementen op 7, 8 en 9 september 1940. Kopie, gestencild.
zj. (1940) 1 stuk.

- 317** Scheepsverklaringen inzake het verloren gaan van het s.s. 'SCHIE' op 7 September 1940 tengevolge van een bombardement op het Suirrey Commercial Dock te Londen.
okt. '40 1 stuk.
- 318** Stukken inzake de door de opvarenden van net s.s. 'ALPHACCA' verleende waardevolle diensten bij het bombardement op Liverpool in de avond van 26 september 1940.
okt. '40 1 omslag.
- 319** Stukken inzake het door kapitein J.van der Velden landen van 11 Britse militairen en het veilig aan wal brengen van de opvarenden na het vergaan van het m.s. 'BRABANT'.
okt. '40, sept. '4; 1 omslag.
- 320** Scheepsverklaring inzake het verloren gaan van het s.s. 'AGAMEMNON' op 8 november 1940 tengevolge van een luchtaanval. Kopie, gestencild.
nov. '40 1 stuk.
- 321** Correspondentie inzake de dankbetuiging van de Britse regering aan de opvarenden van het s.s. 'MEROPE' voor het redden van de overlevenden van het Britse s.s. 'ALBUERA'.
nov. '40 - Jan. '4 4 stukken.
- 322** Ingekomen brief van de N.S.H.C. inzake de gezondheidstoestand van S.Willemsten, voormalig kok a.b. van het m.s. 'PRINSES JULIANA' alsmede een afschrift van een scheepsverklaring gedateerd 17 juni 1940 inzake het vergaan van dit schip.
april '41 2 stukken.
- 323** Rapporten en correspondentie inzake het overbrengen van het m.s. 'FRISO' van Nederland naar Engeland in mei 1940 en het ondergaan van bombardementen in de haven van Southampton in november 1940.
dec. '40 - nov. '4 1 omslag.
- 324** Correspondentie inzake het onderzoek naar het gedrag van J.Snijders, ex-2e machinist a,b. van het m.s. 'HEENVLIET'.
jan. - mei '41 1 omslag.
- 325** Verslag van de gezagvoerder van de sleepboot 'ATJEH' inzake zijn overtocht van Nederland naar Engeland in mei 1940. Komt niet voor een onderscheiding in aanmerking. Kopieën, gestencild.
febr. '41 2 stukken.
- 326** Stukken inzake het onderzoek naar eventuele moedige gedragingen van F.Schuls.
febr. - april '41 1 omslag.
- 327** Correspondentie met L.B.Wallinga, gezagvoerder van het m.s. 'LINTHORST HoMAN', inzake het veilig binnenbrengen van dit schip na een mijnexplosie. Kopieën.
maart '41 2 stukken.
- 328** Rapporten inzake het ondergaan van een luchtaanval door het s.s. 'SEROOSKERK' op 2 maart 1941. Kopieën, gestencild.

-
- maart , aug. '42 2 stukken.
- 329** Correspondentie inzake het redden van 13 schipbreukelingen van het Belgische m.s. 'EMINENT' op 17 maart 1941 door het m.s. 'ALCYONE'.
april - mei '41 3 stukken.
- 330** Correspondentie en rapporten inzake het met onvoldoende bemanning van Nederland naar Engeland overbrengen van de kustvaartuigen 'BEBO', 'BORNRIF', 'FREDANJA' en 'RUJA' in mei 1940.
april - juni '41 5 stukken.
- 331** Stukken betreffende het optreden van de 2e stuurman N.J. Bijl bij een brand a.b. van het s.s. 'MEERKERK' in mei 1941.
mei - juni '41 2 stukken.
- 332** Rapporten inzake het verloren gaan van het s.s. 'SLAMAT' op 27 april 1941 tengevolge van luchtaanvallen.
mei '41 - jan. '42
- 333** Ingekomen brief met bijlagen inzake het verdienstelijk optreden van enkele opvarenden van het m.s. 'DJAMBI' tijdens een luchtaanval op de Londense havens in mei 1941.
mei '41, maart '43 3 stukken.
- 334** Uittreksel uit het scheepsdagboek van het m.s. 'ZEESTER' d.d. 14 en 15 mei 1940. Kopie, gestencild.
juni '41 1 stuk.
- 335** Correspondentie met betrekking tot het omkomen van Jan Schot bij het demonteren van een mijn a.b. van de baggermolen 'NOVIO MAGUM'.
juni '41 - maart 1 omslag.
- 336** Rapport van kapitein L.Oele inzake het vergaan van het s.s. 'SCHIELAND' op 21 juni 1941 tengevolge van vijandelijke actie. Doorslag.
(juli) 1941 1 stuk.
- 337** Stukken inzake de reis van het s.s. 'PRINS WILLEM VAN ORANJE' van Antwerpen naar Londen in mei 1940.
aug. - sept. '41 1 omslag.
- 338** Stukken inzake de luchtaanval op het s.s. 'GANYPEDES' op 1 juli 1941.
aug. '41, jan. '42 4 stukken.
- 339** Rapport inzake de luchtaanval op het s.s. 'IRIS' op 4 september 1941. Doorslag.
sept. '41 1 stuk.
- 340** Rapporten en correspondentie inzake het veilig op het strand zetten van het s.s. 'STAD VLAARDINGEN' na torpedering op 8 september 1940.
nov. '41 - febr. '42 1 omslag.
- 341** Correspondentie met de N.S.H.C. inzake het overbrengen van de loodsboot no. 8 vanuit Vlissingen naar Engeland in mei 1940.
dec. '41 2 stukken.

- 342** Correspondentie inzake het gedrag van de opvarenden van het m.s. 'HERMES' bij een brand aan boord van het Britse tankschip 'PHENIX' in de haven van Haifa op 24 december 1941.
dec. '41 - jan. '42 1 omslag.
- 343** Scheepsverklaring en reisrapport van de belevenissen van het s.s. 'PLUTO' sedert het vertrek op 8 mei 1940 uit Amsterdam tot aan de vasthouding daarvan door de Franse autoriteiten te Oran en het vertrek van de opvarenden naar Engeland. Kopieën, gestencild.
z.j. (1942) 1 omslag.
- 344** Scheepsverklaring inzake het vergaan van het s.s. 'CAMPHUYS' op 5 januari 1942 tengevolge van een duikbootaanval. Kopie, gestencild.
jan. '42 1 stuk.
- 345** Scheepsverklaring inzake het vergaan van het s.s. 'VAN REES' op 8 januari 1942 tengevolge van torpedering. Kopie, gestencild.
jan. '42 1 stuk.
- 346** Scheepsverklaring inzake het vergaan van het s.s. 'VAN-RIEBEECK' op 8 januari 1942 tengevolge van beschieting door een duikboot. Kopie, gestencild.
jan. '42 1 stuk.
- 347** Scheepsverklaring inzake het vergaan van het s.s. 'BENKOELEN' op 9 januari 1942 tengevolge van beschieting en torpedering. Kopie, gestencild.
jan. '42 1 stuk.
- 348** Scheepsverklaring inzake het vergaan van het m.s. 'TOBOALI' op 10 januari 1942 tengevolge van een luchtaanval. Kopie, gestencild.
jan. '42 1 stuk.
- 349** Scheepsverklaring inzake het vergaan van het s.s. 'BUYSKENS' op 22 januari 1942 tengevolge van een luchtaanval. Kopie, gestencild.
jan. '42 1 stuk.
- 350** Scheepsverklaring inzake het vergaan van het m.s. 'BOELONGAN' op 28 januari 1942 tengevolge van een luchtaanval. Kopie, gestencild.
jan. '42 1 stuk.
- 351** Scheepsverklaring inzake het vergaan van het s.s. 'ELOUT' op 28 januari 1942 tengevolge van een luchtaanval. Kopie, gestencild.
jan. '42 1 stuk.
- 352** Waarderend schrijven van de Britse Admiraliteit inzake de door de m.s. 'AGATHA', 'ANTONIA' en 'LUCITA' geleverde goede diensten. Kopie, gestencild.
jan. '42 1 stuk.
- 353** Dossier inzake het moedig gedrag van de 1e stuurman G.P.W.Lijbers van het s.s. 'KHOEN HOEA' bij luchtaanvallen op 26 januari 1942 te Pontianak. Kopieën.
jan. '42 - maart 1 omslag.
- 354** Scheepsverklaring inzake het vergaan van het s.s. 'IMHOFF' op 19 januari 1942 tengevolge van een luchtaanval. Kopie, gestencild.

	febr. '42	1 stuk.
355	Scheepsverklaring inzake het vergaan van het s.s. 'LEMATANG' op 22 januari 1942 tengevolge van een luchtaanval. Kopie, gestencild. febr. '42	1 stuk.
356	Scheepsverklaring inzake het vergaan van het s.s. 'REEL' op 30 januari 1942 tengevolge van luchtaanvallen. Kopie, gestencild. febr. '42	1 stuk.
357	Scheepsverklaring inzake het vergaan van het m.s. 'TIDORE' op 5 februari 1942 tengevolge van een luchtaanval. Kopie, gestencild. febr. '42	1 stuk.
358	Scheepsverklaring inzake het ondergaan van een luchtaanval door het s.s. 'VAN NECK' op 3 en 6 februari 1942 te Koepang (Timor). febr. '42	1 stuk.
359	Scheepsverklaring inzake het vergaan van het s.s. 'VAN CLOON' op 7 februari 1942 tengevolge van beschieting en torpedering door een onderzeeboot. Kopie, gestencild. febr. '42	1 stuk.
360	Rapport inzake de hulpverlening door de sleepboot 'THAMES' aan het Britse m.s. 'LLANGIBY CASTLE' in februari 1942. Kopie, gestencild. maart '42	2 stukken.
361	Scheepsverklaring inzake het vergaan van het m.s. 'SIANTAR' op 3 maart 1942 tengevolge van beschieting door een duikboot. Kopie, gestencild. maart '42	1 stuk.
362	Rapport van de gezagvoerder van het s.s. 'SINGKEP' inzake en correspondence over de op haar reis van Australië naar Nieuw-Zeeland in maart 1942 opgelopen machineschade. mrt., okt., dec. '42	3 stukken.
363	Ingekomen brief van de N.S.H.C. inzake het al dan niet neerschieten van een vliegtuig door het s.s. 'HELDER'. april '42	1 stuk.
364	Scheepsverklaring inzake het vergaan van het s.s. 'ENGGANO' op 1 maart 1942 tengevolge van een luchtaanval. Kopie, gestencild. april '42	1 stuk.
365	Scheepsverklaring inzake het vergaan van het s.s. 'BANJOEWANGI' op 6 april 1942 tengevolge van beschieting door een oorlogsschip. Kopie, gestencild. april 1942	1 stuk.
366	Scheepsverklaring inzake het vergaan van het s.s. 'HEBE' op 11 april 1942 tengevolge van een aanvaring met een Britse mijnenveger. Kopie, gestencild. april '42	1 stuk.
367	Scheepsverklaring inzake het vergaan van het motortankschip 'AMSTERDAM' op 16 april 1942 tengevolge van torpedering. Kopie, gestencild.	

-
- april '42 1 stuk.
- 368** Rapport van de gezagvoerder ter zake van hetgeen a.b. van het s.s. 'SPILBERGEN' gemerkt werd van vijandelijke acties bezuiden Java tussen 28 februari en 4 maart 1942. Kopie, gestencild.
mei '42 1 stuk.
- 369** Memorandum van kapitein-luitenant ter zee H.M.van Bemmelen inzake het vergaan van het m.s. 'MODJOKERTO' op 1 maart 1942. Kopie, gestencild.
mei '42 1 stuk.
- 370** Extract uit een brief van de gezagvoerder over het op 4 mei 1942 nabij Kaapstad op een mijn lopen en het aldaar veilig binnen brengen van het s.s. 'MANGKALIHAT'.
Kopie, gestencild.
(mei) 1942 1 stuk.
- 371** Scheepsverklaring inzake het vergaan van het m.s. 'OCANA' op 24 maart 1942 tengevolge van vijandelijke actie. Doorslag.
mei '42 1 stuk.
- 372** Rapport van de Nederlandse Zaakgelastigde in Zweden inzake het gedrag van de gezagvoerder H.P.Veling van het kustvaartuig 'BOEKELO'. Kopie, gestencild.
juni '42 1 stuk.
- 373** Stukken inzake het vergaan van het s.s. 'FLORA' op 17 juni 1942 tengevolge van beschieting door 2 duikboten.
juni - dec. '42 1 omslag.
- 374** Scheepsverklaring inzake het vergaan van het m.s. 'POLYPHEMUS' op 26 mei 1942 tengevolge van torpedering. Kopie, gestencild.
juni '42 1 stuk.
- 375** Scheepsverklaring inzake het vergaan van het m.s. 'KOENJIT' op 5 mei 1942 tengevolge van torpedering. Kopie, gestencild.
juli '42 1 stuk.
- 376** Stukken betreffende het eventueel neerschieten van een Duits vliegtuig door de opvarenden van het m.s. 'SUMATRA' op 31 mei 1942.
juli '42 1 omslag.
- 377** Rapport inzake het vergaan van het m.s. 'TYSA' op 29 juni 1942 tengevolge van torpedering. Kopie, gestencild.
juli '42 1 stuk.
- 378** Rapport van de Nederlandse vice-consul te Haifa inzake het veilig binnen brengen van het m.s. 'ADINDA' na torpedering op 14 juli 1942. Afschrift.
juli '42 1 stuk.
- 379** Proces-verbaal inzake het vergaan van het m.s. 'STRABO' op 10 augustus 1942 tengevolge van beschieting door een duikboot. Kopie, gestencild.
aug. '42 1 stuk.
- 380** Scheepsverklaring inzake het vergaan van het s.s. 'KENTAR' op 31 juli 1942 tengevolge van torpedering. Kopie, gestencild.

-
- sept. '42 2 stukken.
- 381** Notariële akte inzake het vergaan van het m.s. 'DRACO' op 5 augustus 1942
tengevolge van beschieting door een duikboot. Kopie, gestencild.
sept. '42 1 stuk.
- 382** Rapport van de Nederlandse vice-consul te Sydney inzake het vergaan van het m.s.
'TOMOHON' op 1 maart 1942 tengevolge van beschieting door torpedojagers. Met
aanbiedingsbrief.
sept. '42 2 stukken.
- 383** Notariële akte inzake het vergaan van het s.s. 'SURINAME' op 14 september 1942
tengevolge van torpedering. Kopie, gestencild.
okt. '42 1 stuk.
- 384** Rapporten van de gezagvoerder inzake een vijandelijke actie tegen het m.s. 'JUNE'
op 1 October 1942 tussen Southampton en Port Talbot. Kopieën
okt. '42, aug, '44 2 stukken.
- 385** Rapporten inzake het verloren gaan van het m.s. 'KOTA RAEJA' op 24 februari 1942
tengevolge van een luchtaanval op de haven van Soerabaja. Kopie, gestencild.
dec. '42 1 omslag.
- 386** Rapport inzake de lotgevallen van het m.s. 'TIBA' in november 1942 bij de landingen
in Noord-Afrika. Kopie, gestencild.
dec. '42 1 stuk.
- 387** Rapport en scheepsverklaring inzake het vergaan van het s.s. 'AURORA' op 24
november 1942 tengevolge van een luchtaanval. Kopie, gestencild. Met
aanbiedingsbrief.
dec. '42 - febr. ' 1 omslag.
- 388** Verslagen betreffende het redden van 12 overlevenden van een niet met name
genoemd schip van de maatschappij 'Nederland' in de Caraïbische Zee door het
Britse m.s. 'RODSLEY'.
dec. '42 - febr. ' 3 stukken.
- 389** Rapporten inzake het vergaan van het s.s. 'OMBILIN' op 12 december 1942
tengevolge van torpedering. Kopieën.
dec. '42 - april ' 1 omslag.
- 390** Stukken betreffende de reis in november 1942 naar Noord-Afrikaanse havens van
het m.s. 'CHRISTIAAN HUYGENS'.
Jan. '43 2 stukken.
- 391** Rapport inzake de activiteiten van het m.s. 'ALCINOUS' tijdens de invasie in Noord-
Afrika in november 1942. Kopie.
jan. '43 1 stuk.
- 392** Rapport inzake de luchtaanvallen op het s.s. 'HEEMSKERK' op 25 en 27 december
1942 in de haven van Merauke.
jan. '43 1 stuk.
- 393** Scheepsverklaring en rapport inzake het vergaan van het s.s. 'SOEKABOEMI' op 27

- december 1942 tengevolge van torpedering. Kopieën, gestencild.
jan., juli '43 2 stukken.
- 394** Rapport van de gezagvoerder van het s.s. 'STAD AMSTERDAM' inzake het vergaan op 25 augustus 1942 tengevolge van torpedering.
febr. '43 1 stuk.
- 395** Rapport inzake de torpedering van het s.s. 'STAD HAARLEM' in januari 1943, doch waarbij de torpedo niet explodeerde en het schip veilig binnen gebracht kon worden. Kopie, gestencild.
febr. '43 1 stuk.
- 396** Waarderend schrijven van Lieutenant-General W.G. Lindsell aan de kapitein van het s.s. 'TRAJANUS'. Kopie .Met aanbiedingsbrief.
jan.'43 - maart '43 2 stukken.
- 397** Rapport inzake het vergaan van het s.s. 's JACOB' op 8 maart 1943 tengevolge van een vliegtuigaanval. Kopie, gestencild.
maart '43 1 stuk.
- 398** Scheepsverklaring en rapporten inzake de torpedering op 3 maart 1943 en het behouden binnen brengen van het m.s. 'TIBIA'. Kopieën, gestencild.
maart - juni '43 3 stukken.
- 399** Scheepsverklaring inzake het vergaan van het s.s. 'BANTAM' op 28 maart 1943 tengevolge van luchtaanvallen. Kopie, gestencild.
april '43 1 stuk.
- 400** Rapport inzake het vergaan van het s.s. 'ULYSSES' op 12 april 1943 tengevolge van torpedering. Kopie, gestencild.
april '43 1 stuk.
- 401** Scheepsverklaring en brief van de gezagvoerder van het s.s. 'TITUS' inzake een ondergane bomaanval op 14 mei 1943 in de haven van Algiers. Kopieën, gestencild.
april '43 2 stukken.
- 402** Ingekomen brief van de N.S.H.C. inzake de ontsnapping van het s.s. 'SIBIGO' op 27 februari 1942 uit de haven van Tjilatjap. Kopie, gehectografeerd.
mei '43 1 stuk.
- 403** Rapport en scheepsverklaring inzake de luchtaanval op het s.s. 'VAN OUTHOORN' op 14 april 1943. Kopieën, gestencild.
mei '43 2 stukken.
- 404** Reisrapport van de gezagvoerder van het s.s. 'GENERAAL VERSPIJCK' over de evacuatiereis van Java naar Australië. Kopie, gestencild.
mei '43 1 stuk.
- 405** Reisrapport van de gezagvoerder van het s.s. 'JAPARA' over de evacuatiereis van Java naar Sydney. Kopie, gestencild.
z.j. (1943) 1 stuk.
- 406** Stukken betreffende het gedrag van de kustvaart, kapitein K.den Boogert van het m.s. 'OUD-BEIJERLAND'. Kopie, gestencild.

-
- z.j., aug. '43 2 stukken.
- 407** Rapport van de gezagvoerder van het s.s. 'BENAKAT' inzake de ontsnapping van Tjilatjap naar Colombo in februari 1942. Kopie, gestencild.
juni '43 1 stuk.
- 408** Rapport inzake het moedige gedrag van de Laskaar Shamseer Baker, enige overlevende van het s.s. 'SEMBILAN'. Kopie, gehectografeerd.
juni '43 1 stuk.
- 409** Stukken inzake het vergaan van het s.s. 'PALIMA' op 12 juni 1943 tengevolge van torpedering. Kopieën, gestencild.
juni - juli '43 3 stukken.
- 410** Notariële akte inzake het vergaan van het s.s. 'CERES' op 13 maart 1943 tengevolge van torpedering. Kopieën, gestencild.
maart '43 1 stuk.
- 411** Notariële akte inzake het vergaan van het s.s. 'BENAKAT' op 20 mei 1943 tengevolge van torpedering. Kopie, gestencild.
juli '43 1 stuk.
- 412** Rapporten inzake het vergaan van het m.s. 'POELAU ROEBIAH' op 6 juni 1943 tengevolge van een explosie. Kopieën, gestencild.
juli, dec. '43 2 stukken.
- 413** Brief van de N.S.H.C. inzake de belevenissen van het m.s. 'CRESCENDO' tussen juni 1940 en december 1942.
okt. '43 1 stuk.
voor de rapporten zie inventaris no. 54
- 414** Scheepsverklaring inzake het vergaan van het s.s. 'MANGKALIHAT' tengevolge van de torpedering op 1 augustus 1943.
aug. '43 1 stuk.
- 415** Rapport van de gezagvoerder inzake een duikbootaanval op het s.s. 'THEMISTO' op 17 mei 1942. Kopie, gehectografeerd.
aug. '43 1 stuk.
- 416** Verslag van een reis van het m.s. 'TJISADANE' in augustus 1943 naar Kiska op de Aleoeten. Kopie, gestencild.
sept. '43 1 stuk.
- 417** Rapporten inzake de door het s.s. 'ROSSUM' in het Middellandse Zee-gebied ondergane luchtaanvallen in de periode van april - augustus 1943. Kopieën.
aug. - nov. '43 1 omslag.
- 418** Rapporten en correspondentie inzake het terugvallen van een 'fast aerial mine' aan boord van het s.s. 'AMSTELKERK'. Kopieën.
aug. - dec. '43 1 omslag.
- 419** Rapporten inzake de activiteiten bij de landingen in zuid Italië van het m.s. 'MARNIX VAN ST.ALDEGONDE' gedurende de maanden augustus en september 1943. Kopieën, gestencild.

- sept. - nov. '43, april, juni '44 1 omslag.
- 420** Scheepsverklaring inzake het vergaan van het m.s. 'COLOMBIA' op 27 februari 1943
tengevolge van torpedering. Kopie, gestencild.
nov. '43 1 stuk.
- 421** Scheepsverklaring inzake het vergaan van het s.s. 'ALPHERAT' op 21 december 1943
tengevolge van een luchtaanval. Kopie, gestencild.
dec. '43 1 stuk.
- 422** Scheepsverklaring inzake het op 21 oktober 1943 op een mijn lopen en daarna
behouden binnen brengen van het m.s. 'SALAWATI'. Kopie, gestencild.
maart '44 1 stuk.
- 423** Stukken inzake het verdienstelijk gedrag van de matroos M. Tuit van het s.s. 'EDAM'
bij zijn poging drenkelingen te redden in de haven van Beira op 21 maart 1944.
Kopieën, gehectografeerd.
juni, juli '44 3 stukken
Zie ook inventaris no. 56.
- 424** Rapport inzake het vergaan van het m.s. 'DEMPO' op 17 maart 1944 tengevolge van
torpedering. Kopie, gestencild.
mei '44 1 stuk.
- 425** Dossier inzake het afwijken van de voorgeschreven route door de gezagvoerder van
het m.s. 'KLIPFONTEIN' in het begin van 1941 waardoor een Duitse raider bij de
Mariannen werd ontlopen.
mei - juni '44 1 omslag.
Zie ook inventaris no, 685.
- 426** Stukken inzake een luchtaanval op het m.s. 'MAGDALA' op 11 mei 1944. Kopieën.
mei, aug. '44 1 omslag.
- 427** Rapport van de gezagvoerder van het m.s. 'JUNE' inzake het neerschieten van een
vliegtuig op 15 juni 1944. Afschrift, gestencild.
juli '44 1 stuk.
- 428** Proces-verbaal inzake het vergaan van het s.s. 'GAROET' op 19 juni 1944 tengevolge
van torpedering. Kopie, gestencild.
juli '44 1 stuk.
- 429** Rapporten en correspondentie inzake een luchtaanval op een convooi, waarvan het
m.s. 'TIBA' deel uitmaakte, op 30 mei 1944. Kopieën.
mei - sept. '44 1 omslag.
- 430** Stukken inzake het vergaan van het s.s. 'BODEGRAVEN' op 2 juli 1944 tengevolge
van vijandelijke actie. Kopieën.
aug. '44, jan. '45 3 stukken.
- 431** Stukken inzake het moedige gedrag van de Britse messroom-steward J. Pask van de
sleeboot 'ZWARTE ZEE'. Kopieën.
aug. - sept. '44, jan. '45 1 omslag.
- 432** Rapporten inzake een luchtaanval op een convooi, waarvan het s.s. 'TJIMANOEK'
deel uitmaakte, op 30 mei 1944. Kopieën, gehectografeerd.

-
	okt. - nov. '44	2 stukken.
433	Rapport inzake de deelname van het s.s. 'VAN DER CAPELLE' aan de invasie in zuid Frankrijk in augustus 1944. Kopie, gehectografeerd.
okt. '44.	1 stuk.
434	Stukken inzake de door de sleepboot 'HUDSON' geleverde hulp bij het in veiligheid brengen van de 'Mulberry A 194'
okt. '44, mei '45	4 stukken.
435	Rapport van de gezagvoerder van het m.s. 'VEENENBURGH' inzake het redden van 6 Britse vliegers van een zandplaat bij de Wash-baai op 14 november 1944. Kopie.
nov. '44	1 stuk.
436	Rapport over de rol welke de Nederlandse sleepboten vervulden bij de invasie in Normandië in 1944. Kopie, gehectografeerd.
dec. '44	1 stuk.
437	Dossier inzake de houding van W.P.Pont, 4e stuurman a.b. van het m.s. 'AAGTEKERK'. Kopieën.
dec. '44 - maart '4.	1 omslag.
438	Rapporten inzake de aanval met een luchttorpedo op het m.s. 'SOMMELSDIJK' op 25 december 1944. Kopieën.
jan. - aug. '45	1 omslag.
439	Scheepsverklaring inzake het vergaan van het s.s. 'LISETA' op 15 februari 1945 tengevolge van torpedering. Kopie, gestencild.
maart '45	1 stuk.
440	Rapporten inzake het vergaan van het s.s. 'SIBIGO' op 16 maart 1945 in een cycloon.
maart - april '45	1 omslag.
441	Stukken inzake de redding op de Wester-Schelde van de overlevenden van de 'LST 80' door de sleepboot 'ANTIC' op 20 maart 1945. Kopieën.
april - mei '45	1 omslag.
442	Correspondentie inzake de vermeende klacht van J. Wols, 1e stuurman a.b. van het s.s. 'HELDER' betreffende de stiefmoederlijke behandeling van het K.N.S.M.- personeel in verband met de uitreiking van onderscheidingen. Kopie, gestencild.
mei '45	1 omslag.
443	Rapport van de gezagvoerder van het s.s. 'AMSTEL' inzake de zware explosie te Bari op 9 april 1945. Kopie, gestencild.
(mei) 1945	1 stuk.
444	Rapporten inzake de tengevolge van een luchtaanval op 15 mei 1945 te Okinawa door het m.s. 'TJISADANE' opgelopen schade. Kopieën, gestencild.
mei - juni '45	1 omslag.
445	Rapporten en scheepsverklaring inzake het vergaan van het s.s. 'MARS' op 29 mei 1945 tengevolge van een explosie. Kopieën, gestencild.
juni '45	1 omslag.

- 446** Notariële akte, te Rotterdam gepasseerd, inzake de aanval op 16 maart 1941 door het slagschip 'SCHARNHORST' op het s.s. 'MANGKAI'.
okt. '41 1 stuk.

5. KONINKLIJKE ONDERSCHIEDINGEN.

- 447-588** Dossiers inzake de voorstellen aan de minister tot het doen van voordrachten aan de Koningin om Koninklijke onderscheidingen toe te kennen voor bedreven daden van heldhaftigheid.
1940 - 1945 142 omslagen.
- 447** Een opvarende van het Britse s.s. 'ELEANOR BROOKE'. sept. '40 - aug. '41
- 448** De gezagvoerder en 16 opvarenden van het s.s. 'MOENA'. sept. '40
- 449** De gezagvoerder van het s.s. 'TEXELSTROOM'. dec. '40 - febr. '41
- 450** De gezagvoerder van het m.s. 'WESTLAND'. dec. '40 - mei '41
- 451** De gezagvoerder en 7 opvarenden van het s.s. 'BATAVIER IV. dec. '40 - febr. '41
- 452** De gezagvoerder en 8 opvarenden van het s.s. 'VOLENDAM'. sept.
- 453** De gezagvoerder en 9 opvarenden van het Zweedse m.s. 'RYDBOHOLM'. jan. - dec. '41
- 454** De gezagvoerder en 2 opvarenden van het m.s. 'ALCINOUS'. aug. '40 - jan. '43
- 455** De gezagvoerder van het s.s. 'BATAVIER II'. dec. '40 - aug. '41
- 456** De gezagvoerder en 5 opvarenden van het m.s. 'DELTA'. aug. '40 - april '4
- 457** De gezagvoerder en een opvarende van het s.s. 'HERMES'. jan. - maart '41, dec. '42, april '43
met 5 zwart/wit foto's, 18 x 24 cm.
- 458** Zeven opvarenden van het s.s. 'SITOEBOONDO'. sept. '40 - maart ', juli '42, sept. '46.
- 459** De gezagvoerder van het s.s. 'BODEGRAVEN'. mei '40, maart - april '41
- 460** Twee opvarenden van het s.s. 'PRINS MAURITS'. dec. '40 - april '41 jan. - febr. '43
- 461** De gezagvoerder en 2 opvarenden van het m.s. 'ROLF'. juli '40 - nov. '44
- 462** Drie opvarenden van het m.s. 'ANTJE'. dec. '40 - maart '44
- 463** De gezagvoerder en 3 opvarenden van het s.s. 'BUSSUM'. nov. '40 - mei '44
- 464** De gezagvoerder en 4 opvarenden van het m.s. 'APOLLONIA'. (dec.) '40 - april'
- 465** De gezagvoerder en 12 opvarenden van het s.s. 'ALHENA' en 2 Britse wachtslieden. jan. - april '41, aug. '43
- 466** De gezagvoerder en 2 opvarenden van het s.s. 'HAULERWIJK'. nov. '40 - april '4[...]
- 467** De gezagvoerder van het s.s. 'BENNEKOM'. (febr.) - april '41
- 468** De gezagvoerder en 12 opvarenden van het m.s. 'DELFTDIJK'. sept. '40 - nov. '4[...]
- 469** Drie opvarenden van het s.s. 'BEURSPLEIN'. maart - mei '41
- 470** Twee opvarenden van het s.s. 'BODEGRAVEN'. maart '41 - jan. '42
- 471** Twee opvarenden van het s.s. 'ITTERSUM'. febr. - mei '41
- 472** De gezagvoerder en een opvarende van het m.s. 'TUVA'. febr. - mei '41, febr. - juni '42

- 473** De gezagvoerder (posthuum) en 4 opvarenden van het s.s. 'AMSTELLAND'. maart - nov. '41
- 474** De gezagvoerder en 3 opvarenden van het m.s. 'PENDRECHT'. maart - juli '41
- 475** De gezagvoerder en 10 opvarenden, waarvan 1 posthuum, van het m.s. 'TARIA'. (maart) - sept. '41
- 476** De gezagvoerder en 10 opvarenden van het s.s. 'IRIS'. maart - nov. '41
- 477** Vier Britse onderdanen en een Nederlandse zeeman voor het redden van de opvarenden van de sleepboot 'WITTE ZEE'. april - nov. '41
- 478** Acht leden van het personeel van het Royal National Life-boat Institution op Arronmore Island voor het redden van de opvarenden van het s.s. 'STOLWIJK'. april '41 - jan. '42
- 479** Een opvarende van het s.s. 'CURASAO'. mei - aug. '41
- 480** Een opvarende van het m.s. 'RIAN'. nov. 40 - aug. '41
- 481** De gezagvoerder van het s.s. 'MELISKERK'. z. j., juli - nov. '41
Met 3 zwart/wit foto's, 6 x 11 cm.
- 482** De gezagvoerder en 5 opvarenden van het s.s. 'SURINAME'. maart '41 - jan. '42
- 483** De gezagvoerder van het s.s. 'GAASTERKERK' alsmede een schriftelijk bewijs van waardering van de zijde van de Nederlandse regering aan de Etat-Mijor. juni - aug. '41
- 484** Een opvarende van het m.s. 'BIRMINGHAM'. april - aug. '41
- 485** De gezagvoerder van het m.s. 'ZEUS'. juni - aug. '41
- 486** De gezagvoerder van het m.s. 'TIBIA'. (juli) - aug. '41
- 487** De gezagvoerder en een opvarende van het s.s. 'SCHIELAND'. (juni) - sept. '41
- 488** De gezagvoerder en 5 opvarenden van het m.s. 'ADINDA' alsmede de Britse havenloods te Tobroek. febr. '41 - jan.
- 489** De gezagvoerder en 3 opvarenden van het m.s. 'REIGER'. juli - sept. '41
- 490** De gezagvoerder en een opvarende van het s.s. 'BERKEL'. juni - sept. '41
- 491** De gezagvoerder en 3 opvarenden van het s.s. 'HONTESTROOM'. juni '41 - sept. '41
- 492** De gezagvoerder en 4 opvarenden van het s.s. 'MONTFERLAND'. juli - okt. '41, juni - okt. '42
- 493** Een opvarende van het s.s. 'MAASDAM'. juli - nov. '41, april, nov. '42
- 494** Een opvarende van een Britse loods-motorsloep voor het redden van de opvarenden van het m.s. 'PRINSES JULIANA'. juni - nov. '41
- 495** Een opvarende van het m.s. 'WOENSDRECHT1. (jan.) - nov. '41
- 496** Een opvarende van de sleepboot 'HECTOR'. juli - nov. '41
- 497** De gezagvoerder en een opvarende van het s.s. 'ARUNDO'. juli '41 - dec. '42
Zie ook het archief van de Inspecteur voor de Scheepvaart i.b.d. in Londen, inventaris no. 140.
- 498** Zes leden van het Britse personeel van de Surrey Commercial Docks te Londen. febr. '41 - mei '43
- 499** De gezagvoerder van de sleepboot 'THAMES'. aug. - nov. '44
- 500** De gezagvoerder van het m.s. 'WANCI-WANGI'. okt. - dec. '41
- 501** De gezagvoerder van het s.s. 'EIBERGEN'. sept. '41 - jan. '42
- 502** De gezagvoerder en 2 opvarenden van het m.s. 'TILLY'. okt. '41 - jan. '42
- 503** Twee opvarenden van het s.s. 'FARMSUM'. jan. '41 - mei '42
- 504** Een opvarende van het m.s. 'TUVA'. okt. '41 - nov. '42
- 505** Een opvarende van het s.s. 'ALMKERK'. april '41 - april '42

- 506** De gezagvoerder en 3 opvarenden van het s.s. 'ACHILLES'. jan. '42 - jan. '43
- 507** De gezagvoerder en 3 opvarenden van het m.s. 'AAGTEKERK'. febr. '42 - febr. '43
- 508** De gezagvoerder en 2 opvarenden van het s.s. 'PATRAS'. jan. '42 - t. 43
- 509** De gezagvoerder van het m.s. 'KAMPAR'. z.j., mei '42
- 510** Zeven gezagvoerders en 2 opvarenden van diverse Nederlandse koopvaardij-schepen. april '42 - mei '43
- 511** De gezagvoerder en 2 opvarenden van het m.s. 'GORILLA'. (mei) - aug. '42
- 512** De gezagvoerder van het m.s. 'JAN BRONS'. juni - aug. '42
- 513** De gezagvoerder en 4 opvarenden van het m.s. 'NAUTILUS'. juni - sept. '42
- 514** De gezagvoerder en 2 opvarenden van het s.s. 'WILHELMINA'. juni - okt. '42
- 515** ' De gezagvoerder van het m.s. 'WILJA'. mei '42 - maart '43
- 516** De gezagvoerder en 4 opvarenden van het m.s. 'TANIMBAR'. juni - okt. 42
- 517** De gezagvoerder van het s.s. 'ZAANDAM'. aug. - okt. '42
- 518** De gezagvoerder van het m.s. 'DOGGERSBANK'. juni - okt. '42
- 519** De gezagvoerder van het m.s. 'ALIOTH'. aug. - nov. '42
- 520** De gezagvoerder van het m.s. 'ANTONIA'. juli - okt. '42
- 521** De gezagvoerder van het s.s. 'VAN CAPELLEN'. april - okt. '42
- 522** De gezagvoerder en 14 opvarenden van het s.s. 'PIETER DE HOOGH'. aug. - dec. '42;, maart '45
- 523** De gezagvoerder (posthuum) en 15 opvarenden, waarvan 1 posthuum, van het m.s. 'ONDINA'. nov. '42 - aug. '4[...]
- 524** De gezagvoerder en 17 opvarenden van het m.s. 'MARNIX VAN ST. ALDEGONDE'. nov. '42 - juli '4[...]
- 525** De gezagvoerder van het s.s. 'BOERO'. maart '42 - febr.
- 526** Drie opvarenden van het s.s. 'WILLEMSPLEIN'. okt. '42 - juni '4[...]
- 527** Twee opvarenden van het s.s. 'AMSTELKERK'. nov. '42 - april '[...]
Zie ook archief Buitengewone Raad voor de Scheepvaart te Londen, inventaris no. 238.
- 528** De gezagvoerder en 4 opvarenden van het m.s. 'DEMPO'. (nov.) '42 - aug. [...]
- 529** De gezagvoerder en 4 opvarenden van het m.s. 'TIBA'. nov. '42 - maart '[...]
- 530** De gezagvoerder van het m.s. 'DE RUYTER' juli '42 - mei '45
- 531** De gezagvoerder en een opvarende van het s.s. 'GARGET'. nov. '42 - april '[...]
- 532** Een opvarende van het s.s. 'REGGESTROOM'. juli '42 - mei '43
- 533** De gezagvoerder van het m.s. 'MERULA' alsmede een schriftelijk bewijs van waardering van de zijde van de Nederlandse regering aan 3 opvarenden. sept. '42 - mei [...]
- 534** Een opvarende van het m.s. 'BRASTAGI'. nov. '42 - mei '43
- 535** De gezagvoerder van de sleepboot 'SCHELDE'. aug. '41 - mei '43, juni - juli '45
- 536** De gezagvoerder van het s.s. 'REGGESTROOM'. juli '40, okt. '42 - juni '43
Met een lijst van de in mei 1940 van Bordeaux naar Engeland overgebrachte Nederlanders.
- 537** De gezagvoerder en 6 opvarenden van het m.s. 'FRANS HALS'. dec. '42 - nov. '43

- 538 De gezagvoerder van het m.s. 'NIGERSTROOM'. juni '40 - juni '43
- 539 De gezagvoerder en 3 opvarenden van het m.s. 'WOENSDRECHT'. sept. '42 - juni '43
- 540 De gezagvoerder en 5 opvarenden van het m.s. 'AAGTEKERK'. juni '42 - sept. '43
- 541 De gezagvoerder en 3 opvarenden van het m.s. 'REMBRANDT'. jan. - juni '43
- 542 De gezagvoerder van het s.s. 'VAN SPILBERGEN'. febr. '42 - juli '43, aug. '44
- 543 Een opvarende van het s.s. 'BATAVIA'. april '42 - aug. '43
- 544 De gezagvoerder van het s.s. 'NIEUW ZEELAND'. nov. '42 - sept. '43.
- 545 De gezagvoerder en 15 opvarenden van het m.s. 'MADOERA'. maart - dec. '43
- 546 De gezagvoerder van de Britse sleepboot 'EMPIRE MEADOW' voor de verleende assistentie aan het m.s. 'COEN'. mei - juli '43
- 547 De gezagvoerder van het m.s. 'ABBEKERK'. febr. - aug. '43
- 548 De gezagvoerder en 2 opvarenden van het s.s. 'ZAAN'. dec. '42 - aug. '43
- 549 Voorstel om de voordracht tot het toekennen van een Koninklijke onderscheiding aan het Nederlandse machinekamer-personeel van het onder Britse vlag varende m.s. 'KONINGIN EMMA' door de C.M.O. te laten onderzoeken. jan. - nov. '43
- 550 Een opvarende van het s.s. 'CRIJNSSEN'. juni '42 - sept. '4[...]
- 551 De gezagvoerder en 3 opvarenden van het s.s. 'VAN HEEMSKERK'. mei - sept. '43
- 552 De gezagvoerder en een opvarende van het m.s. 'BALIK-PAPAN'. mei - nov. '43
- 553 De gezagvoerder (posthuum) en 3 opvarenden, waarvan 1 posthuum, van het s.s. 'MEROPE' alsmede een schriftelijk-bewijs van waardering van de zijde van de Nederlandse regering voor het machinekamer-personeel. april - okt. '43
- 554 De gezagvoerder en 10 opvarenden van het m.s. 'TIBA'. april '43 - okt. '[...]
- 555 De gezagvoerder en 2 opvarenden van het m.s. 'JANSSENS'. april - okt. '43
- 556 Een opvarende van het m.s. 'ZAANDAM' alsmede een schriftelijk bewijs van waardering van de zijde van de Nederlandse regering voor 2 opvarenden. nov. '42- okt. '43
- 557 Een opvarende van het s.s. 'BREEDIJK'. okt. '42 - dec. '4[...].
- 558 De gezagvoerder van het s.s. 'EXPORT'. dec. '42 - okt. '41
- 559 De gezagvoerder van het m.s. 'PHRONTIS'. juli '42 - okt. '41
- 560 Een opvarende van het s.s. 'ITTERSUM'. jan. - nov. '43, aug. '44
- 561 De gezagvoerder van het m.s. 'VAN HEUTSZ'. jan. - okt. '43
- 562 De gezagvoerder van het s.s. 'SAROENA' alsmede een schriftelijk bewijs van waardering van de zijde van de Nederlandse regering voor 6 opvarenden. maart - dec. '43
- 563 De gezagvoerder en 2 opvarenden van het m.s. 'MIJER' alsmede de loods te Emmahaven (N.O.I.). febr. '42 - dec. '43
- 564 Een opvarende van het m.s. 'PRINS WILLEM III'. maart - okt. '43
- 565 De gezagvoerder en 3 opvarenden van het m.s. 'ALPHARD' alsmede een schriftelijk bewijs van waardering van de zijde van de Nederlandse regering voor 2 opvarenden. dec. '42 - febr. '44
- 566 De gezagvoerder van de sleepboot 'ZWARTE ZEE'. okt. '43 -jan. '44
- 567 De gezagvoerder en 2 opvarenden van de sleepboot 'HUDSON'. okt.

- '43 - maart '44
- 568** Drie opvarenden van de sleepboot 'DEXTEROUS'. nov. '43 - jan. '44
- 569** Twee opvarenden van het m.s. 'AGATHA' alsmede een schriftelijk bewijs van waardering van de zijde van de Nederlandse regering voor de gezagvoerder. dec. '43 - april '44
- 570** De gezagvoerder en 2 opvarenden van het m.s. 'TEGELBERG'. jan. - sept. '44
- 571** De gezagvoerder en 2 opvarenden van het m.s. 'RUYS' alsmede een schriftelijk bewijs van waardering van de zijde van de Nederlandse regering voor de gezagvoerder. nov. '43 - nov. '44
Zie ook inventaris no. 574.
- 572** De gezagvoerder en 13 opvarenden van het s.s. 'TITUS'. aug. '43 - sept. '44
- 573** De gezagvoerder van het m.s. 'MACOMA'. maart - juli '44
- 574** Vijf opvarenden van het m.s. 'MARNIX VAN ST.ALDEGONDE' alsmede een schriftelijk bewijs van waardering van de zijde van de Nederlandse regering voor de gezagvoerder. nov. '43 - febr. (N.B. Zie ook inventaris no. 571.)
- 575** De gezagvoerder en een opvarende van het m.s. 'ERINNA'. maart '43 - juli '4[...]
- 576** De gezagvoerder en 2 opvarenden van het s.s. 'PIETER DE HOOGH'. maart - dec. '44
- 577** De gezagvoerder en 2 opvarenden van het m.s. 'ACTINIA'. juni - dec. '44
De commissie stelde het Kruis van Verdienste voor doch is op wens van Hare Majesteit de Koningin veranderd in het Bronzen Kruis.
- 578** De gezagvoerder en 6 opvarenden van het s.s. 'TJISALAK'. april '44 - juni '4[...]
- 579** De gezagvoerder en 2 opvarenden van het m.s. 'ERINNA' alsmede een schriftelijk bewijs van waardering van de zijde van de Nederlandse regering voor alle opvarenden. jan. - nov. '44
- 580** De gezagvoerder van het Britse s.s. 'PORT SYDNEY'. april '44 - april '[...]
- 581** De gezagvoerder en 4 opvarenden van het s.s. 'ODYSSEUS', z.j., april '43 - dec. 44
- 582** De gezagvoerder en 3 opvarenden van het s.s. 'GENERAAL VAN DER HEYDEN'. aug. '44 - febr. '4[...]
- 583** De gezagvoerder en 6 opvarenden van het m.s. 'AKTJO'. nov. '44, jan. '45
Dit schip voer in de oorlog onder de schuilnaam 'EINDHOVEN'.
- 584** Een opvarende van het m.s. 'OLIVIA'. maart '45
- 585** De gezagvoerder en 2 opvarenden van het m.s. 'TROMP'. febr. - juli '45
- 586** De gezagvoerder en 7 opvarenden van het m.s. 'JANSSENS'. nov. '44 - juni '45
- 587** De gezagvoerder en een opvarende van het m.s. 'CORSICA' alsmede een schriftelijk bewijs van waardering van de zijde van de Nederlandse regering voor 3 opvarenden. mei - juni '45
- 588** De gezagvoerder van het m.s. 'ARY SCHEFFER'. mei - nov. '45
- 589** Overzicht van de tot 20 december 1944 toegekende Kruizen van Verdienste wegens lange en trouwe dienst ter koopvaardij in oorlogstijd. Gestencild. z.j. (1944) 1 stuk.
- 590** Ingekomen verzoek van kapitein G.J.Barendse hem in aanmerking te doen komen

tot het toekennen van het Kruis van Verdienste wegens lange en trouwe dienst.
Verzoek afgewezen. Kopieën.

maart '44 - juli '45

1 omslag.

591

Ingekomen verzoek van kapitein J.Fenenga om hem in aanmerking te doen komen tot het toekennen van het Kruis van Verdienste wegens lange en trouwe dienst.
Verzoek afgewezen.

juli '44 - maart '45

1 omslag.

592

Ingekomen verzoek van kapitein W.F.van Cadsand om hem in aanmerking te doen komen tot het toekennen van het Kruis van Verdienste wegens lange en trouwe dienst. Verzoek afgewezen.

nov. '44 - maart '45

1 omslag.

593-597

Ingekomen vaartijd-overzichten in verband met de eventuele toekenning van het Kruis van Verdienste aan gezagvoerders ter koopvaardij wegens lange en trouwe dienst in oorlogstijd. Kopieën.

april '43 - okt. '45

5 omslagen

593

Vier gezagvoerders van de N.V. Nederlandsch-Indische Tank Stoomboot Maatschappij en de N.V. Petroleum Maatschappij "La Corona".

594

Zeven gezagvoerders van de N.V. Koninklijke Paketvaart-Maatschappij.

595

Negen gezagvoerders van de Holland-Amerika Lijn.

596

Vijf gezagvoerders van de Stoomvaart Maatschappij Nederland.

597

Drie en twintig gezagvoerders van de Netherland Shipping.

598-634

Dossiers inzake de voorstellen aan de minister tot het doen van voordrachten aan de Koningin om het Kruis van Verdienste aan gezagvoerders ter koopvaardij toe te kennen voor bewezen lange en trouwe dienst in oorlogstijd. Kopieën

febr. '43 - april '

37 omslagen.

598

Kapitein J.Witte.

599

Kapitein W.Lolkema.

600

Kapitein J.Holstein.

601

Acht gezagvoerders ter koopvaardij.

Hierin 2 zwart/wit foto's, resp. 12x20 en 15x20 cm.

602

Kapitein P.de Jong.

603

Kapitein G.J.Guttig.

604

Kapitein K.C.Dekker.

605

Kapitein J.Hardeman.

606

Kapitein A.Verhoef.

607

Kapitein W.Kaspers.

608

Kapitein K.J.van der Laan.

609

Kapitein J.J.Smit.

610

Kapitein Tj.Kuijper.

611

Kapitein E.H.van der Veen.

612

Kapitein T.C.van Gelder.

613

Kapitein A.H.Helsdingen.

614

Kapitein P.de Heer.

615

Kapitein J.van Berkel.

616

Kapitein J.Klinge.

617

Kapitein D.de Gans.

618

Kapitein C.H.P.Coster.

619

Kapitein A.Dekema.

- 620 Kapitein A.Schaap.
 621 Kapitein D.J.Boog.
 622 Kapitein W.G.de Neef.
 623 Kapitein L.H.Mager.
 624 Kapitein P.A.J.Prinsen.
 625 Kapitein K.Visser.
 626 Kapitein W.Visser.
 627 Kapitein J.D.A.Jansen.
 628 Vijftien gezagvoerders ter koopvaardij.
 629 Vier gezagvoerders ter koopvaardij.
 630 Vijftien gezagvoerders ter koopvaardij.
 631 Zeven gezagvoerders ter koopvaardij.
 632 Negen gezagvoerders ter koopvaardij.
 633 Zeven gezagvoerders ter koopvaardij.
 634 Achttien gezagvoerders ter koopvaardij.
- 635 Ingekomen voorstel van de B.S.O. en advies van de C.M.O. inzake de voordracht door de minister van Marine aan de Koningin tot het toekennen van een Koninklijke onderscheiding aan de gezagvoerder van Hr. Ms. 'MINJAK TANAH', tevens belast met het bevel over de 'SOEDOE' alsmede aan 10 opvarenden van Hr. Ms. 'MINJAK TANAH', 'SOEDOE', 'CLAUDIUS' en 'HARMEN'. Kopieën. Met aanbiedingsbrief.
 juli - aug. '44, maart '45 1 omslag.
- 636 Ingekomen stukken inzake het voorstel om de hoofdwerktuigkundige A.A.J.Haman van het s.s. 'NIEUW-AMSTERDAM' voor een Koninklijke onderscheiding voor te dragen. Kopieën.
 juni '44 - febr. '45 3 stukken.
- 637 Stukken betreffende het ontnemen van toegekende Koninklijke onderscheidingen wegens wangedrag.
 jan. '42 - juni '44 1 omslag.
- 6. INVESTITUREN.**
- 638 Overzichten van gedecoreerden die uit handen van de Koningin hun onderscheiding ontvingen. Gestencild.
 juli '41 - aug. '44 1 omslag.
- 639 Overzichten van uitgereikte, c.q. verleende doch nog uit te reiken Koninklijke onderscheidingen. Gestencild.
 1941 - sept. '44 1 omslag.
- 640 Teksten van de toespraken door de Koningin bij het uitreiken van onderscheidingen aan het koopvaardijpersoneel gehouden. Kopieën.
 febr. '41 - april '44 3 stukken.
 Zie ook inventaris no. 641.
- 641 Stukken inzake de opening door Hare Majesteit de Koningin van de "Club voor Nederlandsche Strijders" te Londen op 21 mei 1941 en de bij die gelegenheid plaats gevonden hebbende uitreiking van Koninklijke onderscheidingen door Hare Majesteit de Koningin.
 mei - juni '43 1 omslag.
 Met 3 zwart/wit fotös, 24 x 30 cm.

7. BIJZONDERE ONDERSCHIEDINGEN.

- 642-659** Dossiers inzake de voorstellen aan de minister tot het doen uitgaan van een schriftelijk bewijs van waardering van de zijde van de Nederlandse regering wegens beleidvol optreden en/of loffelijk gedrag. Kopieën.
maart '41 - sept. 18 omslagen.
- 642** De gezagvoerder en de opvarenden van het s.s. 'MARS'.
643 De gezagvoerder en de opvarenden van het s.s. 'NEREUS'.
644 De gezagvoerder en 3 opvarenden van het m.s. 'ROTULA'.
645 De gezagvoerder en 7 opvarenden van het s.s. 'TRITON'.
646 De gezagvoerder van het Panamese s.s. 'STANVAC MANILLA'.
647 De gezagvoerders van het s.s. 'MARS' en het s.s. 'TITUS'.
648 De gezagvoerder van het s.s. 'LETO'.
649 Vier opvarenden van het s.s. 'AMSTELKERK'.
650 De gezagvoerder van het m.s. 'TALISSE'.
651 De gezagvoerder en de opvarenden van het s.s. 'ZUIDERKERK'.
652 Twee opvarenden van het s.s. 'BALINGKAR'.
653 De Britse mrs. N. Brown, passagiere a.b. van het s.s. 'ALPHACCA'.
654 Zes opvarenden van het s.s. 'LISETA'.
655 De gezagvoerder en de opvarenden van het m.s. 'OVULA'.
656 De gezagvoerder en 6 opvarenden van het s.s. 'TRITON'.
657 De gezagvoerder van het s.s. 'KARSIK', eerder van het s.s. 'BANTAM'.
658 De gezagvoerder en de opvarenden van het s.s. 'PARKLAAN'.
659 Twee opvarenden van de sleepboot 'AMSTERDAM'.

B.4 HET ARCHIEF VAN HET DIRECTORAAT-GENERAAL VAN SCHEEPVAART TE 'S-GRAVENHAGE, 1946 - 1960.

1. STUKKEN VAN ALGEMENE AARD.

- 660** Overzichtslijsten van toegekende Ere-medailles voor Menslievend Hulpbetoon.
Doorslagen.
z.j. (1951) 2 stukken.
- 661** Ingekomen mededeling en beschikking van de minister van Marine inzake de vaststelling van de eind-data van de toekenning van het Bronzen Kruis en het Vliegerkruis als "routine onderscheiding",
sept. '45 3 stukken.
- 662** Correspondentie met de minister van Oorlog inzake het voorstel van Prins Bernhard om de cijfers op de linten van Koninklijke onderscheidingen te doen vervangen door symbolen.
juli - nov. '46 1 omslag.
- 663** Stukken inzake de benoeming van H.W. Hetteema tot plaatsvervangend lid van het Kapittel der Militaire Willemsorde.
juni - aug. '47 1 omslag.

2. BEMOEIENISSEN MET DE COMMISSIE ONDERSCHIEDINGEN KOOPVAARDIJ.

- 664** Correspondentie inzake de positie van de secretaris, de heer E.Klein, in het bijzonder en van de C.O.K. in het algemeen.
april - juni '46 1 omslag.

- 665** Stukken inzake de opheffing van de C.O.K. te Londen en de instelling van een nieuwe C.O.K. te 's-Gravenhage.
juni - aug. '46 1 omslag.
- 666** Correspondentie inzake de toekenning van vacatiegelden en de gemeenschappelijke beschikking van de ministers van Verkeer en van Financiën hieromtrent.
aug. - sept. '46
- 667** Correspondentie inzake de opheffing van de C.O.K. te 's-Gravenhage en de gemeenschappelijke beschikking van de ministers van Verkeer en Waterstaat en van Marine hieromtrent.
juli '55 1 omslag.

3. INVESTITUREN.

- 668-679** Dossiers inzake de organisatie van plechtige uitreikingen van Koninklijke onderscheidingen met overzichten van daartoe genodigde personen.
nov. '47 - okt. '50 12 omslagen.
- 668** Maastricht, 9 december 1947.
- 669** Rotterdam, 15 januari 1948.
- 670** 's-Gravenhage, 19 januari 1948.
- 671** Amsterdam, 1 mei 1948.
- 672** Amsterdam, 15 juli 1948.
- 673** Breda, 26 juli 1948.
- 674** Deventer, 25 augustus 1948.
- 675** Arnhem, 7 oktober 1948.
- 676** 's-Gravenhage, 19 januari 1949.
- 677** Rotterdam, 13 September 1949.
- 678** Soesterberg, 14 September 1949.
- 679** Amsterdam, 15 September 1950.

4. KONINKLIJKE ONDERSCHIEDINGEN.

- 680** Dossier inzake de luchtaanvallen op het m.s. 'KOTA INTEN' tussen 20 en 27 mei 1945 te Okinawa.
febr. - aug. '46 1 omslag.
- 681** Verzoek van de gezagvoerder van het s.s. 'WINSUM' om in aanmerking te komen voor een Koninklijke onderscheiding.
april '46 - okt. '47 1 omslag.
- 682** Voorstel van de K.P.M. en verzoeken van betrokkenen om een aantal opvarenden van het s.s. 'BINTOEHAN' voor een Koninklijke onderscheiding in aanmerking te doen komen.
okt. '46 - dec. '49, dec. '51 1 omslag.
- 683** Verzoek van de gezagvoerder van het s.s. 'JAN PIETERSZOOM COEN' om in aanmerking te komen voor het Bronzen Kruis.
febr. '47 1 stuk.
- 684** Verzoek van J. Doesburg om in aanmerking te komen voor een Koninklijke onderscheiding wegens het als opvarende mee helpen uitbrengen van het m.s.

- 'WESTLAND' in mei 1940.
aug. '47 - jan. '48 1 omslag.
- 685** Voorstel van de N.V. Vereenigde Nederlandsche Scheepvaartmaatschappij om de gezagvoerder van het m.s. 'KLIPFONTEIN' in aanmerking te doen komen voor een Koninklijke onderscheiding.
jan. - april '48 1 omslag.
Zie ook inventaris no. 425-
- 686** Voorstel van de ex-Airstaff Officer a.b. van het m.s. 'MACOMA' om de gezagvoerder van dit schip voor een Koninklijke onderscheiding in aanmerking te doen komen.
sept. - okt. '48 1 omslag.
- 687** Verzoek van de N.V. Maatschappij Vrachtvaart om kapitein W. Smit in aanmerking te willen doen komen voor een benoeming tot Ridder der 4e klasse der Militaire Willemsorde. Verzoek afgewezen.
dec. '48 - febr. '50 1 omslag.
- 688** Verslag van kapitein J.C.Anker inzake de torpedering van het m.s. 'CORILLA'.
april '58 1 omslag.
- 689-712** Dossiers inzake de voordrachten aan en de toekenningen door Hare Majesteit de Koningin van Koninklijke onderscheidingen voor bedreven daden van heldhaftigheid.
1945 -1952 24 omslagen.
- 689** Een opvarende van het s.s. 'LANGKOEAS'. sept. '46
Zie ook inventaris no. 510.
- 690** De gezagvoerder en 6 opvarenden van het m.s. 'AKTJO'. febr. '52
Zie ook inventaris no. 583.
- 691** De gezagvoerder en een opvarende van het m.s. 'CORSICA'. juli '45 - febr. '52
- 692** De gezagvoerder van het m.s. 'SOMMELSDIJK'. sept. - dec. '45
- 693** De gezagvoerder van het m.s. 'ARY SCHEFFER'. nov. '45 - jan. '46
- 694** De gezagvoerder van het m.s. 'WESTLAND'. dec. '45 - febr. '46
- 695** Posthuum aan een opvarende van het m.s. 'TARIA'. dec. '46 - febr. '47
- 696** Posthuum aan de gezagvoerder van het s.s. 'COSTA RICA'. dec. '46 - jan. '47
- 697** Posthuum aan een opvarende van het m.s. 'OMLANDIA'. april '46 - april '47
- 698** De gezagvoerder van het m.s. 'KAMPAR'. sept. '46 - juni '47
Zie ook inventaris no. 509.
- 699** Posthuum aan de gezagvoerder van het m.s. 'BLITAR'. april - mei '47
- 700** Een opvarende van het m.s. 'KAMPAR'. april '46 - mei '47
- 701** Een opvarende van het m.s. 'SURTE'. april - mei '47
- 702** Een opvarende van het s.s. 'MARS'. jan. '45 - sept. '47
- 703** De gezagvoerder van het m.s. 'AAGTEKERK'. maart '47 - jan. '48
- 704** Een opvarende van het m.s. 'ONDINA'. maart - sept. '48
- 705** De gezagvoerder van het s.s. 'AMSTELLAND'. mei - juli '48
- 706** Posthuum aan de gezagvoerder en 7 opvarenden van het s.s. 'SLAMAT'. mei - aug. '48
- 707** Posthuum aan een opvarende van het s.s. 'LETO'. mei - dec. '48
- 708** De gezagvoerder en 4 opvarenden, waarvan aan 1 posthuum, van het m.s. 'NIEUW ZEELAND'. mei - nov. '48
- 709** Een opvarende van het m.s. 'BERAKIT'. juli - aug. '48

- 710** Posthuum aan 3 opvarenden van het m.s. 'AAGTEKERK'. juli - sept. '48
- 711** De gezagvoerder en 3 opvarenden van het m.s. 'POELAU BRAS', waarvan aan de gezagvoerder en 1 opvarende posthuum. juli - aug. '48
- 712** De gezagvoerder van het m.s. 'KARANAN'. juli - aug. '48
- 713** Ingekomen verzoek van J. Dekker om alle bewapeningsofficieren in aanmerking te doen komen voor toekenning van het Kruis van Verdienste wegens langdurige en trouwe dienst.
april '46 2 stukken.
- 714** Verzoekschrift van L.J. ten Haaf en M.J. Schutte om alle hoofdwerktuigkundigen bij de K.P.M. in aanmerking te doen komen voor toekenning van het Kruis van Verdienste voor langdurige en trouwe dienst.
okt. '45 - febr. '46 1 omslag.
- 715-722** Dossiers betreffende ingekomen verzoeken van gezagvoerders ter koopvaardij om in aanmerking te komen voor toekenning van het Kruis van Verdienste wegens langdurige en trouwe dienst in oorlogstijd.
juli '46 - juli '52 8 omslagen.
- 715** Kapitein J.Adriaans.
- 716** Kapitein G.Visser.
- 717** Kapitein J.D.Thumann.
- 718** Kapitein J.H.Mulder Drenth.
- 719** Kapitein H.C.Elderenbosch.
- 720** Kapitein L.Jekel.
- 721** Kapitein B.A.van Harten.
- 722** Kapitein U.Hendriks.
- 723-734** Dossiers inzake de voordrachten aan en de toekenningen door Hare Majesteit de Koningin van het Kruis van Verdienste aan gezagvoerders ter koopvaardij voor bewezen lange en trouwe dienst in oorlogstijd.
okt. '45 - sept. '50 12 omslagen.
- 723** Acht gezagvoerders ter koopvaardij.
(Zie ook inventaris no. 244.)
- 724** Acht en twintig gezagvoerders ter koopvaardij.
- 725** Zeventien gezagvoerders ter koopvaardij.
- 726** Vijf gezagvoerders ter koopvaardij.
- 727** Posthuum aan kapitein W.F.Th.Brijl.
- 728** Veertien gezagvoerders ter koopvaardij.
- 729** Twee en twintig gezagvoerders ter koopvaardij.
- 730** Drie gezagvoerders ter koopvaardij.
- 731** Acht gezagvoerders ter koopvaardij.
- 732** Veertien gezagvoerders ter koopvaardij.
- 733** Vier gezagvoerders ter koopvaardij.
- 734** Vijf gezagvoerders ter koopvaardij.
- 735** Stukken inzake de toekenning van het Bronzen Kruis aan kapitein H.Buytenhuys als erkentelijkheid voor zijn illegale werk.
juni - juli '52 1 omslag.
- 736** Stukken inzake de voordracht aan en de benoeming door Hare Majesteit de Koningin van de gezagvoerder van het hospitaalschip 'OP TEN NOORT' tot Ridder in

de Orde van Oranje-Nassau.
nov. '45 - nov. '47 1 omslag.

737 Stukken inzake de voordracht aan en de benoeming door Hare Majesteit de Koningin van de heer W.Visser, oudgezagvoerder, tot Ridder in de Orde van Oranje-Nassau.
juli - okt. '48 1 omslag.

738 Stukken betreffende omwisseling van het Kruis van Verdienste met Gesp tegen de Bronzen Leeuw.
jan. - mei '56 1 omslag.

739 Stukken inzake de abusievelijke voordracht aan en de toekenning door Hare Majesteit de Koningin van het Kruis van Verdienste voor lange en trouwe dienst aan kapitein F.Edens en het ongedaan maken van dit Koninklijk Besluit.
maart - aug. '49 1 omslag.
Zie ook inventaris no. 215.

740 Stukken inzake het voorstel aan en het Koninklijk Besluit van Hare Majesteit de Koningin om aan 4 Indonesische opvarenden van het m.s. 'JANSSENS' het hun toegekende Kruis van Verdienste wegens dienstweigering en desertie te ontnemen.
april '46 - april '50 1 omslag.
Voor toekenning zie inventaris no. 205.

5. KONINKLIJKE VERMELDING BIJ DAGORDER.

741 Stukken inzake de instelling van de onderscheiding "Koninklijke Vermelding bij Dagorder" aan eenheden van de Koninklijke Marine en aan koopvaardij schepen onder Nederlandse Vlag.
nov- '47 - jan. '48 1 omslag.

742 Stukken inzake het onderzoek of het s.s. 'ARUNDO' in aanmerking zou kunnen komen voor een Koninklijke Vermelding bij Dagorder.
maart, juli '50 2 stukken.

743 Verslag van de belevenissen van het s.s. 'BUSSUM'. Gestencild.
maart '50 1 stuk.

744 Aantekeningen van de leden van de C.O.K. inzake de eventuele voordracht aan Hare Majesteit de Koningin tot de verlening van een Koninklijke Vermelding bij Dagorder aan het s.s. 'PIETER DE HOOGH'.
z.j. (aug. '48) 4 stukken.

745 Nota aan de C.O.K. met daarop door de leden van de commissie gestelde aantekeningen inzake de eventuele voordracht aan Hare Majesteit de Koningin tot de verlening van een Koninklijke Vermelding bij Dagorder aan het m.s. 'TJISADNE'.
dec. '49 1 stuk.

746-751 Dossiers inzake de voordracht aan en de verlening door Hare Majesteit de Koningin van een Koninklijke Vermelding bij Dagorder aan koopvaardij schepen onder Nederlandse Vlag, welke zich na 10 mei 1940 in, dan wel in verband met, de strijd door uitstekende daden hebben onderscheiden.
1948 - 1960 6 omslagen.

746 Het m.s. 'AAGTEKERK'. aug. '48 - sept. '49

-
- 747** Het m.s. 'FRANS HALS'. dec. '48 - febr. '50
748 Het m.s. 'KAMPAR'. aug. '48 - juli '60
749 Het m.s. 'MIJDRECT'. aug. '48 - jan. '55
Hierin 3 chamois foto's 19 1/2 x 29 cm.
750 Het m.s. 'ONDINA'. juni '48 - april '53
Hierin 1 zwart/wit foto 11 x 18 cm.
751 Het s.s. 'POLYDORUS'. aug. 50 - sept. '54

C BUITENLANDSE ONDERSCHIEDINGEN AAN NEDERLANDERS VERLEEND**C.1 HET ARCHIEF VAN SCHEEPVAARTZAKEN UIT LONDEN, 1941-1945****1. REGELINGEN EN VOORSCHRIFTEN.**

- 752** Stukken inzake de regeling van de wijze waarop Britse onderscheidingen aan Nederlandse zeelieden werden uitgereikt.
dec. '41 - nov. '42 1 omslag
- 753** Note verbale en memorandum inzake de regeling van de toekenning van Britse en/of Nederlandse onderscheidingen aan dezelfde persoon voor een en dezelfde daad. Doorslagen. Met een nota hierover gericht aan de Secretaris-Generaal.
okt. - nov. '42 3 stukken.
Zie ook inventaris no. 796.
- 754** Stukken betreffende de voorschriften ten aanzien van het aanvaarden van buitenlandse onderscheidingen.
juli '43, mei '44 3 stukken.

2. BRITSE ONDERSCHIEDINGEN.

- 755** Ingekomen verzoek tot het doen van aanbevelingen aan de Britse regering ter zake van betoonde daden van heldhaftigheid door opvarenden van de Nederlandse koopvaardij bij de invasie in Noord-Afrika voor 19 november 1942.
dec. '42 - maart '43 1 omslag.
- 756** Rapport van de gezagvoerder van het m.s. 'VEENENBURGH' inzake de verleende assistentie aan de bemanning van een vliegtuig van de R.A.F., gezonden aan het M.O.W.T. Minuut. Met ontvangst-bevestiging.
april '45 2 stukken.
- 757** Overzichtslijsten van aan Nederlanders verleende Britse onderscheidingen.
nov. '41 - juli '43 1 omslag.
- 758-760** Dossiers inzake de door de Nederlandse regering verleende agreements voor de eventuele toekenning van Britse onderscheidingen aan Nederlandse zeelieden.
1943 - 1945 3 omslagen.
- 758** De gezagvoerder en 8 opvarenden van het s.s. 'PAULUS POTTER'.
april - mei '43
- 759** De gezagvoerder en 2 opvarenden van de sleepboot 'ANTIC en 2 gezagvoerders van de K.P.M., passagiers op het Britse s.s. 'NELLORE'.
dec. '44 - aug. '45
- 760** De Nederlandse bootsman van het Britse s.s. 'PUNTA CORDA'. febr. '45
- 761-783** Dossiers inzake de door de Nederlandse regering verleende agreements tot en de toekenning door de Engelse Koning van onderscheidingen aan Nederlands koopvaardij-personeel.
1941 -1945 23 omslagen.
- 761** Vijf gezagvoerders en 12 opvarenden van 7 verschillende schepen.
juli '41 - sept. '43
Voor M. Cevaal en A. Zwart zie ook inventaris no. 809

- 762 De gezagvoerder van het s.s. 'BERKEL'. sept. '41 - aug. '43
 763 De gezagvoerder van het s.s. 'COSTA RICA'. okt. - nov. '41.
 764 De gezagvoerder van het m.s. 'TIBIA' en de gezagvoerder en een opvarende van het s.s. 'ARUNDO'. dec. '41 - maart '42
 765 De gezagvoerders en enkele opvarenden van de s.s. 'COSTARICA' en 'PENNLAND'. dec. '41 - juli '42
 Zie ook de inventaris no's 761 en 763.
 766 Vier gezagvoerders en 8 opvarenden van 4 verschillende Nederlandse schepen en een Nederlandse opvarende van het Britse s.s. 'PILAR DE LARRINGA'. jan. '42 - aug. '43
 767 De gezagvoerders van het m.s. 'ALPHACCA' en het s.s. 'WILJA'. aug. '42 - febr. '43
 768 De gezagvoerder van het s.s. 'ALIOTH'. nov. '42 - maart '43
 769 Twee gezagvoerders en 5 opvarenden van 5 verschillende schepen. dec. '42 - jan. '43
 770 De gezagvoerder van de sleepboot 'SCHELDE'. jan. - maart '43
 771 De gezagvoerder van het m.s. 'JAGERSFONTEIN' en de gezagvoerder en een opvarende van het s.s. 'ZUIDERKERK'. febr. - aug. '43
 772 Zes gezagvoerders en 16 opvarenden ter koopvaardij. febr. - april '43
 773 De gezagvoerder (posthuum) en 4 opvarenden, waarvan 2 posthuum, van het m.s. 'ONDINA'. maart - okt. '43
 774 De gezagvoerder en posthuum aan een opvarende van het s.s. 'LETO'. maart - april '43
 775 De gezagvoerder van het m.s. 'MARNIX VAN ST.ALDEGONDE' en de gezagvoerder en een opvarende van het m.s. 'DEMPO'. april - juli '43
 776 De gezagvoerder van het s.s. 'ALPHARD'. mei - juli '43
 777 De gezagvoerder van het s.s. 'ORANJE'. juni - sept. '43
 778 De gezagvoerder van het s.s. 'ARMILLA'. nov. - dec. '43
 779 De gezagvoerder en een opvarende van het m.s. 'BADZo'. sept. '43 - juni '44
 780 De gezagvoerder en een opvarende van de sleepboot 'HUDSON'. jan. - juli '44
 781 De gezagvoerder van het m.s. 'RUYS'. sept. - dec. '44
 782 Vijf gezagvoerders ter koopvaardij. mei '44 - febr. '45
 783 Een gezagvoerder ter koopvaardij en een luitenant der Koninklijke Marine. mei - juni '45

784 Ingekomen schrijven van waardering van de Admiralty inzake de door de m.s. 'AGATHA', 'ANTONIA' en 'LUCITA' bewezen goede diensten. 1 omslag.
 jan. - febr. '42

785 Ingekomen dankbetuiging van de Britse Ambassadeur bij het Nederlandse Hof voor de gezagvoerder en de bemanning van het s.s. 'FLORA' in verband met de hulpverlening aan de overlevenden van de Engelse schepen 'SURREY' en 'ARDENVOHR'. 4 stukken.
 sept. - okt. '42

3. ANDERE BUITENLANDSE ONDERSCHIEDINGEN.

786 Dossier inzake de toekenning van de 'Griekse Koninklijke Orde van de Phoenix' aan de gezagvoerder en 3 opvarenden van het s.s. 'NIEUW AMSTERDAM'. 1 omslag.
 sept. '43 - aug. '41

787 Stukken inzake het door de Nederlandse regering geweigerde agreement tot

toekenning van de 'Belgische Maritieme Medaille' aan 2 Nederlandse zeelieden.
juni - juli '44 4 stukken.

788 Dossier inzake de toekenning van de 'Belgische Maritieme Medaille' aan 5
Nederlandse zeelieden, waarvan 4 posthuum.
jan. '44 - febr. '41 1 omslag.

789 Stukken inzake de toekenning van de 'Tsjechische Medaille voor Verdienste 1e
Klasse' aan de gezagvoerder van het m.s. 'KARANAN'.
nov. '44 - jan. '45 1 omslag.

C.2 HET ARCHIEF VAN HET MINISTERIE VAN WATERSTAAT TE LONDEN, 1942 - 1944.

790 Overzichtslijst van de aan de leden van het K.L.M. personeel toegekende Britse
onderscheidingen.
maart '44 1 stuk.

791 Brief van de minister van Waterstaat aan de redactie van 'Vrij Nederland' inzake de
toekenning van Britse onderscheidingen aan enkele personeelsleden van de K.L.M.
Doorslag.
maart '44 1 stuk.

792 Dossier betreffende de toekenning van Britse onderscheidingen aan de heren
P.B.Blok, W.D.van Os, K.D.Parmentier en Q.Tepas.
juni '42 - juli '4 1 omslag.

793 Dossier betreffende de toekenning van een Britse onderscheiding aan de heer
L.C.Dik.
nov. '43 - maart ' 1 omslag.

794 Dossier betreffende de toekenning van een Britse onderscheiding aan de heer
J.J.Moll.
sept. - okt. '43 1 omslag.

C.3 HET ARCHIEF VAN DE C.O.K. TE LONDEN, 1940 - 1945.

1. BRITSE ONDERSCHIEDINGEN.

795 Stukken betreffende het onder de aandacht van de Britse regering brengen van
dadende van heldhaftigheid van Nederlands koopvaardij-personeel.
dec. '40 - juli '42 1 omslag.

796 Stukken inzake de regeling van de toekenning van Britse en/of Nederlandse
onderscheidingen aan dezelfde persoon voor een en dezelfde daad.
juli '41 - maart '4 1 omslag.

797 Voorschrift van de draagwijze van het onderscheidingsteken behorende bij de 'Civil
Commendation for brave conduct'. Gehectografeerd.
z.j 1 stuk.

798 Overzichtslijsten van door de Engelse Koning onderscheiden Nederlandse
zeelieden.
nov. '41 - okt. '44 1 omslag.

- 799** Ingekomen rapporten welke Nederlandse zeelieden en voor welk feit een Britse onderscheiding ontvingen.
aug. '41, nov. '44 1 omslag.
- 800** Stukken betreffende de benoeming van de gezagvoerders van het m.s. 'ANTONIA' en van het s.s. 'ORPHEUS' in de 'Order of the British Empire'. Kopieën.
mei - okt. '44 1 omslag.
- 801** Stukken betreffende de toekenning van een 'Commendation' aan de gezagvoerder van het m.s. 'BADZO'. Gestencild.
nov. '43, Jan., maart '44 2 stukken.
- 802** Stukken inzake de toekenning van 'Lloyd's War Medal for Bravery at Sea' aan 2 gezagvoerders en 3 opvarenden van Nederlandse schepen.
dec '43, nov. '44. 4 stukken.

2. ANDERE BUITENLANDSE ONDERSCHIEDINGEN.

- 803** Ingekomen rapport van de gezagvoerder van het m.s. 'KARANAN' over zijn ontsnapping uit Bordeaux in juni 1940, waarbij hij c. 200 Tsjechische vliegers in veiligheid bracht en voor welk feit hij voor een Tsjechische onderscheiding werd voorgedragen.
nov. '44 - jan. '45 1 omslag.
- 804** Ingekomen memorandum van de Noorse consul-generaal te New York betreffende de instelling van een bijzondere onderscheiding voor het koopvaardijpersoneel. Gestencild. Met aanbiedingsbrief.
dec. '40, maart '41 2 stukken.
- 805** Ingekomen schrijven van de N.S.H.C. te New York betreffende de instelling van decoraties voor Amerikaanse zeelieden. Afschrift. Gestencild.
mei '43 1 stuk.

C.4 HET ARCHIEF VAN HET DIRECTORAAT-GENERAAL VAN SCHEEPVAART TE 'S-GRAVENHAGE, 1945 - 1947.

- 806** Stukken inzake het door de Nederlandse regering niet verleende agrement tot het toekennen van een 'Commendation'.
april - mei '46 3 stukken.
- 807** Stukken inzake het door de Nederlandse regering verleende agrement tot en de toekenning van een onderscheiding door de Engelse Koning aan H.A. Scheybeler, ze officier op het m.s. 'RUYS'.
nov. '45 - dec. '46 1 omslag.
- 808** Stukken inzake het door de Nederlandse regering verleende agrement tot en de posthume toekenning van een 'Commendation' aan E.Radema, matroos ter koopvaardij.
okt. '46 - sept. ' 5 stukken.
- 809** Stukken inzake de uitreiking van Britse onderscheidingen aan de nabestaanden van W. Cevaal en aan de matroos A.Zwart.
mei - juni '46 1 omslag.

Voor de toekenning, zie inventaris no. 762

- 810** Stukken inzake het door de Nederlandse regering verleende agrement tot de toekenning van de Tsjechische 'Medaille van Verdienste' aan kapitein W. van der Zee.
sept. '46 - juni ' 4 stukken.
- 811** Stukken inzake het door de Nederlandse regering verleende agrement tot en de toekenning van de Belgische 'Herinneringsmedaille van de Oorlog 1940-1945' aan de heer F. Vos.
april - juni '51 5 stukken.

D NEDERLANDSE HERINNERINGSKRUIZEN.**D.1 OORLOGS-HERINNERINGSKRUIS VOOR KOOPVAARDIJ-PERSONEEL.****1. INSTELLINGSBESLUIT EN DE WIJZIGINGEN DAARVAN.**

- 812** Stukken inzake de instelling van het O.H.K. en de totstandkoming van het Koninklijk Besluit no. 6 van 16 maart 1944, Stb. E 16.
jan. - maart '44 1 omslag.
- 813** Correspondentie naar aanleiding van het voorstel van de C.O.K. tot wijziging van het Koninklijk Besluit van 16 maart 1944 in verband met de deelname van Nederlandse schepen aan militaire acties in de Middellandse Zee.
nov. '44 - juli '45 1 omslag.
- 814** Correspondentie met de minister van Marine inzake zijn voorstel tot het vaststellen van de einddatum voor toekenning van het O.H.K. alsmede het Koninklijk Besluit van 2 november 1967, Stb. 557, houdende het besluit dat na 1 december 1967 het O.H.K. niet meer kon worden toegekend.
jan. - mei '45, nov. '67 1 omslag.
- 815** Stukken inzake de wijziging van het Koninklijk Besluit van 16 maart 1944 waarbij op voorstel van Zijne Koninklijke Hoogheid Prins Bernhard een nieuwe gesp werd ingesteld.
aug. - okt. '45 4 stukken.
Dit Koninklijk Besluit heeft het Staatsblad niet bereikt.
- 816** Stukken inzake de wijziging van het Koninklijk Besluit van 16 maart 1944 zoals vastgelegd in het Koninklijk Besluit van 2 mei 1946, Stb. G 104.
febr. - mei '46 1 omslag.
- 817** Stukken inzake de totstandkoming van het Koninklijk Besluit no. 70 van 10 juni 1947, Stb. H 175 houdende de vaststelling van de vorm van het kruis.
jan. '46 - juli '47 1 omslag.
Hierin 1 kleuren-tekening en 1 lijn-tekening van het oude ontwerp, 10 x 15 cm.
- 818** Stukken inzake de wijziging van het Koninklijk Besluit van 16 maart 1944 zoals vastgelegd in het Koninklijk Besluit no. 99 van 6 januari 1948, Stb. I 6.
sept. '47 - jan. '48 1 omslag.
- 819** Stukken inzake de totstandkoming van het Koninklijk Besluit no. 22 van 8 October 1948 houdende de goedkeuring van het model van het O.H.K.
okt. '47 - okt. '48 1 omslag.
Hierin 1 zwart/wit foto, 5 x 5 1/2 cm.

2. AANWIJZINGEN EN ALGEMENE REGELINGEN.

- 820** Stukken betreffende de eerste 'aanwijzingen' ingevolge artikel 9 van het Koninklijk Besluit van 16 maart 1944.
maart - april '44 1 omslag.
- 821** Stukken betreffende de gewijzigde 'aanwijzingen' van 20 juni 1944 ingevolge artikel 9 van het Koninklijk Besluit van 16 maart 1944.

-
- mei - juni '44 1 omslag.
- 822** Aanvulling op de gewijzigde 'aanwijzingen' van juni 1944 ingevolge artikel 9 van het Koninklijk Besluit van 16 maart 1944. Doorslagen.
okt. - nov. '44 2 stukken.
- 823** Stukken betreffende de gewijzigde 'aanwijzingen' van October 1946 ingevolge artikel 9 van het Koninklijk Besluit van 16 maart 1944.
sept. - nov. '46 1 omslag.
- 824** Gewijzigde 'aanwijzingen' van juni 1948 ingevolge artikel 9 van het Koninklijk Besluit van 16 maart 1944. Minute en authentiek afschrift.
juni '48 1 omslag.
- 825** Correspondentie met de N.S.H.C. te Londen betreffende de toepassing van de uitvoeringsmaatregelen inzake de toekenning van het O.H.K.
juli - aug. '44 1 omslag.
- 826** Correspondentie met de K.P.M. te Sydney betreffende de voorlopige toekenning van het O.H.K. aan de opvarenden van haar schepen.
aug. '44 - okt. '4 1 omslag.
- 827** Correspondentie van de K.P.M. te Bombay betreffende de voorlopige toekenning van het O.H.K. aan de opvarenden van haar schepen.
okt. '44 - okt. '4 1 omslag.
- 828** Correspondentie met de minister van Buitenlandse Zaken naar aanleiding van de vraag van de Nederlandse Zaakgelastigde te Cairo inzake de wijze van de voorlopige toekenning van het O.H.K. aan Nederlandse zeelieden die uitsluitend in de Middellandse Zee voeren.
juni - juli '44 4 stukken.
- 829** Aanwijzingen en uitvoeringsmaatregelen ingevolge artikel 9 van het Koninklijk Besluit van 16 maart 1944 van de ministers van Oorlog, van Marine en van Koloniën. Gestencild.
maart '44 - dec. '48 1 omslag.
- 3. BIJZONDERE REGELINGEN EN GEVALLEN.**
- 830** Correspondentie met de minister van Waterstaat en de N.S.H.C. inzake de toekenning van het O.H.K. aan ex-koopvaardijofficieren werkzaam bij de Scheepvaartinspectie.
juli '44 4 stukken.
- 831** Correspondentie met de minister van Buitenlandse Zaken inzake de toekenning van het O.H.K. aan Chinese, Poolse en Tsjechische opvarenden van de Nederlandse koopvaardijvloot.
sept. - nov. '44 1 omslag.
- 832** Stukken inzake de toekenning van het O.H.K. aan opvarenden van de Nederlandse koopvaardij-vloot zonder daadwerkelijke functie aan boord, zoals de echtgenotes van kapiteins bij de kustvaart.
jan. - febr. '45 4 stukken.

- 833** Stukken inzake de posthume toekenning van het O.H.K. aan de opvarenden van de
sleeboot 'ROODE ZEE'.
okt. '45 - april '46 1 omslag.
- 834** Stukken betreffende de regeling inzake de toekenning van Britse 'Campaign Medals'
aan Nederlandse zeelieden.
nov. '43 - juli '48 1 omslag.
- 835** Stukken inzake de toekenning van Amerikaanse 'Awards' door de W.S.A. aan
Nederlandse zeelieden.
maart '44 - aug. '48 1 omslag.

4. CORRESPONDENTIE OVER DIVERSE ONDERWERPEN.

- 836** Stukken inzake de toekenning van een "gouden medaille voor 36-jaren trouwe
dienst".
1942 - juli '43 1 omslag.
- 837** Correspondentie met de minister van Marine inzake de uitgifte van batons en
zilveren sterren door het 'Purchasing Department' van de Koninklijke Marine te
New York aan opvarenden van de koopvaardij.
aug. - sept. '44 2 stukken.
- 838** Correspondentie met de heer Meijer Sluijser inzake de ondertekening van de
voorlopige machtigingen tot het dragen van het O.H.K.
december '44 2 stukken.
- 839** Brief aan de heer J.F. van Hertgel, vertegenwoordiger van het ministerie van
Scheepvaart te New York betreffende het beleid inzake de toekenning van het
O.H.K. aan personen die na de gedeeltelijke of gehele bevrijding van Nederland
dienst namen bij de koopvaardij. Minute.
sept. '45 1 stuk.
- 840** Correspondentie met de minister van Buitenlandse Zaken inzake de uitreiking van
de modelversierselen van het O.H.K. aan Nederlandse ex-bemanningsleden van de
koopvaardij.
okt. - nov. '49 3 stukken.
- 841** Correspondentie met de N.S.H.C. te New York inzake het overbrengen van het
archief betreffende het O.H.K. naar 's-Gravenhage.
okt. '46 - maart ' 1 omslag.
- 842** Correspondentie met het ministerie van Scheepvaart te Londen inzake het
overbrengen van het archief betreffende het O.H.K. naar 's-Gravenhage.
april - okt. '46 1 omslag.

5. AANMAAK EN AANSCHAFFING VAN DE MODELVERSIERSELEN.

- 843** Correspondentie met de minister van Oorlog, de Koninklijke Begeer te Voorschoten
en de beeldhouwer A.Termote inzake de aanmaak van de modelversierselen van
het O.H.K.
sept. '46 - juni ' 1 omslag.

Hierin 3 ontwerpen van Fa. Gerritsen & van Kempen en 1 kleuren-tekening van de Koninklijke Begeer voor het definitieve kruis, resp. 10 x 10 cm en 14 x 20 cm.

- 844** Correspondentie met de Ea. A.Tack te Breda en de Koninklijke Begeer inzake de levering van het lint en de opmaak der modelversierselen.
febr. '47 - febr. '50 1 omslag.
- 845** Correspondentie met de ministers van Marine, van Oorlog, van Overzeese Gebiedsdelen, de Koninklijke Begeer en het Rijksinkoopbureau inzake de aanmaak en de aanschaffing van de gespen ten behoeve van het O.H.K.
okt. '47- okt. '55 1 omslag.
- 846** Correspondentie met de Rijksmuntmeester te Utrecht inzake de vervaardiging en de levering van sterren ten behoeve van het O.H.K.
aug. '46 - april '48 1 omslag.
- 847** Correspondentie met de N.V. Nederlandsche Cellglass Sidac Maatschappij te Mook inzake de levering van cellophane zakjes ten behoeve van het O.H.K.
maart - juli '48 1 omslag.
- 848** Correspondentie met de betrokken ministeries en de Algemene Landsdrukkerij inzake de vervaardiging en de levering van de certificaten behorende bij het O.H.K.
mei '45 - febr. '50 1 omslag.

6. ADVIESCOMMISSIES.

A. COMMISSIE VAN ADVIES INZAKE DE TOEKENNING VAN HET OORLOGS-HERINNERINGSKRUIS AAN PERSONEN.

- 849** Stukken betreffende de samenstelling der commissie.
mei '44 - dec. '46 1 omslag.
- 850** Richtlijnen inzake de toekenning van het O.H.K.
sept. '44 - sept. '45 1 omslag.
- 851** Notulen van de vergaderingen ter beoordeling van de opvarenden der koopvaardij.
sept. '44 - aug. '52 1 pak
Voor de notulen der 141e vergadering zie inventaris no. 852.
- 852** Notulen van de vergaderingen ter beoordeling van de opvarenden van de vissersvloot.
febr. '50 - aug. '52 1 omslag.
- 853** Notulen van de vergaderingen ter beoordeling van de Indonesische zeelieden.
okt. - nov. '45 1 omslag.
- 854** Correspondentie naar aanleiding van de door de Commissie uitgebrachte adviezen.
okt. '44 - okt. '52 1 omslag.

B. SUB-COMMISSIE TER BEPALING VOOR WELKE REIZEN GESPEN VOOR BIJZONDERE KRIJGSVERRICHTINGEN KUNNEN WORDEN TOEGEKEND.

- 855** Stukken met betrekking tot de grote vaart.
aug. '44 - sept. '45

- 856** Stukken met betrekking tot de korte- en kustvaart.
oct. '44 - dec. '49 1 omslag.
- 857** Stukken met betrekking tot de sleepboten.
sept. '49 - mei '50 1 omslag.
- 858** Aantekeningen van scheepsbewegingen.
nov. '44 - okt. '49 1 omslag.
- 7. TOEKENNING VAN HET OORLOGS-HERINNERINGSKRUIS.**
- 859** Naamlijsten van vissers die een voorlopige machtiging tot het dragen van het O.H.K. verkregen alsmede van hen die het O.H.K. geweigerd werd.
aug. '45 3 stukken.
- 860** Overzichten van de namens de minister door de 'N.V. Curaçaosche Scheepvaart Maatschappij' toegekende en uitgereikte voorlopige machtigingen. Met aanbiedingsbrief.
febr. '47 3 stukken.
- 861** Correspondentie met de N.S.H.C. te Willemstad inzake de voorlopige toekenning van het O.H.K.
okt. '44 - april 46 1 omslag.
- 862-864** Chronologische registers voor het O.H.K.
1949 - 1976 3 delen.
862 De numero's 1 - 3799.
863 De numero's 3800 - 6866.
864 De numero's 6867 - 8672.
- 865-867** Alphabetische naamlijsten van opvarenden van de Nederlandse koopvaardij aan wie het O.H.K. definitief werd toegekend dan wel geweigerd.
z.j. (1977) 1 pak en 2 omslagen.
De persoonsdossiers van betrokkenen werden vernietigd, zie vernietigingslijst.
865 Nederlanders.
866 Nederlandse onderdanen.
867 Buitenlanders en ex-Nederlanders.
- 868** Correspondentie met de K.P.M. te Bombay inzake de toekenning van het O.H.K. aan opvarenden van haar schepen.
maart '45 - mei '46 1 omslag.
- 869** Correspondentie met de K.P.M. te Amsterdam inzake de toekenning van het O.K.K. aan opvarenden van haar schepen.
sept. '46 - dec. '52 1 omslag.
- 870** Correspondentie met de Koninklijke Java-China-Paketaart Lijnen N.V. inzake de toekenning van het O.H.K. aan opvarenden van haar schepen.
juni '49 - aug. '51 1 omslag.
- 871** Correspondentie met de Stoomvaart Maatschappij "Zeeland" inzake de toekenning van het O.H.K. aan opvarenden van haar schepen.
april '49, febr. '50 1 omslag.

- 872** Correspondentie met het Provinciaal Bestuur van Zeeland en de minister van Marine inzake de eventuele toekenning van het O.H.K. aan het personeel van de Provinciale Stoombootdiensten in de provincie.
mei - aug. '51 1 omslag.
- 873** Ingekomen verzoek van de heer J.Visser te Haarlem om hem het O.H.K. toe te kennen. Verzoek afgewezen.
nov. '51 - febr. '52 2 stukken.
- 874** Ingekomen brief van de Koninklijke Nederlandsche Stoomboot-Maatschappij N.V. houdende het verzoek enkele van haar personeelsleden het O.H.K. toe te kennen.
maart '52 1 stuk.
- 875** Ingekomen brief van de N.V. Stoomvaart Maatschappij "Nederland" houdende het verzoek enkele van haar personeelsleden, woonachtig in Amerika, het O.H.K. toe te kennen.
maart '52 2 stukken.
- 876** Correspondentie met de Java-China-Japan Lijn en de minister van Overzeese Gebiedsdelen inzake de toekenning van het O.H.K. aan leden van de Surinaamse weermacht die als kanonniërs hebben dienst gedaan op de Nederlandse koopvaardijvloot.
sept. '45 - juli '46 1 omslag.
- 877** Correspondentie met de minister van Landbouw, Visserij en Voedselvoorziening en de Adviescommissie O.H.K. inzake de definitieve toekenning van het O.H.K. aan opvarenden van de vissersvloot.
dec. '50 - nov. '52 1 omslag.
- 878-933** Persoonsdossiers van Nederlandse officieren van de grote vaart, kapiteins van de korte - en kustvaart, artsen en administrateurs aan v/ie het O.H.K. definitief werd toegekend dan wel geweigerd.
1944 - 1976 56 dozen.
- 878** Aa, van den - Albrecht
- 879** Alburg - Assink
- 880** Astro - Bakker, G
- 881** Bakker, G.H. - Bayer
- 882** Beaujan - Berg, H.van den
- 883** Berg, J.van den - Bezem
- 884** Bezemer - Boekhorst
- 885** Boekhout - Bolland
- 886** Bollman - Bos
- 887** Bos, van den - Breemen, van
- 888** Breemer - Brouwer
- 889** Bruessing - Burgt, van der
- 890** Burken, van - Colijn
- 891** Contender - Degens
- 892** Deinema - Dok
- 893** Dokkum, van - Drijver
- 894** Duba - Dijk, van
- 895** Ebbeler - Engelsman
- 896** Engeltjes - Fenenga
- 897** Fens - Geerdink

898	Geerling - Glas
899	Glastra - Grand, de
900	Grasman - Grootes
901	Grooth, de - Halewijn
902	Ham - Hasenbos
903	Hasselt, van - Herkemij
904	Hermsen - Hoetjer
905	Hoeve, van - Hop
906	Hopman - Jaeger
907	Jager - Jong, R.J.de
908	Jong, K.de - Kalman
909	Kalsbeek - Kers
910	Kersten - Klercq
911	Klerk - Kokke
912	Kolk - Kreumer
913	Krikke - Kijne
914	Laag, van der - Lievense
915	Lieuwen - Mager
916	Magnee - Meijer
917	Meylink - Nederlof
918	Nellen - Os, van
919	Oskam - Ponse
920	Pont - Rees, van
921	Regoort - Roorda
922	Roos - Schaft, van der
923	Schagen, van - Schuijff.
924	Schwab - Snoek, van der
925	Snoep - Steygerwalt
926	Steyn, van - Tholen, van
927	Thoor, van - Veen, van der
928	Veenhoven - Visscher
929	Visser - Vries, ' de
930	Vrolijk - Westerduin
931	Westerik - Wolff, de
932	Wols - Zeylemaker
933	Ziedses des Plantes - Zijnen

934-935	Persoonsdossiers van buitenlandse officieren aan wie het O.H.K. definitief werd toegekend dan wel geweigerd. 1944 - 1976	2 dozen.
934	Ackema - Hannighan	
935	Harsman - Worm, van der	

8. INVESTITUREN.

936	Correspondentie met de ministers van Oorlog en van Buitenlandse Zaken inzake de uitreiking van het O.H.K. tijdens de reis van Hare Majesteit de Koningin en Zijne Koninklijke Hoogheid Prins Bernhard naar Amerika en Canada. febr. '52 - okt. '53	1 omslag.
937	Interne nota's inzake de posthume uitreiking van het O.H.K. en het Margriet-embleem aan de nagelaten betrekkingen van het koopvaardij- en visserij-personeel. juni '46	2 stukken.

9. DIVERSEN.

- 938** Brief aan de ministers van Oorlog, van Marine, van Overzeese Gebiedsdelen, van Verkeer en Energie en van Landbouw, Visserij en Voedselvoorziening inzake de te vragen prijs voor de batons en sterren. Minute.
april '46 1 stuk.
Blijkens een daarop door de minister gestelde aantekening is deze brief niet uitgegaan.
- 939** Correspondentie met mr. H. Westerman inzake de procedure tussen de Koninklijk Begeer te Voorschoten en de Firma Albers te Amsterdam over het auteursrecht van het O.H.K.
febr. - mei '49 1 omslag.
- 940** Blanco formulieren welke in gebruik zijn geweest bij de procedures tot toekenning van het O.H.K. Gestencild en gedrukt.
z.j. 1 omslag.

10. GEDEPONEERDE ARCHIVALIA (N.S.H.C.).

- 941** Correspondentie van de N.S.H.C. te Londen met de minister van Handel, Nijverheid en Scheepvaart inzake de wijze van toekennen van het O.H.K.
april - aug. '44 1 omslag.
- 942** Uitgaande brieven aan de N.S.H.C. te New York inzake de wijze van toekenning van het O.H.K. Doorslagen.
mei - aug. '44 1 omslag.

D.2 OORLOGS-HERINNERINGSKRUIS VOOR LUCHTVAART-PERSONEEL.**1. INSTELLINGSBESLUIT, WIJZIGINGEN EN AANWIJZINGEN.**

- 943** Stukken inzake de instelling van het O.H.K. en de totstandkoming van het Koninklijk Besluit no. 6 van 16 maart 1944, Stb. E 16.
okt. '43 - april ' 1 omslag.
- 944** Uitgaande brieven aan de minister van Marine en een nota van overste J.W.F. Backer aan de minister van Waterstaat inzake het vaststellen van een einddatum voor het toekennen van het O.H.K.
febr. '45 3 stukken.
- 945** Stukken betreffende de 'aanwijzingen' ingevolge artikel 9 van het Koninklijk Besluit van 16 maart 1944.
maart - juni '44 1 omslag.
- 946** Correspondentie met de minister van Scheepvaart en Visserij inzake de vervaardiging van de certificaten behorende bij het O.H.K.
mei - juni '45 3 stukken.

2. TOEKENNING VAN HET O.H.K.

- 947** Register van de verleende machtigingen tot het dragen van het O.H.K. en de daarbij behorende gespen.
1944 - 1945 1 deel.

- 948** Correspondentie met de K.L.M. inzake de ingekomen aanvragen tot toekenning van het O.H.K. aan het K.L.M.-personeel.
maart '44 - mei '45 1 omslag.
- 949** Via het ministerie van Oorlog ingekomen brief met bijlagen van de Nederlandse Ambassadeur te Washington inzake de toekenning van het O.H.K. aan K.L.M.-personeel.
okt. - nov. '44 4 stukken.
- 950** Correspondentie met de minister van Marine inzake de toekenning van het O.H.K. aan de heren J.Clijnk en S.du Porto.
juli - aug. '44 3 stukken.
- 951** Correspondentie met de minister van Koloniën inzake de toekenning van het O.H.K. aan het personeel van de K.N.I.L.M. en thans gedetacheerd bij de K.L.M.
mei, sept. '44 3 stukken.
- 952** Machtiging voor de heer K.D.Parmentier tot het dragen van het O.H.K. Doorslag.
juli '44 1 stuk.

D.3 MOBILISATIE - OORLOGSKRUIS.

1. DIRECTORAAT-GENERAAL VAN SCHEEPVAART.

- 953** Correspondentie met de betrokken ministers en de Directeur-Generaal van de Rijksluchtvaartdienst inzake de totstandkoming van het Koninklijk Besluit no. 52 van 11 augustus 1948 houdende de instelling van het Mobilisatie-Oorlogskruis.
aug. '47 - aug. '48 1 omslag.
- 954** Correspondence met de minister van Oorlog inzake de samenstelling van en de richtlijnen aan het Comité "Mobilisatie-Oorlogskruis".
dec. '48 - jan. '49 1 omslag.
- 955** Correspondentie met de minister van Overzeese Gebiedsdelen inzake de richtlijnen voor het verlenen van het Mobilisatie-Oorlogskruis aan in Indonesië, Suriname of de Nederlandse Antillen woonachtige personen.
jan. - juni '49 1 omslag.
- 956** Ingekomen voordracht van de minister van Oorlog aan Hare Majesteit de Koningin tot uitlokking van een Koninklijk Besluit houdende de vaststelling van de datum van beëindiging van de uitreiking van het Mobilisatie-Oorlogskruis.
okt. '51 3 stukken.

2. RIJKSLUCHTVAARTDIENST.

- 957** Correspondentie met de Directeur-Generaal van Scheepvaart inzake de instelling van het Mobilisatie-Oorlogskruis.
aug. '47 1 omslag.

D.4 DIVERSE HERINNERINGSKRUIZEN.

- 958** Ingekomen voorstel van de minister van Marine aan de voorzitter van de Ministerraad tot net doen van een voordracht aan Hare Majesteit de Koningin tot

uitlokking van een Koninklijk Besluit houdende de instelling van het 'Oorlogskruis Nederland 1940'.

febr. '46

3 stukken.

Zie hierbij ook Stb. G 104 van 1946.

959

Ingekomen brief van de minister van Oorlog naar aanleiding van het bij hem binnengekomen voorstel van het hoofd Staf Personeel van de Koninklijke landmacht te Batavia inzake een eventueel in te stellen nieuw herinneringsteken in verband met de gebeurtenissen in het Verre Oosten na de capitulatie van Japan.

maart, sept. '46

3 stukken.

BIJLAGEN

LIJST VAN GEBRUIKTE AFKORTINGEN

a.b.	aan boord
B.D.Z.	Bevelhebber der Zeestrijdkrachten
B.N.S.	Bevelhebber Nederlandse Strijdkrachten
B.S.O.	Bevelhebber der Strijdkrachten in het Oosten
C.M.O.	Commissie Militaire Onderscheidingen
C.O.K.	Commissie Onderscheidingen Koopvaardij
D.E.M.S.	Defence Eguipment Merchant Ships
K.N.I.L.M.	Koninklijke Nederlandsch-Indische Luchtvaart Maatschappij
K.P.M.	Koninklijke Paketvaart Maatschappij
M.O.W.T.	Ministry of War Transport
N.S.H.C	Nederlandsche Scheepvaart en Handelcommissie Ltd.
O.H.K.	Oorlogs-Herinneringskruis
Stb.	Staatsblad
W.S.A.	War Shipping Administration